

KS § 277

D.nr. KS/2022:476 - 024

Flerårsplan för Strängnäs kommun 2023-2025

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. anta Flerårsplan 2023-2025 enligt förslag daterat 2022-11-03,
2. fastställa en kreditlimit för internbanken 2023 för kommunkoncernen med 613 miljoner kronor till att högst utgöra 2 908 miljoner kronor,
3. kommunstyrelsen under 2023 har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning 2023,
4. SEVAB Strängnäs Energi AB ska lämna utdelning om 5,0 miljoner kronor per år 2023-2025.

Yrkanden

Kenneth Larsson (M) och Ingrid Fäldt (S) yrkar bifall till liggande förslag.

David Aronsson (V) yrkar avslag till förmån för eget förslag.

Maria Nerby (C) avslag till attsats 1 till förmån för eget förslag.

Anders Härnbro (S) yrkar på följande ändring:

1. anta Flerårsplan 2023-2025 enligt förslag daterat 2022-11-03, med ändring i skrivelse på sidan 18; "Strängnäs kommun ska nå fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040".

Maria Nerby (C) yrkar bifall till attsats 2, 3 och 4 i liggande förslag.

Beslutsgång

Ordföranden ställer avslag mot bifall till David Aronssons (V) förslag och finner att kommunstyrelsen avslår förslaget.

Ordföranden ställer avslag mot bifall till Maria Nerbys (C) förslag och finner att kommunstyrelsen avslår förslaget.

Ordföranden ställer avslag mot bifall till Anders Härnbros (S) ändringsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller förslaget.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Ordföranden finner sedan att det endast finns ett förslag till beslut och att detta blir kommunstyrelsens beslut.

Protokollsanteckning

Sofia Könberg (L) och Björn Karlsson (SD) deltar inte i beslutet.

Beskrivning av ärendet

Kommunen ska enligt kommunallagen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna samt innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Av planen ska det framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. För verksamheten ska även anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Dokumentet "Flerårsplan 2023-2025 Strängnäs kommun" beskriver inriktningen för kommunens verksamhet och ekonomi. Styrningen utgår från kommunens vision och kommunfullmäktige anger inriktningen för all kommunal verksamhet genom övergripande inriktningsmål i fyra perspektiv.

Kommunfullmäktiges fem övergripande inriktningsmål i fyra perspektiv är:

Invånare

- Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.
- I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Samhälle

- Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

Medarbetare

- Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Ekonomi

- Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Strängnäs kommun står inför flera svåra utmaningar under perioden. Hög befolkningstillväxt innebär att fler invånare ska få kommunal service. Den demografiska utvecklingen med fler yngre och äldre med färre i arbetsför ålder på-

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

verkar ekonomi, kompetensförsörjning och service. Resultaten och likvärdigheten i den kommunala grundskolan behöver förbättras. Invånare behöver uppleva högre trygghet. Äldre behöver ha möjlighet till god hälsa och livskvalitet.

Klimat- och miljöarbetet kräver samverkan. Kommunen, företagare och invånare behöver alla ställa om för att vi gemensamt ska nå de nationella och internationella klimatmålen. Strängnäs kommun ska vara fossilfritt 2030 samt klimatneutralt 2040. Det ställer stora omställningskrav på kommunkoncernen och alla som bor och verkar i det geografiska området Strängnäs kommun.

Utöver dessa utmaningar står vi inför en lågkonjunktur där kostnaderna förväntas öka kraftigt framöver, med särskild påverkan under de år som flerårsplanen omfattar. Strängnäs kommun har under de senaste åren haft goda resultat och en del av ekonomistyrningen har varit att göra avsättning av medel i en resultatutjämningsreserv. Denna reserv kan nu utnyttjas för att undvika kortsiktiga neddragningar av verksamhet.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommun innebär att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin. God ekonomisk hushållning innebär att kommunens finansiella och verksamhetsmässiga mål uppnås, att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt för att uppnå hållbar utveckling. Långsiktigt ska resultatmålet i förhållande till skattenetto uppgå till lägst 2 procent och kommunkoncernens soliditet ska 2030 vara 25 procent.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens resultat enligt god ekonomisk hushållning budgeteras till 17,4 miljoner kronor för år 2023, 7,6 miljoner kronor för år 2024 och 12,5 miljoner kronor för år 2025. Dessa resultat förutsätter att resultatutjämningsreserven nyttjas under 2023-2024 utifrån kraftigt ökade kostnader med anledning av konjunkturläget. Utifrån nyttjande av resultatutjämningsreserven klara kommunen också kommunallagens krav på att uppnå ett balanskravsresultat som inte är negativt.

Under 2023-2025 kommer inte resultatet per år nå upp till 2 procent av skatteintäkterna, men den långsiktiga resultatnivån beräknat på ett genomsnitt av de tre senaste åren och de tre år som flerårsplanen omfattar (2020-2025) uppgår till tre procent. Därtill beräknas soliditeten vid utgången av planperioden uppgå till 28 procent. Den finansiella delen av den goda ekonomiska hushållningen bedöms därför kunna uppfyllas under planperioden.

Åtgärdsprogram för att minska nettokostnadsutvecklingen, liksom aktiv ekonomistyrning kommer fortsättningsvis vara avgörande för kommunens framtida ekonomiska ställning.

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Den föreslagna kreditlimiten är beräknad utifrån det långsiktiga finansieringsbehovet för kommunkoncernen.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål och budget sker i samband med delårsrapport 1 per 30 april, delårsrapport 2 per 31 augusti och årsredovisning. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Flerårsplan 2023-2025 Strängnäs kommun, 2022-11-02

Styrdokument, Flerårsplan 2023-2025 Strängnäs kommun, förslag, 2022-11-03

Förslag, Centerpartiets flerårsplan och budget för 2023-2025, 2022-11-22

Förslag, Vänsterpartiet - Flerårsplan 2023-2025, 2022-11-23

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen för kännedom

Barn- och utbildningsnämnden för kännedom

Socialnämnden för kännedom

Kulturnämnden för kännedom

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom

Teknik- och fritidsnämnden för kännedom

Kommunrevisionen för kännedom

Överförmyndarnämnden för kännedom

SEVAB Strängnäs Energi AB för kännedom

Strängnäs Fastighets AB för kännedom

Fackliga företrädare för kännedom

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

STRÄNGNÄS KOMMUN

Flerårsplan 2023– 2025

Dnr: KS/2022:222

Datum: 2022-11-03

Innehållsförteckning

Majoritetsförklaring.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala koncernen	4
Omvärldsanalys	12
Mål och prioriteringar under 2023–2025	15
God ekonomisk hushållning	15
Kommunövergripande mål.....	16
Ekonomisk plan 2023–2025.....	21
BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen.....	32
BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen	32
BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen	33
BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2023–2025	35
BILAGA 5. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025.....	36
BILAGA 6. Kommunens resursfördelningsmodell.....	37

Majoritetsförklaring

Moderaterna och Socialdemokraterna tar gemensamt ansvar för Strängnäs kommun för perioden 2022–2026. Vid mandatperiodens slut ska Strängnäs kommun vara en plats där det tydligt framgår att vi i majoriteten har tagit ett långsiktigt ansvar för helheten och där Agenda 2030 är det genomsyrande förhållningssättet. För att uppnå en nödvändig förflyttning i det samhällsuppdrag vi har som kommun så kommer vi under mandatperioden prioritera följande:

Skolan högst! Genom att utgå från det kompensatoriska uppdraget ge alla elever i Strängnäs kommun tillgång till en skolgång där målet är höga kunskapsresultat och hög likvärdighet.

Trygghet och folkhälsa! Genom ett bra företagsklimat skapa tillgång på arbete där fler känner sig inkluderade i samhället genom möjlighet till arbete och därmed egen försörjning och bostad. Stärka tryggheten i vardagslivet i såväl goda år som i tider av kris och höjd beredskap. Vi ska ge goda förutsättningar för ökad psykisk hälsa, trygg utemiljö och god vård och omsorg ska finnas för den som behöver. Vi ska också skapa bra förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för alla åldrar.

Omställning för klimat och livsmiljö! Vi ska ta tydliga steg för att nå våra målsättningar om fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040.

Vi bildar en majoritet, men sluter oss inte. Vi inspireras och utvecklas tillsammans med andra i goda partnerskap. Vårt förhållningssätt är att den bästa utvecklingen sker när vi pratar mer med varandra än om varandra. Strängnäs kommun ska ha attraktiva arbetsplatser som aktivt arbetar med kompetensförsörjning på kort och lång sikt. För att nå resultat i de tre prioriterade områdena på kort och lång sikt kommer den politiska majoriteten under de kommande fyra åren prioritera arbetet med start i följande strategier och planer:

Översiktsplan
Långsiktig ekonomisk plan
Barn och ungdoms strategi
Trygghetsstrategier
Folkhälsostategier
Idrottspolitiska programmet/Kulturpolitiska programmet
Äldreomsorgsutvecklingsplan
Etableringsplan
Klimat- och energiplan
Kompetensförsörjningsplan
Koncernbolagens ägardirektiv
Totalförsvarsplanering

Vad majoriteten och kommunkoncernens organisation ska göra kommer årsvis beslutas i våra Flerårsplaner, i de årliga Verksamhetsplanerna och i Affärsplanerna i nämnder och styrelser.

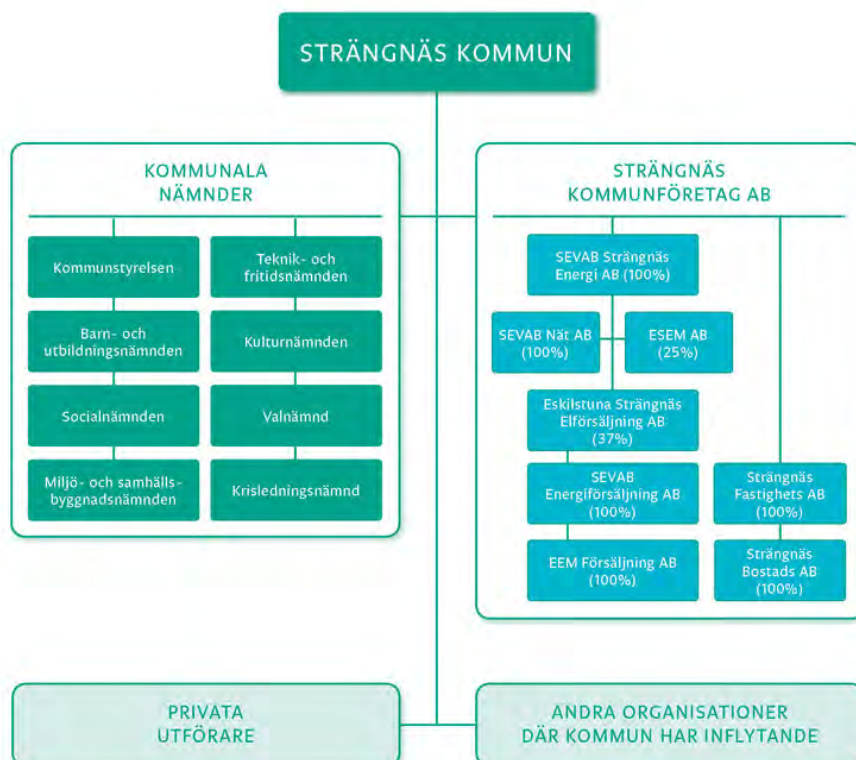
Jacob Högfeldt (M)

Anders Härnbrö (S)

Styrning och uppföljning av den kommunala koncernen

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation samt i de kommunalt ägda bolag som ingår i bolagskoncernen där Strängnäs Kommunföretag AB är moderbolag. En översikt av den kommunala organisationen visas i organisationsschemat nedan. Kommunkoncernen har också en andel i Solör Bioenergi Strängnäs AB.

Nämndernas och bolagens uppdrag

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige tillsätter en kommunstyrelse och de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Nämndernas verksamhetsområden och inbördes förhållande beslutas av fullmäktige. Kommunfullmäktige beslutar i ärenden av principiell vikt och av större betydelse, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar kommunfullmäktige om nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Utifrån visionen leder och samordnar kommunstyrelsen planering, utvärdering och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Vidare ansvarar kommunstyrelsen för att samordna arbetet med den strategiska utvecklingen. Under kommunstyrelsen finns även arbetet med attraktionskraft, kontaktcenter, barnombudsman, nationella minoriteter och kommunens olika råd samt det strategiska arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030.

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla frågor som ska beslutas i kommunfullmäktige och bevakar att de beslut, mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om genomförs inom den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och ska ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de kommunalt ägda bolagen och gemensamma nämnder och kommunalförbund kommunen är medlemmar i.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet från förskola till vuxenutbildning. Barn- och utbildningsnämnden ansvarar dessutom för kommunens ungdomsmottagning.

För barn- och utbildningsnämnden är skollagen och läroplanerna centrala. Grundläggande i huvudmannens ansvarstagande är att utbildningen motsvarar skollagens krav på kvalitet, är likvärdig och att utbildningen förankras i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Barn- och utbildningsnämnden svarar för att barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden och att vuxna, inom vuxenutbildningen, stöds och stimuleras i sitt lärande.

Socialnämnden

Personer som har behov av socialtjänstens insatser kontakter socialnämnden. De ansöker om insatser eller tar del av tjänster som nämnden tillhandahåller utan prövning. Det handlar om boende, hemtjänst, insatser till barn och unga, daglig verksamhet, coachning för att komma ur bidragsberoende, bostadsanpassning, färdtjänst, hälso- och sjukvård i hemmet, stöd till familjer, personer med missbruksproblematik, våld i nära relation, stöd till skolelever mm.

Dagligen sker en mängd möten mellan personer i olika åldrar och livssituationer, och nämndens personal. Helger utgör inget undantag. Stöd och insatser pågår fortlöpande, även nattetid.

Socialnämnden är organiserad i sex verksamhetsområden, administration och digitalisering, individ och familjeomsorg, funktionshinderomsorg, hemsjukvård, myndighet samt äldreomsorg.

Kulturnämnden

Kulturnämnden bidrar till att tillsammans med andra aktörer erbjuda attraktiv och tillgänglig kultur för alla kommuninvånare. Barn och unga är prioriterade målgrupper.

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus och den lagstadgade folkbiblioteksverksamheten. Kulturskolan erbjuder en mängd olika aktiviteter som t ex bild och form, cirkus och dans. Fritidsgårdar finns i Strängnäs, Mariefred och Åkers styckebruk. Kulturnämnden ansvarar för olika lokaler och scener såsom Paulinska salen, Thomas Arena, Grassagården m.fl. Kulturnämnden beslutar om kulturbidragen. Den kommunala konsten handhas av kulturkontoret.

Kulturverksamheterna ska bidra till en demokratisk, dynamisk och öppen kommun präglad av humanistiska värderingar, bred medborgardialog och intresse för gårdagens, dagens och morgondagens mångfald av uttryck. Den ska ge identitet och tillhörighet samt skapa social gemenskap.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör uppgifter inom plan och byggnadsväsendet och har det närmaste överinseendet över byggnadsverksamheten enligt PBL (plan- och bygglagen), mätningkungörelsen och förordningar beslutade med stöd av dessa lagar. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Nämnden ansvarar även för tillsyn och tillståndsfrågor utifrån alkohollagen.

Nämnden ska även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplaneringen, enligt PBL, samt bistå kommunstyrelsen i det arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning. Nämnden bistår kommunstyrelsen med kommunens befolkningsprognoser, kommunens 4M-samordning samt svarar för samordning av företagservice i nämndens myndighetsutövning.

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, måltidsutbud och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och service. Nämnden servar invånarna i hela kommunen och i alla åldrar.

Inom nämndens område finns ansvaret för kommunens gata och parkarbete, vägbelysning, drift och underhåll av Tosteröbron, trafiksäkerhetsarbetet, den kommunala parkeringsövervakningen, hamnar, Turistbyrå samt strategiska VA-frågor. Teknik- och fritidsnämnden ansvarar även för kommunens inre service samt fordonspark. Nämnden har även ansvar för föreningsbidrag inom fritidsaktiviteter.

Räddningstjänsten ligger inom nämndens ansvarområde. I uppdraget ingår bland annat insatser vid bränder och olyckor, förebyggande brandskydd, utbildning i brandkunskap och första hjälpen. I uppdraget ingår även att stödja polisen och regionen genom att åka på larm gällande hot om suicid samt IVPA.

Valnämnden

Valnämnden har till uppgift att organisera de allmänna valen som hålls i kommunen vart fjärde år samt valet till Europaparlamentet vart femte år. Valnämnden hanterar även folkomröstningar genom folkinitiativ.

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden har till uppgift att utgöra ledningsfunktion och fullgöra kommunens uppgifter som enligt lag ankommer på kommunen vid extraordinära händelser i fredstid.

Strängnäs kommunföretag AB, SKFAB

Kommunen har valt att ha viss verksamhet i bolagsform och har bildat en koncern för aktiebolagen med det helägda Strängnäs kommunföretag AB som moderbolag. Moderbolaget ska svara för ledning och samordning av koncernen under Strängnäs kommun samt svara för planering och uppföljning, utifrån affärsplan och förmedla information om dotterbolagens verksamhet.

SEVAB Strängnäs Energi AB, SEVAB

SEVAB ansvarar för att producera och distribuera el, värme, stadsnät, vatten och renhållning. Tillsammans med Eskilstuna Energi och Miljö AB har SEVAB ett samägt driftsbolag, Eskilstuna Strängnäs Energi och Miljö AB, ESEM, för alla anläggningar och ett samägt elförsäljningsbolag, Eskilstuna Strängnäs Elförsäljning AB.

Strängnäs Fastighets AB, SFAB

SFAB ska skapa möjligheter för kommunens verksamheter att arbeta i effektiva lokaler genom att förvärva, äga, förvalta, hyra, förädla, avyttra och optimera fastigheter. Bolaget ska genom sitt dotterbolag, Strängnäs Bostads AB, SBAB, främja bostadsförsörjningen genom att bygga och förvalta bostäder.

Vision

Visionen beskriver Strängnäs kommuns framtida tillstånd. Den är en gemensam målbild för hela vår kommun. Den inspirerar oss och utmanar oss i det dagliga arbetet och när vi planerar för framtiden. Visionen lyder:

Tillsammans och med invånarnyttan
i fokus, skapar vi framtidens hållbara
kommun i hjärtat av Mälardalen.

I Strängnäs kommun skapar vi vår framtid tillsammans. En positiv utveckling möjliggörs genom samspel mellan invånare, politiker, kommunanställda, näringsliv, ideella verksamheter och föreningsliv. Genom att ta vara på allas erfarenheter och kunskap kan vi oavsett vilken roll vi har bidra till att göra vår kommun till en bra plats att bo och leva i.

Att alltid ha invånarnyttan i fokus innebär att utifrån tillgängliga resurser balansera invånarnas olika behov och önskemål.

Tillsammans utvecklar vi en av landets mest eftertraktade kommuner. Vi skapar en hållbar kommun med hög livskvalitet och stor omsorg om invånarna, genom att erbjuda attraktiva boendeformer för alla, en skola i toppklass, företagande och arbetstillfällen, natur- och kulturupplevelser samt effektiva kommunikationer. För att hela tiden ligga i framkant arbetar vi tillsammans med ständiga förbättringar inom alla områden. Alltid med invånarnyttan i fokus. Vårt läge i hjärtat av Mälardalen ger goda förutsättningar för hållbar utveckling och tillväxt.

Våra fyra huvudorter och den till stora delar mälarnära landsbygden skapar en enastående miljö. Varje del av kommunen är i sig stark men tillsammans skapar vi en starkare helhet - en möjligheternas kommun.

Värderingar och principer

Brobygget är det namn och den symbol Strängnäs kommun valt för att synliggöra och lyfta fram våra värderingar och principer. Dessa ska vi luta oss emot när vi utvecklar oss själva och verksamheten.

Principerna och värderingarna beskriver och lyfter fram det förhållningssätt som ska prägla mötena och samspelet både internt inom organisationen som i möten och

kontakten med medborgare och brukare. Hur medborgarna och brukarna upplever bemötandet har en avgörande roll i bedömningen av kvalitén på tjänsterna.

Principerna ska vara ett stöd för förvaltningen i utformningen av nya arbets- och förhållningssätt i syfte att förbättra resultat. Principerna kan fungera både som kompassriktning och checklista. Värderingarna utgår från ledorden utveckling, respekt, tydlighet och öppenhet.

Våra gemensamma principer och värderingar ska ha en tydlig koppling till arbetet och vårt uppdrag. Som medarbetare och representant för Strängnäs kommun vill vi att mötet med invånare, brukare och kunder alltid genomsyras av våra värderingar.

Önskat läge

Bakgrund

Önskat läge är en framtidsbild av Strängnäs kommun utifrån vision, omvärld, möjligheter och utmaningar. Bilden av Strängnäs 2030 är framtagen av den politiska ledningen och förvaltningsledningen, där även samtliga chefer och politiker i Strängnäs kommun haft möjlighet att påverka innehållet. Utifrån Önskat läge 2030 har de kommunövergripande målen vuxit fram.

Inledning

2030 är Strängnäs kommun en plats för boende, bildning och besök – en plats som präglas av social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Invånare

Strängnäs kommun är en plats för bildning! Det kommunala uppdraget är tydligt definierat och avgränsat. Invånarna vet vad de får för sina skattepengar och är nöjda med den service kommunen tillhandahåller. De är stolta över sin hemkommun och kommunen tar vara på deras kompetens och engagemang.

Lokaldemokratin och invånarnas tillit till Strängnäs kommun har stärkts genom en väl utvecklad medborgardialog. Invånarna är i hög grad delaktiga i utformningen av kommunens tjänster.

Samhälle

Strängnäs kommun är en plats för boende! Bostadsutvecklingen har varit positiv i många år. Här finns attraktiva bostäder i olika upplåtelseformer och i alla storlekar. Vi erbjuder våra äldre en bred palett av olika boendeformer. Pendlingen till och från vår kommun är smidig.

Strängnäs kommun är en plats för besök! Vår besöksnäring, vårt läge, vår natur och våra stadsmiljöer lockar till besök – året om.

Vi är en förebild inom hållbarhet. Kommunen, företagarna och föreningarna verkar i hög grad i den cirkulära ekonomin. Våra stadskärnor är bilfria, och cyklar och elbussar präglar trafikmiljön i hela kommunen.

Samverkan och samarbeten präglar vår plats: Mellan kommun och näringsliv, högskolor och föreningar men också med andra kommuner i vår närhet.

Medarbetare

Strängnäs kommun är en attraktiv arbetsgivare med god kompetensförsörjning, inte minst efter framgångsrikt samarbete med högskolor och universitet.

Personalomsättningen är låg och frisknärvaron är hög i jämförelse med andra kommuner. Vi erbjuder interna karriärvägar i högre grad än tidigare. Arbetsmiljön är god.

Organisationen präglas av tillit. Vi tillåter och uppmuntrar innovation och kreativitet. Våra medarbetare känner att ansvar för helheten. Våra chefer har tid att vara chefer.

Politiker och tjänstepersoner är starka ambassadörer för kommunens uppdrag och grundläggande värderingar i det dagliga mötet med invånaren och brukaren.

Ekonomi

Strängnäs kommun har ett gott finansiellt handlingsutrymme. Nödvändiga investeringar – utifrån den långsiktiga invånarnyttan - är finansierade och genomförda.

Digitaliseringen har varit ett kraftfullt verktyg för att stärka kommunens ekonomiska ställning genom ändrade arbetssätt.

Vi har en hållbar koncernstruktur och kraftfull bolagsstyrning som gynnar den gemensamma ekonomin.

Styrmodell

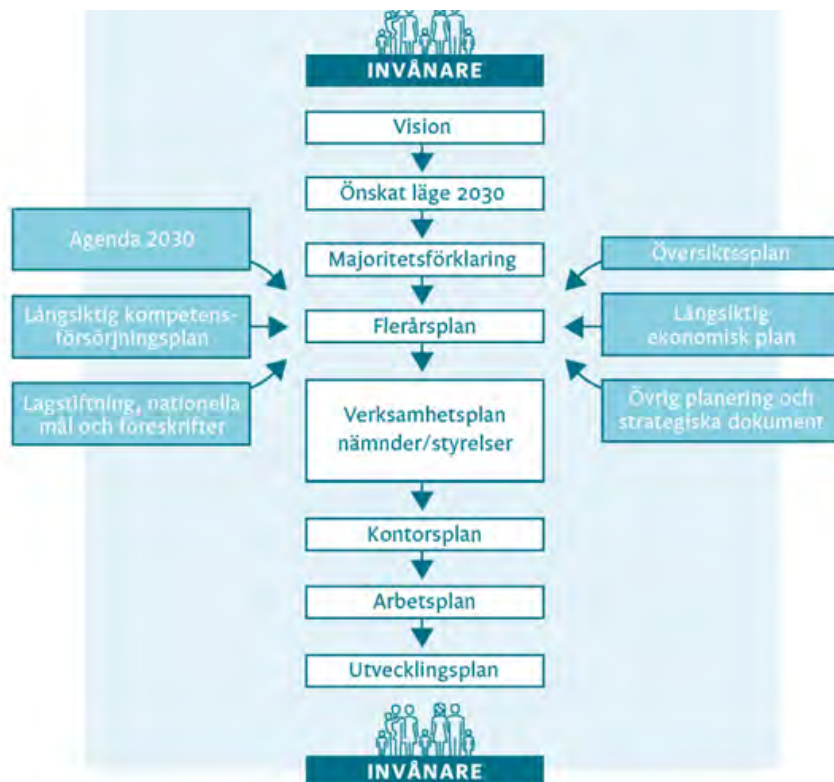
Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och ansvarar för styrningen i Strängnäs kommun. Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens och nämndernas uppdrag och ansvarsområden i reglementen samt beslutar om ägardirektiv gentemot kommunens bolag. Kommunstyrelsen har en samordnande roll för planering och uppföljning av kommunfullmäktiges mål samt ett särskilt ansvar när det gäller samordning och uppsikt över nämndernas verksamhet.

En gemensam vision beskriver det önskvärda framtida tillstånd som Strängnäs kommun långsiktigt vill uppnå. Vart fjärde år hålls allmänna val. Efter valet ges en majoritetsförklaring av den tillträdande majoriteten. Majoritetsförklaringen beskriver den politiska viljeinriktningen de kommande fyra åren. Utifrån majoritetsförklaringen samt "Önskat läge 2030" beslutar kommunfullmäktige om kommunens övergripande mål. Till respektive fullmäktigemål finns formulerade strategier som beskriver vägval, viktiga angreppssätt och vad som är viktigt att fokusera på för att uppnå målen. Kommunfullmäktige kan också besluta om särskilda uppdrag riktade till nämnder och styrelser. Nämnder och styrelser beslutar om mål utifrån ett helhetsperspektiv inom sitt specifika ansvarsområde. Tillsammans med de särskilda uppdragen från kommunfullmäktige blir det sedan nämndernas och styrelsernas uppgift att i en verksamhetsplan/affärsplan prioritera och konkretisera hur man planerar att bidra till fullmäktigemålen.

Flerårsplanen är kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens heltäckande plan för att styra hela den kommunala verksamheten, inklusive bolagen. Flerårsplanen är navet i styrmodellen och det som är styrande för de kommande tre åren synliggörs där. Planer och strategier som finns i kommunen påverkar också Flerårsplanen. Politikens prioriterade områden för perioden lyfts in i Flerårsplanen.

Flerårsplanen följs upp tre gånger per år, i delårsrapport 1 (per 30 april), i delårsrapport 2

(per 31 augusti) och i årsredovisningen. Ekonomisk rapportering lämnas därutöver löpande till kommunstyrelsen och nämnder. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen i april och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter. Ägardirektiv för moderbolaget följs upp i samband med delårsrapport 2 och i årsredovisningen. Internkontroll följs upp vid delår 2 samt vid helår. Privata utförare följs upp vid helår.

Tillitsbaserad styrning

Strängnäs kommuns styrmodell lyfter vikten av tillit i kommunens styrning och ledning, mellan och inom kommunens strukturer. Utöver en tillitsfull styrning behövs även ett tillitsbaserat ledarskap och en organisation där tillit är en del av den rådande kulturen.

Tillitsbaserad styrning och ledning innebär att minska onödig kontroll och detaljstyrning och att bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Tillit i Strängnäs kommun är när styrning, kultur och organisation fokuserar på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa att varje nivå kan, vill och vågar hjälpa kommunens brukare, elever, invånare, företagare och besökare.

I Strängnäs kommun har kommunfullmäktige, styrelser och nämnder inriktningsmål som ska leda kommunen till Önskat läge 2030. Förvaltningen beskriver sedan hur målet ska nås. Förvaltningens uppföljning sker genom att följa nyckeltal och aktiviteter samt genom dialoger med de som arbetar så nära våra brukare/elever/kunder som möjligt. Det minskar detaljstyrning för dem närmast brukare/elever/kunder. Det skapar tillit mellan politik och förvaltning, mellan ledning och chefer samt mellan chefer och medarbetare.

Mål i fyra perspektiv

Kommunfullmäktiges mål är grupperade i fyra perspektiv i syfte att åstadkomma balans i styrningen. Det innebär att både ha ett yttre och inre fokus där olika intressen målsätts och balanseras till en helhet.

Inom perspektiven invånare och samhälle riktar vi oss utåt till våra brukare, kunder och invånare. Kommunens service- och tjänsteutbud har en hög kvalitet och effektivitet. Den utvecklas genom delaktighet och inflytande där samhällsutvecklingen skapas i dialog med invånare och intressenter.

Perspektiven medarbetare och ekonomi handlar om att ha en effektiv organisation som utvecklar både människor, medarbetare och arbetsprocesser i skapandet av en attraktiv arbetsplats med ekonomin i balans.

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen beskriver ett antal omvärldsfaktorer som i dagsläget bedöms ha störst påverkan på kommunorganisationens uppdrag under planeringsperioden.

Ekonomisk utveckling

Det ekonomiska läget och den förväntade utvecklingen kommer givetvis få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern, där kostnaderna förväntas öka framöver utifrån högre inflation och stigande räntor. Kommunkoncernen har redan märkt av stigande priser för energi och livsmedel och högre räntekostnader.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, räknar med svag nominell skatteunderlagstillväxt och att köpkraften minskar på kort sikt. En hög inflation och en brant ränteuppgång innebär att pris- och ränteuppgångarna blir större. Frågan är inte längre "om" Sverige går mot en lågkonjunktur utan "hur snart" vi når dit, samt hur djup den blir menar SKR.

Tillgången och prisutvecklingen för viktiga råvaror, har blivit mer osäker till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Oklarheten om hur utbudssituationen på råvaru- och energimarknaderna kommer utvecklas gör att det blir svårt att bedöma hur varaktig inflationen kommer att vara i Sverige och omvärlden. Det kommer därav fortsättningsvis vara viktigt att bedriva en aktiv ekonomistyrning och följa upp samt påverka vår nettokostnadsutveckling.

Kriser

Europa har sedan februari 2022 präglats av Ryssland invasion av Ukraina. Sverige och Strängnäs kommunkoncern har påverkats på flera sätt av denna kris. Förutom höjda livsmedelspriser, höjda bensin- och dieselpriser har Sveriges kommuner tagit emot flyktingar från Ukraina som är i akut behov av hjälp.

Under våren 2022 var ett potentiellt Natomedlemskap för Sverige på agendan. Den 18 maj 2022 lämnade Sverige in en ansökan om medlemskap i försvarsalliansen Nato.

Vid en samhällsstörning ska kommunen ansvara för att samhällsviktiga verksamheter i kommunen fungerar. Sveriges krisberedskapssystem bygger på att alla tar sitt ansvar och samarbetar vid en samhällskris. Vid större räddningsinsatser, kriser eller samhällsstörningar kan kommunens trygghetspunkter öppna.

Samtliga ovanstående punkter kommer att påverka Strängnäs kommun under flerårsperioden, i vilken omfattning är dock svårt att förutsäga.

Klimat

FN:s klimatpanel, IPCC, konstaterar i sin senaste utvärderingsrapport att den globala uppvärmningen nu uppgår till 1,1 grader, vilket ger påtagliga effekter i flera regioner i världen. Uppvärmningen kan öka till 1,5 grader redan under 2030-talet vilket ytterligare skulle öka risker för ekosystem och människor. De globala utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka, trots att stora minskningar behövs för att nå målen i Parisavtalet. Enligt FN:s klimatpanel IPCC kan värmeböljor likt årets i Europa bli mellan 10 och 50 gånger vanligare.

Klimatpolitiska rådet lyfter fram att större utsläppsminskningar krävs även i Sverige. Förutsättningarna för det är på flera sätt goda och Sverige kan och bör ligga i framkant

när det gäller att accelerera utvecklingen mot det fossilfria samhället. Samtidigt finns det utmaningar gällande klimatomställningar. Krig i Europa och världen, geopolitiska osäkerheter, demokratins tillbakagång och försvagade internationella samarbeten riskerar att hämma samverkan, nödvändiga politiska beslut och viktiga investeringar. Stora svängningar i energipriserna ger påfrestningar på företag och enskilda, vilket riskerar att försvaga stödet för klimatomställningen.

SKR, framhåller att kommuner och regioner genomför kraftfulla insatser för Sveriges klimatomställning, inte minst inom fjärrvärme, kollektivtrafik, avfallshantering och utbildning samt rådgivning, och menar att detta är ett arbete som behöver fortsätta. Samtidigt behöver kommuner och regioner planera för att säkra infrastruktur och byggnader mot klimatförändringens effekter. Utifrån stora investeringsbehov blir det nödvändigt att prioritera och att skapa flera nyttor samtidigt.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden har på kort tid återhämtat sig efter den ekonomiska nedgången under pandemin. Det sker en nedgång av arbetslösheten i samtliga kommuner i Södermanland. Strängnäs hade redan tidigare lägre arbetslöshet än snittet i hela Södermanlands län och under andra kvartalet 2022 hade Strängnäs en arbetslöshet på 6,3 procent, jämfört med 9,2 procent för Södermanlands län. Arbetslöshetsnivån för riket som helhet var 6,7 procent under samma period.

Under de senaste åren har många företag haft svårt att hitta rätt kompetens och det bedöms vara så även framöver, vilket är ett generellt problem i landet. Ska kommunen vara en attraktiv plats att bo på och besöka behövs nya samarbeten med näringslivet och skolan i kompetensförsörjningsfrågor, på både kort och lång sikt.

Kompetensutveckling kommer i framtiden vara mycket betydelsefull i takt med att automatisering mer och mer påverkar stora delar av arbetsmarknaden. Ny teknik gör att kompetenskraven förändras. För en god kompetensförsörjning krävs anpassningar av utbildningssystemet, förutsättningar för omställning och att flexibilitet främjas på arbetsmarknaden.

Näringsliv

De senaste undersökningarna gällande näringslivet visar positiva signaler. Det övergripande företagsklimatet i kommunkoncernen framgår som väldigt bra jämfört med resten av landet.

Arbetet med tillväxt och nya etableringar kommer att vara i fokus de kommande åren. Etableringsplanen som antogs i kommunstyrelsen i februari 2022 är därför ett viktigt verktyg för att främja tillväxt hos befintligt näringsliv och attrahera nya etableringar till kommunen, vilket främjar fler arbetstillfällen. Det är angeläget att fortsatt stödja nyföretagande, ung företagsamhet och entreprenörskap, samt att aktivt arbeta med och omsätta den nya näringslivsstrategin. Mycket kompetens har försvunnit under pandemin och finns inte längre att tillgå då många skolat om sig från serviceyrken till andra branscher, det gäller bland annat inom besöksnäringen.

Befolkningsutveckling

De senaste åren har rikets befolkning vuxit snabbt. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer Sveriges folkmängd att öka med mellan 70 000 och 80 000 personer per år de kommande åren. 2021 nådde Sverige ca 10,5 miljoner invånare. Detta är en ökning med

18 procent från början på 2000-talet. Nästa gräns, 11 miljoner, väntas nås 2029. Därefter beräknas befolkningen öka långsammare.

Befolkningsstrukturen i Strängnäs kommun skiljer sig i vissa mått från rikets. Andelen av de allra yngsta individerna är något lägre i Strängnäs än i riket, medan andelen i skol- och gymnasieåldern är något högre. Strängnäs har dock färre personer i åldern 20–34 år, relativt rikets nivå. Frånsett de allra äldsta har Strängnäs högre andelar än riket vid ålder om runt 45 år och däröver. Detta är särskilt framträdande för åldersgruppen 65–74 år. Att samhällen har fler pensionärer och färre andelar av befolkningen som yrkesarbetar, innebär ett reducerat skatteunderlag för kommunerna.

Strängnäs hade första halvåret 2022 en befolkning på 38 382. Prognosen för Strängnäs kommun fram till 2030 är att den genomsnittliga tillväxten ligger på 2,18 procent. Den höga utvecklingen som vi sett under de senaste åren är ett resultat av ökad regionförstoring, parallellt med stort intresse för Strängnäs både från inflyttande hushåll och från bostadsbyggande aktörer.

Bostadsmarknaden

Hushåll från Stockholmsregionen har under senare tid i ökande takt valt att flytta från regionen främst till näraliggande områden. Utflyttningstrenden, som har kunnat iakttas under ett antal år, har förstärkts under pandemin. I Strängnäs, med en planberedskap om runt 4 500 byggrätter, finns det stora möjligheter för köpare att möta säljare och utväxlingen på befolkningsökningen kan därför bli mycket hög.

Strängnäs kommun har med sina goda kommunikationer och närheten till Stockholm relativt lätt att attrahera invånare. En förutsättning för att människor ska vilja bo och verka i kommunen är att vi kan erbjuda bra möjligheter till bostäder. Bedömningen för kommande år är en stadig bostadsutveckling i Strängnäs.

Flera större projekt löper parallellt och kommer att generera ett högt antal färdigställda bostäder under kommande år. Bostadsmarknaden signalerar således en fortsatt stark investeringsvilja i kommunen samtidigt som Strängnäs fortsatt är attraktivt för inflyttande hushåll.

Under de första två åren 2022–2023, förväntas bostadsbyggandet nå förhållandevis höga färdigställandetal, dock inom ett nivåmässigt "normalspann" om runt 575 nya bostäder totalt. För 2024 och de närmast efterföljande åren är bedömningen att ett rekordhøgt byggande kommer att äga rum. För åren 2024–2025 förväntas en fördubblad färdigställandetak i jämförelse med de tidigare två åren.

Sveriges Byggindustrier varnar emellertid för ett "byggstopp" på byggmarknaden runt årets slut, sammanhängande med prisutveckling och ekonomisk nedgång på ett internationellt plan, påspädd av utvecklingen i Ukraina och skenande energipriser. Detta kan även påverka byggkonjunkturen i Strängnäs. Samtidigt finns den tydliga utflyttarvägen från Stockholmregionen, vilken genererar synnerligen hög efterfrågan på bostäder i regionens utkant samt i pendlingsenklaver med höga attraktivitetsvärden. Marknaden signalerar i samklang med det också ett mycket høgt intresse för Strängnäs.

Mål och prioriteringar under 2023–2025

I de kommande avsnitten beskrivs mål och prioriteringar för planperioden 2023–2025. Dessa prioriteringar grundar sig på de utmaningar kommunkoncernen står inför utifrån den omvärldsanalys som gjorts och de förutsättningar som råder i kommunen. Fokus är på flerårsperspektivet.

God ekonomisk hushållning

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion.

Kommunallagen innefattar även krav på att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Därför ska även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommun innebär att kommunen och dess bolag ska ha en stabil ekonomi för att kunna möta nedgångar och kriser i samhällsekonomin. God ekonomisk hushållning innebär att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås.

Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period utvecklas i positiv riktning. Kommunfullmäktige beslutade i augusti 2019 att kommunkoncernens soliditet 2030 ska vara 25 procent. Genom detta kan kommunen öka sitt finansiella handlingsutrymme för framtiden. Prognosen ger att målet 25 procent uppnås redan 2022.

För att soliditeten ska förbättras/behållas krävs att kommunen har en långsiktig resultatnivå på lägst två procent av skatteintäkterna.

En långsiktig finansiell analys för perioden 2016–2031, visar att Strängnäs kommun står inför stora verksamhets- och ekonomiska utmaningar. Andelen yngre och äldre ökar i relation till den arbetsföra befolkningen, vilket skapar ett ökat behov av välfärd som skola och äldreomsorg. Inte minst i form av investeringar. Hela koncernen står inför en höjd investeringsnivå där vi behöver bygga ut välfärden och det ställer stora krav på en ansvarfull hantering av resurserna och en mycket aktiv ekonomistyrning.

Utöver de långsiktiga utmaningarna står vi nu inför en lågkonjunktur där kostnaderna förväntas öka kraftigt framöver, med särskild påverkan under de år som flerårsplanen omfattar. Strängnäs kommun har under de senaste åren haft goda resultat och en del av ekonomistyrningen har varit att göra avsättning av medel i en resultatutjämningsreserv. Denna reserv kan nu utnyttjas för att undvika kortsiktiga neddragningar av verksamhet. Reserven kan dock inte användas till att höja resultatnivån till två procent varje enskilt år.

Den långsiktiga resultatnivån beräknat på ett genomsnitt av de tre senaste åren och de tre år som flerårsplanen omfattar (2020-2025) uppgår till tre procent.

Den finansiella delen av den goda ekonomiska hushållningen bedöms därför kunna uppfyllas under planperioden.

Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige fastställer i samband med beslut om flerårsplan kommunens mål för en god ekonomisk hushållning i hela den kommunala koncernen. Målen sorteras in under perspektiven Invånare, Samhälle, Medarbetare och Ekonomi.

Perspektiv Invånare

Perspektivet invånare sätter kommunens invånare och andra personer som nyttjar välfärdstjänster inom kommunen, i fokus. Det ska vara lätt att vara invånare och nyttjare av tjänster i Strängnäs kommun.

Kommunfullmäktiges mål:

Demokratin är levande och inkluderande. Invånare, företagare och andra aktörer utvecklas i Strängnäs kommun och är medskapande och delaktiga i kommunens utveckling.

I Strängnäs kommun erbjuds välfärdstjänster av god kvalitet som utgår från invånarnas behov.

Invånare, företagare och andra aktörer såsom föreningar, församlingar, samarbetspartners, volontärer med flera ges möjlighet att vara, och är, medskapande i kommunens utveckling. Att vara medskapande i kommunens utveckling handlar om att kommunen tar tillvara på erfarenheter och synpunkter både från enskilda brukare och från dess sammanslutningar. Kommunen visar genom aktiva handlingar att invånare i Strängnäs kommun har tillgångar och kompetenser som kan bidra till att förbättra de välfärdstjänster som erbjuds.

Kommunens viktigaste utmaningar

Att förbättra resultaten i grundskolan och öka likvärdigheten mellan skolorna är en av Strängnäs kommuns största utmaningar. Fler elever behöver nå godkända resultat i alla ämnen och gymnasiebehörigheten behöver öka i de kommunala grundskolorna.

Befolkningen i Strängnäs ökar. Framför allt ökar den yngre och den äldre populationen medan invånare i arbetsför ålder inte ökar lika mycket. Det medför att barnomsorg, skola och äldreomsorg behövs till fler invånare. Det har en stor inverkan på kommunens kompetensförsörjning och infrastruktur runt barn och äldre.

Kommunen behöver även ge förutsättningar till att invånare i Strängnäs kommun ska kunna ha en god fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. En viktig del i arbetet med att förebygga samt att ge stöd och insatser för personer med ohälsa är bland annat att kommunen behöver arbeta systematiskt och på bred front med suicidprevention. Det kräver kompetenta medarbetare men även samverkan mellan kommunen och regionen samt andra

aktörer för att vi ska nå ända fram. För Strängnäs kommun är det viktigt att aktivt arbeta för att stärka hälsa och livskvalitet hos äldre.

Strängnäs kommun är i grunden en trygg plats, men upplevs ibland som otrygg. Kommunen behöver vara en trygg plats att bo, leva och verka i. Trygghetsskapande arbete är något som berör både flera aktörer i samhället samt flera verksamheter inom förvaltningen. Samverkan, intern, externt och horisontellt, är här av stor vikt.

Politiska prioriteringar

- Fler elever ska ha förbättrade kunskapsresultat i alla ämnen. Kommunkoncernen säkerställer resurser för fortsatt prioriterat arbete och satsningar för att möjliggöra goda kunskapsresultat.
- Skapa ökade möjligheter och satsningar för socialt värdskap och tryggt omsorgsboende som ger kvalitetsförbättringar utifrån individens behov.
- Kommunkoncernen arbetar med trygghetsskapande aktiviteter i hela kommunen genom samverkan mellan nämnder, kontor och bolag, tillsammans med föreningar och myndigheter utanför organisationen.
- Kommunen säkerställer en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser.

Perspektiv Samhälle

Perspektivet Samhälle beskriver kommunens roll som hållbar samhällsbyggare tillsammans med civilsamhället, företagen och andra aktörer. Perspektivet vänder sig mot invånare, företag och föreningar som är verksamma i kommunen och vad som görs för att det ska vara lätt att bo, leva och verka i Strängnäs kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun är en förebild för sitt aktiva arbete kring hållbarhetsfrågor med Agenda 2030 som bas. Tillsammans utvecklas vi med människor som vill bo och leva i, verka i och besöka vår kommun.

För Strängnäs kommun är ett hållbart samhälle en mycket viktig fråga. Hållbarhet avser social- miljömessig- och ekonomisk hållbarhet som utgår från Agenda 2030 och de globala målen. Genom ett strategiskt arbete och medvetna aktiviteter gör vi, tillsammans med andra aktörer, Strängnäs kommun till en förebild inom området.

Kommunens viktigaste utmaningar

Klimat- och miljöarbetet kräver samverkan. Kommunkoncernen, företagare och invånare behöver alla ställa om för att vi gemensamt ska nå de nationella och internationella

klimatmålen. Strängnäs kommun ska nå fossilfria transporter 2030 samt klimatneutralitet 2040. Det ställer stora krav på omställning på kommunkoncernen och alla som bor och verkar i det geografiska området Strängnäs kommun.

Strängnäs har under flera år haft en hög tillväxt med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen. Det kräver ökat fokus på ett helhetsperspektiv och ett hållbart byggande. Befolkningstillväxt och demografi skapar behov av kommunal service och kommunala tjänster till fler invånare. Det skapar även behov av tillgänglighet och infrastruktur. Platsen där invånare vill bo och verka behöver samspela med god infrastruktur, service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Med hela kommunkoncernens kraft och genom horisontella arbetssätt fortsätter kommunen att stimulera och förverkliga innovativa idéer för hållbar verksamhetsutveckling.
- Den höga tillväxten med hög byggnationstakt och fler som vill bo och etablera sig i kommunen gör det av vikt att skapa förutsättningar för en långsiktig och hållbar planering. Vi tar ansvar för att uppmuntra att all byggnation i Strängnäs kommun bidrar till målet om klimatneutralitet 2040.
- Vattenfrågan hanteras genom strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA).
- Ökat fokus på attraktiva, effektiva och tillgängliga kulturcentrum i hela kommunen samt ökad tillgänglighet till bibliotek, för kultur och lärande.

Perspektiv Medarbetare

Medarbetarperspektivet riktar sig till medarbetare och ledare inom Strängnäs kommunkoncern. Medarbetare företräder Strängnäs kommun och utför sitt arbete på ett sätt som stärker invånarnas förtroende för kommunen.

Kommunfullmäktiges mål:

Strängnäs kommun har stolta och kompetenta medarbetare som tillsammans utvecklas och skapar moderna och attraktiva arbetsmiljöer.

Strängnäs kommun är attraktiv som arbetsgivare med moderna och välfungerande arbetsmiljöer med hög frisknärvaro. Medarbetare har god kompetens och gott bemötande och ges möjlighet till kompetensutveckling och interna karriärvägar. Strängnäs kommun tar tillvara på medarbetarnas kompetens för att skapa mer kvalitet i tjänsterna till invånaren. Oavsett beslutsnivå arbetar chefer och medarbetare aktivt för förbättrad samverkan och helhetsperspektiv. Ledarskapet och medarbetarskapet präglas av tillit och bidrar till starkt medledarskap och kreativitet som säkerställer att varje nivå kan, vill och vågar ge tjänster till kommunens invånare, företagare och besökare.

Kommunens viktigaste utmaningar

Ett hållbart arbetsliv är avgörande för att fler ska vilja arbeta mer och längre. Kommunen ska lyckas genom fokus på arbetsmiljöarbetet, öka frisknärvaron och öka heltidsarbetet. Strängnäs kommun har kommit relativt långt inom flera delar men utmaningen kvarstår att hantera långsiktigt för framtida kompetensförsörjning och hög frisknärvaro.

För att hantera kompetensutmaningen är det centralt att vara en attraktiv arbetsgivare och utöka den regionala basen gällande rekrytering. För att vara en attraktiv arbetsgivare behöver kommunkoncernen stötta medarbetares fortsatta utveckling, stärka ledarskapet och rekrytera bredare. Nya lösningar avser att utnyttja teknik på ett smart sätt, använda kompetens på rätt sätt och söka nya samarbeten. Tillgång på bra bredband har i allt större utsträckning blivit en förutsättning som är av särskilt stor betydelse för Strängnäs med närheten till större arbetsmarknadsregioner.

Den tillitsbaserade styrningen i kommunen behöver genomsyra ledningen och kulturen i kommunen. Det ställer höga krav på förtroendevalda, chefer och medarbetare där medledarskap, dialog och kreativitet är viktigt för utveckling och effektivisering av kommunens service och tjänster.

Politiska prioriteringar

- Ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader. Strängnäs kommun görs mer känd som arbetsgivare i en utökad region. En jämställd och jämlik rekrytering skapar mångfald inom organisationen.
- Kommunens verksamhetslokaler ska bidra till långsiktiga förutsättningar för goda och attraktiva arbetsmiljöer.

Perspektiv Ekonomi

God hushållning och långsiktig ekonomisk hållbarhet ska råda i hela kommunkoncernen och verksamheterna ska bedrivas ändamålsenligt och effektivt. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för kvalitetsutveckling i verksamheter, såväl hos kommunal som privata regi och bolag.

Kommunfullmäktiges mål:

Tillsammans utmanar vi rådande arbetssätt och strukturer. Vi använder våra resurser effektivt och ekonomin är långsiktigt hållbar för dagens och kommande generationer.

Inarbetade arbetssätt och strukturer behöver utmanas för att möta de ekonomiska utmaningarna, både kortsiktiga och långsiktiga. Strängnäs kommun fortsätter att lägga grunden för en långsiktigt hållbar ekonomi med fokus på miljö och klimat, framtida finansiell handlingsfrihet och kompetensförsörjning. Resurser i form av personal, skattemedel och mark behöver användas effektivt och utmanas, bland annat genom digitaliseringens möjligheter och ständiga förbättringar i en innovativ miljö.

Kommunens viktigaste utmaningar

Strängnäs kommun står, liksom många andra kommuner, inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service, ger ökade kostnader, och skapar fler investeringar. Även fortsatt arbete med kompetensförsörjning är viktigt för att hantera de ökade behoven. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är viktigt att fokusera på åtgärder som kan bromsa kostnadsutvecklingen. För att hantera dessa utmaningar krävs en långsiktig och effektiv ekonomistyrning där vi vågar utmana rådande strukturer och arbetssätt samt ha en öppenhet för digitaliseringens möjligheter.

Kommunkoncernen står inför flera stora investeringar under de kommande åren exempelvis utveckling av Larslunda idrott- och hälsocentrum, reningsverk, skolor, LSS boende, kulturcentra i Strängnäs och Mariefred samt andra stora investeringar. Dessa behöver hanteras och verksamheten kommer att påverkas i hög grad.

Nyttjandet av digitaliseringens möjligheter är avgörande för kvalitet, effektivisering och kompetensförsörjning. Verksamhetsutveckling genom digitalisering tar dock tid och resurser från den ordinarie verksamheten vilket är utmaningen och samtidigt framgångsfaktorn för Strängnäs kommun.

Politiska prioriteringar

- Strängnäs kommun fortsätter att arbeta med en aktiv ekonomistyrning för att skapa långsiktig ekonomisk hållbarhet enligt Agenda 2030. Det sker i huvudsak genom fortsatt arbete med den långsiktiga ekonomiska planen.
- I stora delar permanenta arbetssättet med horisontella satsningar, men samtidigt behålla kraften i mer kortvariga utvecklande projekt. Genom det möjliggörs långsiktighet och flexibilitet för att hantera utmaningar i samverkan.
- Kommunkoncernen satsar på innovations- och digitaliseringsutveckling genom benchmarking. Förvaltningen ska vara drivande i användningen av digitala verktyg, tekniker och arbetssätt. Det ska leda till effektivare arbetssätt och underlätta utveckling.
- Samverkan och delat ansvar gällande bolag och nämnder utvecklas ytterligare för att öka styrkan utifrån ett koncernperspektiv.

Ekonomisk plan 2023–2025

Kommunkoncernens ekonomi

Under de senaste åren har kommunkoncernen redovisat goda resultat och en förbättrad soliditet. Den positiva utvecklingen av ekonomin är ett resultat av konjunkturläget men även ökade statsbidrag och ökade skatteintäkter till följd av befolkningstillväxten. Det primära är dock att kommunkoncernen verkningsfullt vårdat effekterna av högkonjunkturen och de ökade skatteintäkterna genom tydligt arbete med långsiktig ekonomisk planering och en aktiv ekonomistyrning.

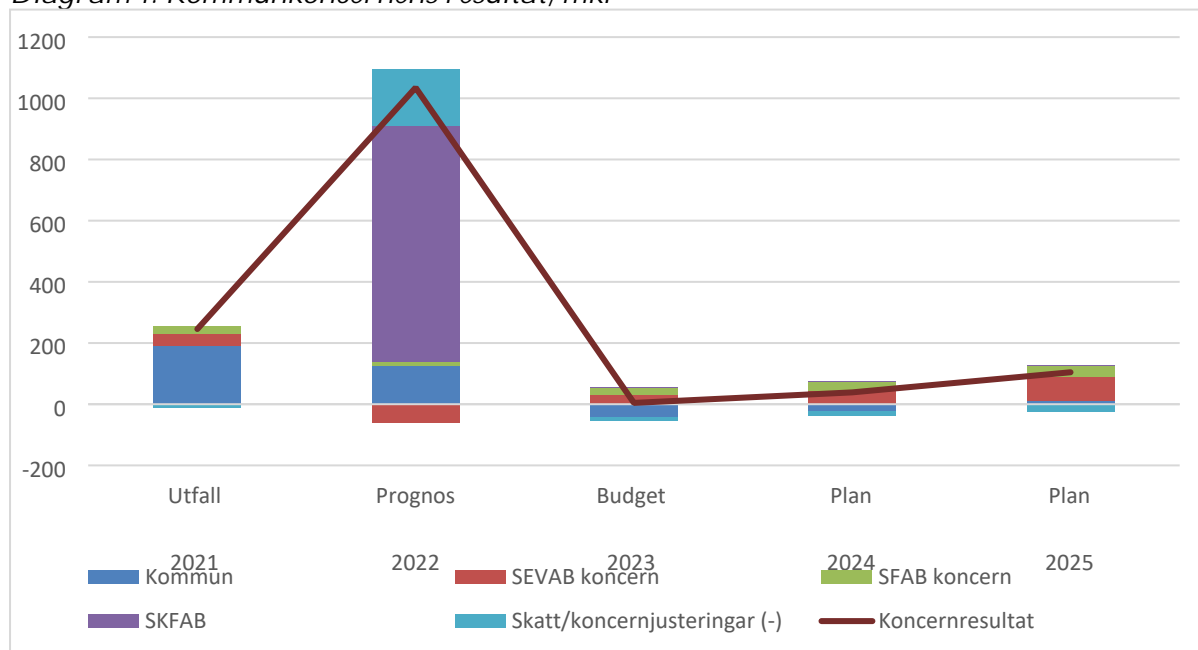
De senaste årens högkonjunktur är förbi och de kommande åren väntas stora ekonomiska utmaningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i kommunen ökar behovet av service, ger ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. Därtill bedömer Sveriges kommuner och regioner, SKR, att den svenska ekonomin är på väg in i en lågkonjunktur som väntas vara några år framöver. Den höga inflationen i kombination med räntehöjningar får till följd att koncernens kostnader ökar kraftigt.

Kortsiktigt kan den försvagade konjunkturen och kostnadsökningarna hanteras utifrån att kommunkoncernens ekonomiska ställning stärkts under senare år. Det är inte hållbart i ett längre perspektiv, men skapar tid och handlingsutrymme att göra välbetänkta val som är effektfulla. Långsiktigt behöver nettokostnadsutvecklingen dämpas för att skapa de resultatnivåer som krävs för att få ekonomiskt handlingsutrymme och kunna hantera framtida utmaningar.

Kommunkoncernens resultat

Kommunkoncernens resultat efter skatt bedöms nästa år bli 4 miljoner kronor för att därefter succesivt öka till 104 miljoner kronor 2025.¹ En ökning av resultaten är en förutsättning för att kunna självfinansiera stora delar av investeringarna.

Diagram 1. Kommunkoncernens resultat, mkr

¹ Uppgifterna om bolagens resultat är preliminära, beslut om bolagens budget fattas av respektive styrelse.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är en balans mellan utvecklingen av intäkter och kostnader i ett längre tidsperspektiv. I tabellen nedan visas förväntad utveckling under planperioden.

Tabell 1. Utveckling av koncernens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader	Utfall	Prognos	Budget
Koncernen	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mkr	939	781	853
- Förändring, %	6,4%	-16,9%	9,3%
Verksamhetens kostnader, mkr	-2 789	-3 049	-3 169
- Förändring, %	5,8%	9,3%	3,9%
Avskrivningar, mkr	-221	-193	-204
- Förändring, %	8,9%	-12,9%	6,1%
Verksamhetens nettokostnad, mkr	-2 072	-2 462	-2 520
- Förändring, %	5,8%	18,8%	2,4%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	2 362	2 535	2 599
- Förändring, %	6,7%	7,3%	2,5%
Finansnetto, mkr*	-44	-42	-74
- Förändring, %	16,0%	-4,8%	75,8%

*exkl. försäljning värmeverksamheten

Kommunkoncernens nettokostnader beräknas öka under 2023 med 2,4 procent. Till följd av det ökade investeringsbehovet och högre räntenivåer ökar kostnaderna för avskrivningarna och räntor i en högre takt än intäkterna. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 2,5 procent.

Strängnäs kommunkoncerns beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkts- och kostnadsposter påverkar koncernens resultat om de förändras.

Tabell 2. Känslighetsanalys

Effekt på koncernens intäkter och kostnader	Förändring	Effekt, mkr
Skatteintäkter och generella statsbidrag	1%	25,3
Avgifter, hyror & ersättningar	1%	5,9
Statliga bidrag & övriga bidrag	1%	1,7
Personalkostnader	1%	-14,1
Inköp av varor & tjänster	1%	-8,1
Lämnade bidrag	1%	-0,9
Lokalkostnader	1%	-0,8
Finansnetto	1 %-enhet	-5,7

Störst effekt på den kommunala koncernens intäkter har en 1 procent förändring av skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning. På kostnadssidan är det personalkostnaderna och kostnaderna för inköp av varor och tjänster som har störst effekt om de förändras med 1 procent. Förändras räntenivån för upplåning har det också en stor effekt på kostnaderna.

Bolagens resultat

Strängnäs kommunföretag AB budgeterar årliga positiva resultat om 3,0 miljoner kronor som avser utdelning från SEVAB Strängnäs Energi AB.

SEVAB koncernen budgeterar med årliga positiva resultat. Under 2023 budgeterar SEVAB koncernen med ett resultat om 30 miljoner kronor före skatt, motsvarande cirka 8 procent av omsättningen. Bolaget ska årligen lämna utdelning till ägaren om minst 5 miljoner kronor.

SFAB koncernen budgeterar också med årliga positiva resultat. År 2023 uppgår resultatbudgeten till 24,0 miljoner kronor före skatt vilket motsvarar 6 procent av omsättningen. Strängnäs Fastighets AB budgeterar med resultat om 16,0 miljoner kronor före skatt och Strängnäs Bostads AB budgeterar med resultat om 8,0 miljoner kronor före skatt.

Kommunens resultat

I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som kommer från framför allt skatteintäkter, generella och riktade statsbidrag. De kommande åren förväntas dock kostnaderna öka kraftigt för de kommunala verksamheterna. Det beror dels på att kommunen växer med fler invånare i behov av välfärdstjänster, men också på stigande priser och ökade pensionskostnader. Intäkterna förväntas inte öka i samma utsträckning, vilket resulterar i negativt resultat de inledande åren av planperioden.

Kortsiktigt kan kommunen disponera delar av resultatutjämningsreserven, som byggts upp av tidigare års positiva resultat, för att undvika tillfälliga neddragningar och nå upp till ett balanskravsresultat som är noll. Enligt kommunallagen får denna reserv användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel och om det uppstår svårigheter att uppfylla balanskravet på ett ansvarsfullt sätt. Slutligt beslut om disponering av reserven kommer att tas i årsbokslutet.

Utifrån dessa förutsättningar kommer kommunen inte nå upp till ett resultat på 2 procent av skatteintäkterna under planperioden. Däremot förväntas resultatet sett till en sexårsperiod uppgå till 3 procent och är i enlighet med kommunens långsiktiga målsättning. För 2023 och 2024 budgeteras negativa resultat på 41,6 respektive 22,2 miljoner kronor. Balanskravet hanteras dessa år genom disponering av resultatutjämningsreserven, RUR. För 2025 förväntas en viss återhämtning och ett positivt resultat om 12,5 miljoner kronor budgeteras. För resultat enligt god ekonomisk hushållning har kostnader som täcks av tidigare års överskott och reserverade fondmedel (medel avsatt i det egna kapitalet) avräknats.

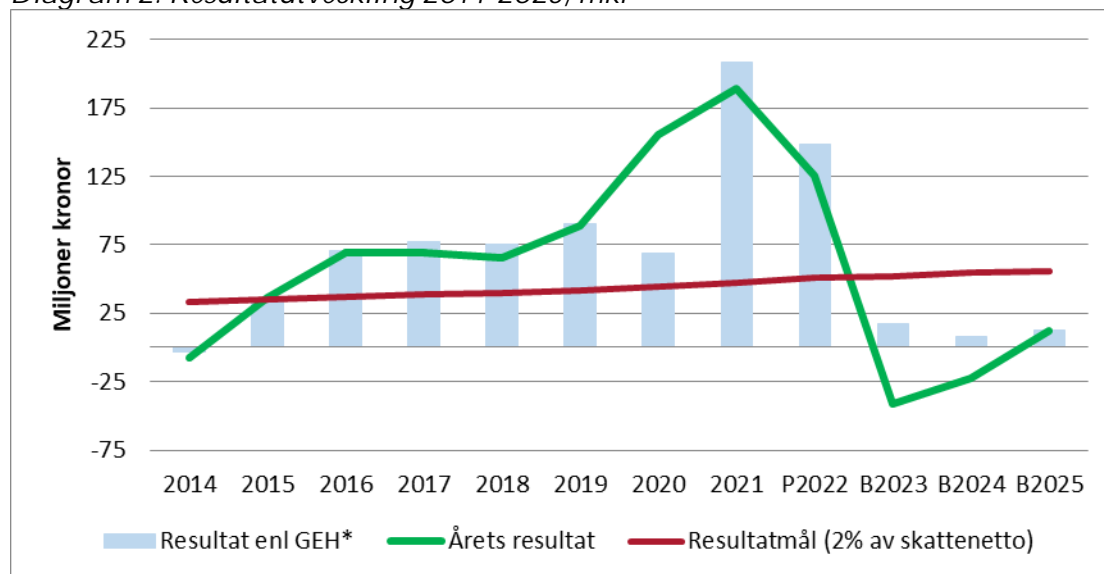
Tabell 3. Årets resultat och resultat enligt god ekonomisk hushållning 2020-2025

Resultat, mkr	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt 2020-2025
Årets resultat	155,1	189,4	125,0	-41,6	-22,2	12,5	418,2
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-100,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	41,6	22,2	0,0	63,8
Årets resultat enligt balanskravet	55,1	189,4	125,0	0,0	0,0	12,5	382,0
lanspråktaga medel som reserverat under eget kapital	13,5	18,6	22,9	17,4	7,6	0,0	80,1
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	68,6	208,0	147,9	17,4	7,6	12,5	462,2
Resultatmål	3,1%	8,8%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%	3,0%

Resultatnivåerna är dock under förutsättning att beslut fattas i enlighet med förslag om revidering av tillägg till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning, KS/2022:518.

I diagrammet nedan framgår hur resultatutvecklingen sett ut sedan 2014. Under framförallt 2019–2022 har höga resultatnivåer uppnåtts som kortsiktigt kan nyttjas under den kommande planperioden när resultatnivåerna förväntas bli lägre.

Diagram 2. Resultatutveckling 2014-2025, mkr

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Förhoppningsvis är det nuvarande inflationstrycket övergående, men de ekonomiska förutsättningarna kommer vara fortsatt tuffa framöver. Åtgärdsprogram för att minska nettokostnadsutvecklingen, liksom aktiv ekonomistyrning kommer fortsättningsvis vara avgörande för kommunens framtida ekonomiska ställning.

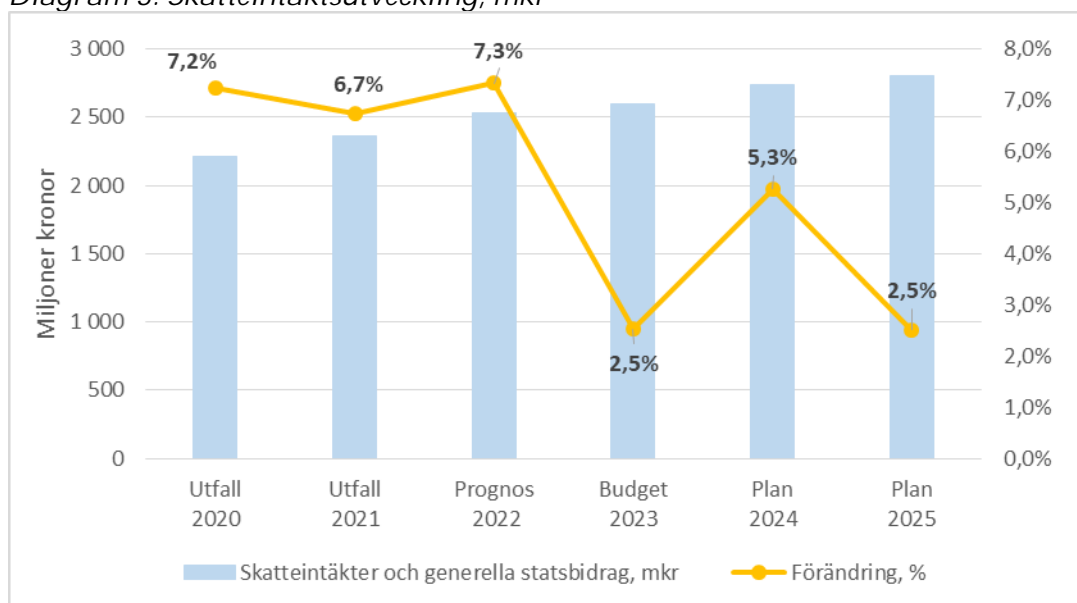
Skatteprognos

Kommunens största intäktskälla är skatteintäkterna, de utgör drygt 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Dessa intäkter påverkas av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna blir, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Kommunen använder sig av skatteunderlagsprognoser från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt kommunens befolkningsprognos vid beräkning av skatteintäkterna.

De senaste åren har skatteintäkterna ökat med i genomsnitt 7 procent per år. Det är effekten av de senaste årens konjunkturläge, men beror också på ökade statsbidrag och den höga befolkningstillväxten. Under de kommande åren förväntas skatteintäkterna inte öka i samma utsträckning och inte i takt med den kostnadsutveckling som prognostiseras. I SKR:s senaste prognos från oktober 2022 har skatteunderlaget för 2022 reviderats upp på grund av oväntat starka lönesummor under året. För hela planperioden fram till 2025 har dock skatteunderlaget nedreviderats. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska kraftigt för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025.

Kommunen budgeterar för en oförändrad skattesats på 21,67 procent under planperioden 2023-2025.

Diagram 3. Skatteintäktsutveckling, mkr

Driftbudget

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Denna modell är framtagen med stöd från Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, och beskrivs närmare i bilaga 6. Modellen utgör dock bara en grund för fördelningen. Den politiska prioriteringen avgör den slutliga ramfördelningen.

För den kommande planperioden görs prioriteringar inom flera områden. De större prioriteringarna handlar om ekonomiska medel för att vidta åtgärder som ger möjligheten att så många som möjligt klarar målen i skolan. Även ekonomiska medel för att stärka hälsan och livskvaliteten hos brukare inom äldreomsorgen samt medel för att arbeta med att kommunkoncernen är en förebild vad gäller det sociala- miljömässiga- och ekonomiska hållbarhetsarbetet har prioriterats. Därutöver har bland annat ekonomiska medel prioriterats för att arbeta med trygghetsskapande aktiviteter, för att skapa en hög och god beredskap för eventuella kommande kriser, för ökad inriktning på rekrytering inom nya arbetsmarknader och för strategisk planering och innovation för framtidens vatten och avlopp (VA). Som resultat av prioriteringarna har nämnderna tillskjutits extra budgetmedel som ingår i ramfördelningen enligt tabell 4 nedan.

Tabell 4. Driftbudget 2023-2025, mkr

Driftbudget, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,7	-7,8	-8,2	-8,4
Kommunstyrelsen	-163,1	-193,1	-192,3	-193,9	-198,0	-202,2
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-163,9	-164,9	-171,2	-179,0	-181,5
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-24,7	-38,0	-35,9	-33,9	-33,6	-34,5
Kulturnämnden	-51,2	-57,7	-56,6	-59,5	-61,0	-62,4
Socialnämnden	-757,8	-794,9	-790,9	-857,3	-896,1	-912,8
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 053,5	-1 053,5	-1 133,9	-1 168,0	-1 181,6
Finansförvaltningen	2 295,1	2 342,6	2 427,8	2 416,0	2 521,7	2 595,9
Årets resultat	189,4	32,5	125,0	-41,6	-22,2	12,5
Årets resultat enligt balanskravet	189,4	32,5	125,0	0,0	0,0	12,5
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	208,0	49,4	147,9	17,4	7,6	12,5
Resultatmål	8,8%	2,0%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

För mer detaljer kring de olika budgetposterna, se bilaga 4.

Respektive nämnd fördelar sin budgetram inom nämndens verksamhetsområden. Nedanstående antaganden för budgetperioden avseende löneökningar, personalomkostnadspålägg, hyreshöjning, prisökning för varor och tjänster samt krav på intäktsökningar används i budgetarbetet. Antaganden bygger bland annat på Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, bedömning av den framtida inflationstakten.

Tabell 5. Uppräkningsfaktorer för nämndernas beräkningar

Budgetförutsättningar för nämndernas beräkningar, %	2023	2024	2025
Generell löneutveckling (inkl avdrag för årlig avsättning centralt för löneprioriteringar)	3,2	4,0	3,1
Personalomkostnadspålägg	44,93	46,00	40,90
Prisökning för varor och tjänster	5,0	1,5	1,7
Prisökning för köp av verksamhet inkl interna tjänster	3,3	2,7	2,3
Hyreshöjning SFAB	5,0	1,5	1,7
Intäktsutveckling	5,0	1,5	1,7
Effektiviseringar långsiktig ekonomisk plan, LEP	-0,7	-0,7	-0,7

Utöver ovanstående generella löneutveckling avsätts medel motsvarande 2,5 - 3,5 miljoner kronor centralt för löneprioriteringar under respektive år 2023-2025. Nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar.

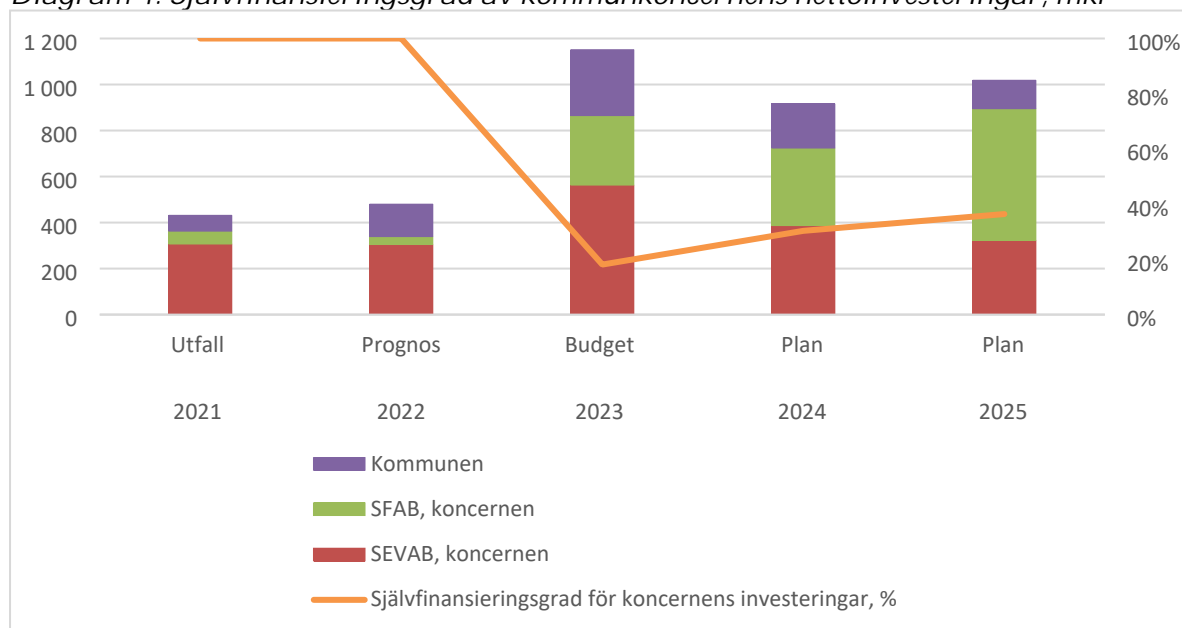
Kommunkoncernens investeringar och finansiering

Kommunkoncernen har stora investeringsbehov framöver. Till grund för planperiodens investeringsbudget ligger en 10-årig investeringsplan som revideras årligen. Den långsiktiga investeringsplanen möjliggör att ha koll på hur investeringarna kan

finansieras långsiktigt och hur investeringsnivån påverkar kommunens ekonomiska ställning.

Under planperioden 2023-2025 är koncernens totala investeringsbehov inklusive investeringsbidrag 3,1 miljarder kronor.² Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. Självfinansieringsgraden kommande tre år är i snitt 28 % vilket är en betydande minskning till följd av högre investeringstakt och lägre förväntade resultat. Snittet för självfinansiering av investeringar under perioden 2021-2025 beräknas till 86 procent för kommunkoncernen. Långsiktigt goda resultat och bra investeringsstyrning är därför av stor vikt.

Diagram 4. Självfinansieringsgrad av kommunkoncernens nettoinvesteringar, mkr

Bolagens investeringar och finansiering

SEVAB koncernen planerar under planperioden för investeringar om cirka 1,3 miljarder kronor, främst inom verksamheterna VA och Elnät. År 2023 beräknas genomförandegraden av investeringarna till 80 % motsvarande 450 miljoner kronor och självfinansieringsgraden till 26 procent.

SFAB koncernen planerar under planperioden för investeringar om cirka 1,2 miljarder kronor inklusive investeringsbidrag. År 2023 uppgår investeringbehovet till 302 miljoner kronor och självfinansieringsgraden beräknas till 21 %. I Strängnäs Fastighets AB märks befolkningsökningens påverkan på investeringsnivån då flera större projekt kommer pågå samtidigt. I SFAB kommer bland annat ett gruppboende, ett serviceboende, en lokal för daglig verksamhet, en förskola samt utökning av klassrum i grundskolan att färdigställas. Dessutom kommer byggnation av en förskola och två grundskolor påbörjas. I Strängnäs Bostads AB planeras för ombyggnad av befintligt bostadsbestånd. Investeringarna bostadsbolaget beräknas över tid vara självfinansierade men under planperioden krävs tillfällig lånefinansiering.

Kommunens investeringar

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framför sig för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de

² Uppgifterna om bolagens resultat och investeringar är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

ökade behoven. Under den kommande planperioden 2023-2025 beräknas kommunen investera för närmare 506 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 169 miljoner kronor per år. Det är en högre investeringsnivå än de senaste åren.

De större investeringar som planeras under planperioden är bland annat en ny simhall och en ny sporthall samt investeringar i diverse anläggningar så som exempelvis klimatanpassningsåtgärder, asfalt, småbåtshamnar, Tosteröbron, parker och gator. Investeringsvolym specificerad per nämnd redovisas i bilaga 5.

Tabell 6. Investeringsbudget 2022-2025

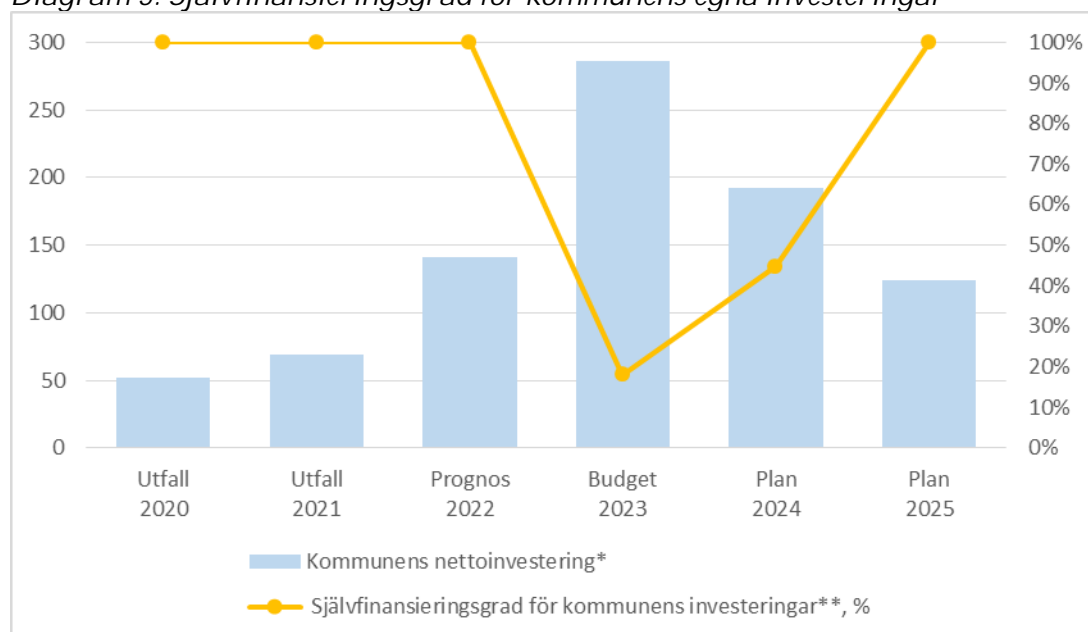
Investeringar, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Maskiner och inventarier	-30,7	-39,4	-36,8	-52,8
IT och digitalisering	-18,3	-21,6	-25,3	-26,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-89,0	-71,5	-14,3
Anläggning, övrigt	-43,7	-40,9	-58,3	-29,5
Summa kommunens investeringar	-191,3	-190,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

Självfinansieringsgraden för kommunens egna investeringar har sedan 2016 uppgått till 100 procent. Investeringsvolymen ökar dock kraftigt under planperioden och det tillsammans med att resultatnivåerna är negativa gör att den beräknade självfinansieringsgrad för planperioden endast är 48 procent. Om kommunen inte hade redovisat goda resultat de senaste åren så hade det inneburit att kommunen behövt låna pengar för att finansiera investeringarna. Tillfälligt under planperioden kan investeringarna finansieras genom nyttjande av tidigare års överskott.

Sett över den senaste sexårsperioden (2020-2025) beräknas investeringarna vara självfinansierade, men kräver fortsatt budgetdisciplin och aktiv ekonomistyrning.

Diagram 5. Självfinansieringsgrad för kommunens egna investeringar

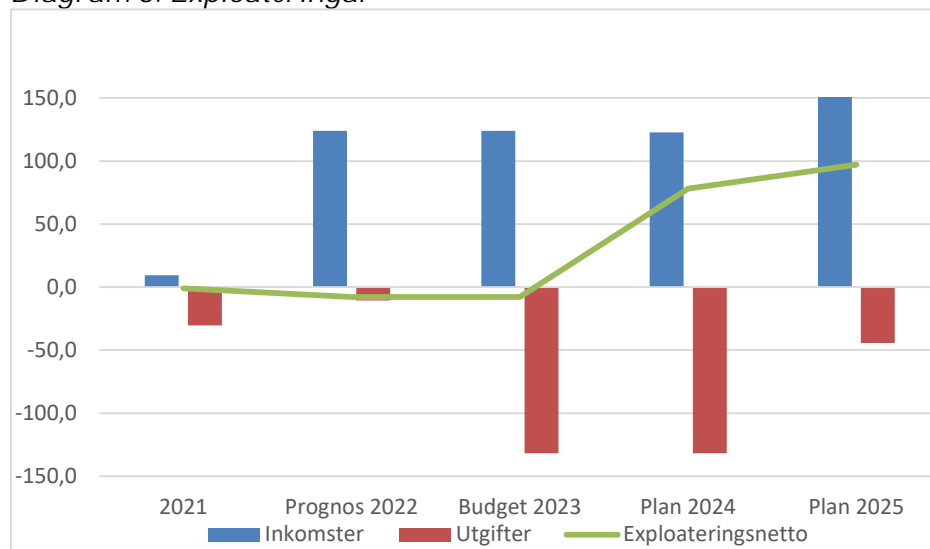
* Investeringsnivån 2023 inkluderar investeringar från tidigare år som förväntas bli färdigställda under 2023

** Årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

Exploateringar

Med exploateringar avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder och lokaler för näringsverksamhet med syftet att marken ska avyttras. I exploateringsverksamheten ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator och grönområden inom allmän platsmark.

Diagram 6. Exploateringar

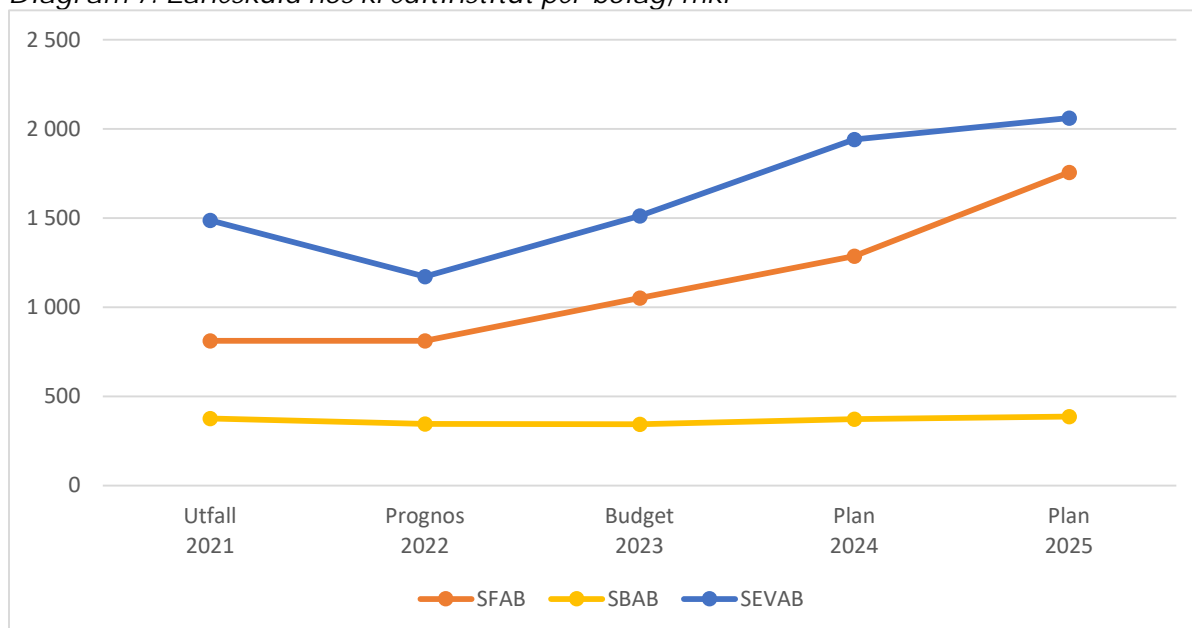
Under planperioden 2023-2025 kommer cirka 23 exploateringsprojekt att pågå.

Nettoinkomster för exploateringsprojekt under perioden 2023-2025 beräknas bli cirka 168 miljoner kronor. De stora aktuella exploateringsprojekten under planperioden är Gorsingeskogen, Södra stadsskogen och Stavlund. Utgifterna avser färdigställande av infrastruktur i utvecklingsområden för både bostäder och verksamheter. Ett markbyte med Kilenkrysset i Biskopskvarn under perioden innebär att kommunen erhåller verksamhetsmark som beräknas kunna säljas under planperioden. Arbetet med att utveckla områdena runt resecentrum avses att intensifieras under planperioden.

Kommunkoncernens låneskuld

Kommunens och de kommunala bolagens lånebehov tillgodoses till största delen av upplåning via kommunens internbank. Samtlig nyupplåning vidareförmedlas under planperioden till kommunens bolag, då kommunens egna investeringar betalas med egna medel. Strängnäs fastighets ABs låneskuld finansieras indirekt av skattemedel då den avser lån för kommunens verksamhetsfastigheter och har effekt på kommunens hyreskostnader medan Strängnäs bostads ABs och SEVAB koncernens lån finansieras av bolagens taxor och hyresavgifter för deras respektive tjänster.

Diagram 7. Låneskuld hos kreditinstitut per bolag, mkr

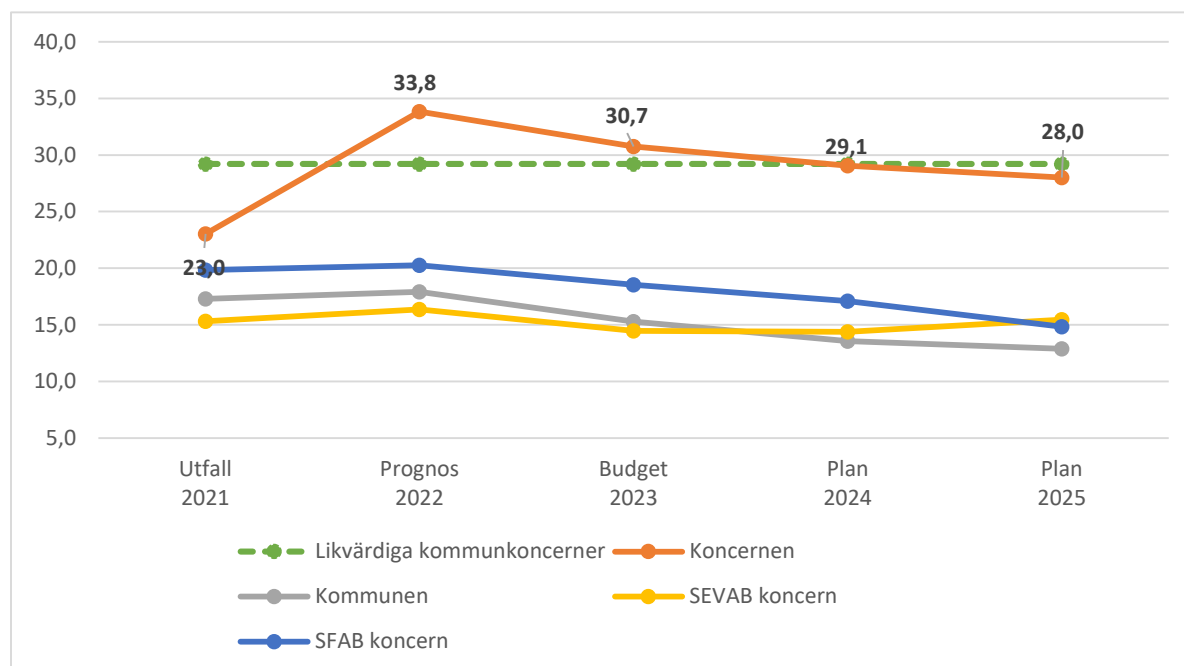

Under 2022 har kommunkoncernens låneskuld minskat till följd av amorteringar. SEVABs låneskuld har minskat till följd av amortering efter avyttring av fjärrvärmeverksamheten. Även låneskulden i Strängnäs Bostads AB har minskat medan låneskulden i Strängnäs Fastighets AB är oförändrad. Låneskulden i SEVAB koncernen respektive Strängnäs Fastighets AB förväntas öka kraftigt utifrån den höga investeringstakten under de kommande åren. Låneskulden i Strängnäs Bostads AB ökar något under kommande år men beräknas återställas efter planperioden. Under planperioden 2023-2025 förväntas lånen hos kreditinstitut sammanlagt öka med 1,9 miljarder kronor till totalt 4,2 miljarder kronor med anledning av investeringsbehovet i bolagen.

Kommunkoncernens soliditet

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Den visar i vilken utsträckning tillgångar har finansierats med eget kapital i stället för lån. Kommunkoncernens soliditet har ökat vilket medför ett ökat finansiella handlingsutrymme. Det innebär att fokus kan ligga på långsiktig ekonomisk planering istället för snabba kortsiktiga besparingar under periodens konjunkturedgång.

Diagram 8. Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtagande enligt balansräkningen (%)

Till följd av försäljningen av värmeverksamheten beräknas kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande öka till 33,8 % under 2022. Soliditeten ligger nu i nivå med kommunkoncerner i samma storlek (2021:29,2 %).

Under planperioden när investeringstakten är hög och resultatnivåerna minskar förväntas soliditeten minska med 5,8 procentenheter och soliditeten beräknas uppgå till 28,0 procent vid slutet av planperioden. Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355) ska soliditeten i kommunkoncernen år 2030 vara 25 procent. För att soliditeten ska bibehållas på denna nivå krävs att kommunen återställer en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna, goda resultat i bolagen och en fortsatt mycket aktiv investeringsplanering.

BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen³

Resultatbudget (mkr)	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	939	781	853	872	960
Verksamhetens kostnader	-2 789	-3 049	-3 169	-3 257	-3 319
Avskrivningar	-221	-193	-204	-239	-267
Verksamhetens nettokostnader	-2 072	-2 462	-2 520	-2 624	-2 625
Skattenetto	2 362	2 535	2 599	2 736	2 804
Finansnetto	-44	962	-74	-73	-74
Resultat före extraordinära poster	246	1 035	4	39	104
Extraordinära poster och skatt	0	0	0	0	0
Årets resultat	246	1 035	4	39	104

Balansplan (mkr)	UB 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
varav årets investeringar	431	480	1 151	916	1 018
Summa tillgångar	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Eget kapital	1 824	2 859	2 863	2 902	3 007
varav årets resultat	246	1 035	4	39	104
Avsättningar och skulder	3 944	4 181	4 795	5 282	5 875
varav lån hos kreditinstitut	2 254	2 305	2 883	3 574	4 179
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Pensionsåtagande	495	477	509	524	518
Soliditet	23,0%	33,8%	30,7%	29,1%	28,0%

BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen⁴

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Lån hos banker/kreditinstitut, mkr					
Kommunen	0	0	0	0	0
SFAB	812	812	1 051	1 286	1 756
Lån skattefinansierad verksamhet	812	812	1 051	1 286	1 756
SBAB	375	346	344	372	387
SEVAB	1 487	1 172	1 513	1 940	2 061
Lån kommunkoncernen totalt	2 674	2 330	2 908	3 599	4 204
Låneskuld per invånare, kr					
Antal invånare 31 december	38 129	38 656	39 227	40 340	41 327
Skattefinansierad verksamhet	21 296	21 006	26 799	31 885	42 497
Kommunkoncernen totalt	70 127	60 275	74 139	89 208	101 736

³ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

⁴ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Nyckeltal kommunkoncern (mkr)	2021	2022	2023	2024	2025
Omsättning	3 301	3 315	3 452	3 608	3 764
Balansomslutning	5 768	7 040	7 659	8 185	8 882
Eget kapital	1 824	2 859	2 863	2 902	3 007
Årets resultat	246	1 035	4	39	104
Soliditet inkl ansvarsförbindelser	23,0%	33,8%	30,7%	29,1%	28,0%
Lån hos banker/kreditinstitut	2 254	2 305	2 883	3 574	4 179
Investeringar	431	480	1 151	916	1 018
Avskrivningar/omsättning	7%	6%	6%	7%	7%
Resultat/omsättning	7%	31%	0%	1%	3%
Självfinansiering investeringar	100%	100%	18%	30%	36%

	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Nyckeltal per bolag	2021	2022	2023	2024	2025
Resultat före skatt (mkr)					
Kommun	189	125	-42	-22	13
SEVAB koncernen	42	-60	30	46	77
SFAB koncernen	25	13	24	27	35
SKFAB	0	773	3	3	3
Investeringar (mkr)					
Kommun	69	141	286	192	123
SEVAB koncernen	307	305	563	387	323
SFAB koncernen	56	35	302	337	572
Soliditet (%)					
Kommun, inkl pensionsåtagande	17%	18%	15%	14%	13%
SEVAB koncernen	15%	16%	14%	14%	15%
SFAB koncernen	20%	20%	19%	17%	15%
SKFAB	82%	93%	94%	96%	97%

BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen

Resultatbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	386	351	355	358	362
Verksamhetens kostnader	-2 493	-2 732	-2 891	-2 997	-3 036
Avskrivningar	-78	-89	-93	-108	-120
Verksamhetens nettokostnader	-2 185	-2 469	-2 629	-2 747	-2 794
Skattenetto	2 362	2 535	2 599	2 736	2 804
Finansnetto	13	59	-11	-11	2
Resultat före extraordinära poster	189	125	-42	-22	13
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	189	125	-42	-22	13
Reservering av medel i utjämningsreserv	0	0	0	0	0
Användning av medel i utjämningsreserv	0	0	42	22	0
Årets resultat enligt balanskravet	189	125	0	0	13
lanspråktagna medel som reserverats under eget kapita	19	22	17	8	0
Årets resultat enligt god ekonomisk hushållning	208	147	17	8	13
Årets resultat, andel av skattenetto	8,0%	4,9%	0,7%	0,3%	0,4%

Balansplan (mkr)	UB	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar	3 495	3 598	4 256	4 804	5 280
Bidrag till infrastruktur	27	25	23	22	20
Omsättningstillgångar	1 264	1 796	1 591	1 518	1 521
Summa tillgångar	4 785	5 419	5 870	6 343	6 821
Eget kapital	1 323	1 448	1 406	1 384	1 397
Avsättningar	320	330	358	388	380
Långfristiga skulder	2 520	2 571	3 037	3 502	3 976
Kortfristiga skulder	623	1 069	1 069	1 069	1 069
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 785	5 419	5 870	6 343	6 821
Pensionsåtagande	495	477	509	524	518
Soliditet inkl pensionsåtagande	17,3%	17,9%	15,3%	13,6%	12,9%

Finansieringsbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024	2025
Kassaflöde från den löpande verksamheten	124	671	71	194	222
Investeringsverksamhet*	-100	-141	-286	-192	-123
Finansieringsverksamhet inkl förändring kassaflöde	28	2	3	3	3
Årets kassaflöde	52	532	-212	5	101

*) Investeringsnivån 2023 inkluderar investeringar från tidigare år som förväntas bli färdigställda under 2023

BI LAGA 4. Kommunens driftbudget 2023–2025

Nämnd, mkr	Ramjust					
	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	-6,3	-8,9	-8,7	-7,8	-8,2	-8,4
Kommunstyrelsen	-163,1	-193,1	-192,3	-193,9	-198,0	-202,2
Teknik- och fritidsnämnden	-145,3	-163,9	-164,9	-171,2	-179,0	-181,5
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-24,7	-38,0	-35,9	-33,9	-33,6	-34,5
Kulturnämnden	-51,2	-57,7	-56,6	-59,5	-61,0	-62,4
Socialnämnden	-757,8	-794,9	-790,9	-857,3	-896,1	-912,8
Barn- och utbildningsnämnden	-957,3	-1 053,5	-1 053,5	-1 133,9	-1 168,0	-1 181,6
Finansförvaltningen	2 295,1	2 342,6	2 427,8	2 416,0	2 521,7	2 595,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-82,1	-176,3	-112,3	-198,4	-227,7	-222,9
Pensionsförvaltning	-47,5	-41,4	-41,4	-58,1	-61,2	-24,5
Exploateringar vinst/förlust	-0,2	0,0	7,2	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-4,4	-49,9	-7,4	-62,5	-94,4	-133,0
Övriga kommungemensamma kostnader	-4,0	-3,4	-3,6	-3,5	-3,6	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	0,0	0,0	-14,2	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel	-5,1	-64,7	-31,2	-56,9	-61,0	-61,7
<i>Särskilda löneprioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,5</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>
<i>Demografisk volymjustering</i>	<i>0,0</i>	<i>-13,8</i>	<i>0,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
<i>Politiska prioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-6,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,5</i>
<i>Skattereserv</i>	<i>2,7</i>	<i>-22,2</i>	<i>-12,2</i>	<i>-13,4</i>	<i>-14,6</i>	<i>-15,2</i>
<i>Horisontell styrning</i>	<i>-7,8</i>	<i>-21,0</i>	<i>-19,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
lanspråktaga medel från eget kapital	-20,8	-16,9	-21,7	-17,4	-7,6	0,0
Skattenetto	2 361,6	2 505,6	2 534,6	2 598,7	2 735,5	2 804,3
Räntenetto	15,5	13,3	5,5	15,7	13,9	14,5
Årets resultat	189,4	32,5	125,0	-41,6	-22,2	12,5
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	41,6	22,2	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	189,4	32,5	125,0	0,0	0,0	12,5
lanspråktaga medel som reserverat under eget kapital	18,6	16,9	22,9	17,4	7,6	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	208,0	49,4	147,9	17,4	7,6	12,5
Resultatmål	8,8%	2,0%	5,8%	0,7%	0,3%	0,4%

*God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

BI LAGA 5. Kommunens investeringsbudget per nämnd 2023-2025

Investeringsram Styrelse/nämnd, mkr	Budget 2022*	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige				
Maskiner och inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0
IT och digitalisering	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelse				
Maskiner och inventarier	-9,6	-4,1	-3,6	-4,1
IT och digitalisering	-6,7	-9,1	-5,9	-6,9
Anläggning, övrigt	-22,0	-18,4	-35,4	-1,4
Summa	-38,3	-31,6	-44,9	-12,4
Barn- och utbildningsnämnd				
Maskiner och inventarier	-3,0	-6,1	-4,0	-17,8
IT och digitalisering	-7,2	-7,5	-7,5	-7,5
Summa	-10,2	-13,6	-11,5	-25,3
Socialnämnd				
Maskiner och inventarier	-4,9	-7,7	-2,4	-2,6
IT och digitalisering	-1,7	-2,4	-7,3	-2,7
Summa	-6,6	-10,1	-9,7	-5,3
Kulturnämnd				
Maskiner och inventarier	-1,8	-7,0	-11,9	-16,8
IT och digitalisering	-0,4	-0,4	-2,3	-2,3
Summa	-2,2	-7,4	-14,1	-19,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd				
Maskiner och inventarier	-0,2	-0,2	-0,1	-1,4
IT och digitalisering	-0,3	-1,4	-0,8	-6,2
Summa	-0,5	-1,6	-0,9	-7,6
Teknik- och fritidsnämnd				
Maskiner och inventarier	-11,3	-14,3	-14,8	-10,1
IT och digitalisering	-2,0	-0,8	-1,5	-1,3
Idrotts- och fritidsanläggningar	-98,5	-89,0	-71,5	-14,3
Anläggningar övrigt	-21,7	-22,5	-22,9	-28,1
Summa	-133,5	-126,6	-110,7	-53,8
Summa kommunens investeringar, mkr	-191,3	-190,9	-191,8	-123,5

* Budget 2022 är exkl överförd budgetram från 2021

BILAGA 6. Kommunens resursfördelningsmodell

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Modellen bygger på flera parametrar (se nedan) och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov samt förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Utgångspunkten för budgetfördelningen är den framtagna skatteprognosen. Den tillsammans med centralt budgeterade kostnader och intäkter utgör grunder för hur mycket som fördelas till respektive nämnd.

Centralt budgeteras för följande intäkter och kostnader:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag
- Avskrivningar, nämnderna tilldelas budget när investeringar tas i bruk
- Pensionskostnader
- Medel för löneprioriteringar, nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar
- Ökade hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, nämnderna tilldelas budget när lokalerna tas i bruk
- Finansiella kostnader i form av ränteintäkter och räntekostnader
- Borgensavgifter
- Reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, för skatteprognosförändringar och oförutsedda kostnader
- Horisontella medel

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser och kommunen behöver vara försiktig i den ekonomiska planeringen. Reserv för handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser budgeteras därför. Det handlar dels om en reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, men också om reserv för förändrad skatteprognos. Analys av behov att nyttja dessa reserver sker löpande under budgetåret.

Efter hänsyn till ovannämnda kommunövergripande kostnadsposter och reserver framgår tillgängliga resurser att fördela till nämnderna utifrån kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell.

+	Skatteintäkter och generella statsbidrag
-	Avskrivningar
+/-	Finansnetto
+/-	Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter, exempelvis pensionskostnader, hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, medel för löneprioriteringar, reserver
-	Resultatmål 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag
=	Tillgängligt utrymme att fördela enl. kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell

De parametrar resursfördelningsmodellen bygger på beskrivs nedan:

Den demografibaserade parametern bygger på uppskattade volymer utifrån en kommungemensam befolkningsprognos som uppdateras och stäms av årligen. De kommunala verksamheterna har delats in i åldersgrupper utifrån demografiskt betingade behov för att få en direkt påverkan av verksamhetsvolymer inom pedagogisk verksamhet

och äldreomsorgen. Demografisk avstämning sker två gånger per år för verksamheter med demografiskt betingade behov, det vill säga för barn- och utbildningsnämnden i åldrarna 1-18 år och för socialnämnden 65 år och äldre, inför delårsrapporten per 31 augusti samt årsbokslut per 31 december. Som underlag för demografisk avstämningen används Statistiska centralbyråns (SCB) födelseårsbaserade statistik. Avräkning görs mot centralt budgeterad reserv för demografisk volymjustering om 20 miljoner kronor. Belopp under 1,0 miljon kronor per nämnd justeras inte.

Förutom den demografibaserade parametern används nyckeltalen referenskostnad och standardkostnad som fördelningsgrund i resursfördelningsmodellen. Dessa nyckeltal hämtas från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) och beskriver vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I de fall då dessa nyckeltal inte finns för en specifik verksamhet görs en likhetsutsökning. Likhetsutsökning innebär att Strängnäs kommun och sju andra kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppens genomsnittliga värde för den specifika verksamheten används sedan vid fördelningen.

Tabell 7. Nyckeltal som används i resursfördelningsmodellen

Verksamhetsområde	Nyckeltal
Verksamheter med direkt koppling till demografiskt betingade behov.	Referenskostnad per individ för åldersgrupps invånarantal
Förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg	Åldersgrupperna 1-18 år samt 65 år och äldre
Insatser för personer med funktionsnedsättning enl. LSS	Referenskostnad per totalt invånarantal
Individ- och familjeomsorg	Referenskostnad per totalt invånarantal
Kollektivtrafik	Standardkostnad per totalt invånarantal
Övriga verksamhetsområden	Likhetsutsökning per totalt invånarantal

Fördelning av investeringsmedel sker med utgångspunkt i en behovs- och prioriteringsmodell. Modellen tar sin utgångspunkt i en behovsanalys av framtida investeringar och innefattar en redogörelse för när i tid en investering behöver genomföras samt en beskrivning av ekonomisk effekt för ökad eller minskad driftkostnad till följd av genomförd investering. För att säkerställa god ekonomisk hushållning och en samsyn kring behov bedrivs en del av behovs- och prioriteringsarbetet i förvaltningsövergripande grupper så som den strategiska planeringsgruppen (SPG) och digitaliseringsrådet.

Centerpartiet

FLERÅRSPLAN OCH BUDGET
2023-2025

INLEDNING

Centerpartiet är en självständig, liberal, borgerlig kraft som tror på människors förmåga att bestämma över sina egna liv och skapa sin egen framtid. Vi söker och kan samarbeta med partier i den politiska mitten under förutsättning att vi kan enas kring gemensamma mål för en grön, trygg hållbar vardag för alla i Strängnäs kommun. Vi tar avstånd från ytterkantspolitik.

VISION

”Tillsammans och med invånarnyttan i fokus, skapar vi framtidens hållbara kommun i hjärtat av Mälardalen.”

Strängnäs kommun har ett både naturskönt och strategiskt läge mitt i det gröna närodlade Sörmland. Vi har hög tillväxttakt med både historiska och moderna miljöer där stad och landsbygder växer tillsammans.

Våra välfärdstjänster utvecklas ständigt med tydligt fokus på hållbarhet, kvalitet och effektivitet. Kommunen, näringslivet, föreningslivet och ideella organisationer arbetar med gemensam kraft för att uppnå en blomstrande företagsamhet, förbättrad välfärd och ökad livskvalitet för fler.

Här finns ett attraktivt, välkomnande och tryggt samhälle där vi är lika mycket värda och kan använda vår kraft för att leva, bo och verka tillsammans.

NULÄGE I KOMMUNEN

Enligt delårsrapport 2 2022 är gymnasiebehörigheten i de kommunala skolorna 73 % och 69 % av eleverna i årskurs 9 nådde godkänt resultat i alla ämnen. År 2021 var motsvarande siffror 73 % respektive 70 %. Det konstateras också att 27 % av eleverna på låg- respektive mellanstadiet har problem med läsförståelsen.

År 2021 hade kommunen sitt bästa ekonomiska resultat någonsin, till och med bättre än rekordåret 2020, vilket flera faktorer bidrog till: högre skatteintäkter än förväntat, ökade statliga bidrag och att en del verksamheter hade lägre kostnader med anledning av rådande pandemi. Delårsrapport 2 för år 2022 visar att prognosen för innevarande år fortfarande ser god ut, trots en förändrad omvärld. Med vetskap om att kommande år förväntas få sämre ekonomiska resultat gäller det att hushålla än mer.

Nyligen har årets näringslivsrankning presenterats i vilken Strängnäs klättrat än mer och nått plats 25 i Sverige, en glädjande höjning med 24 placeringar. För att uppnå ännu högre nöjdhet så behöver vi bland annat korta ner väntetider för vissa kommunala tjänster och se över kommunikationen kring upphandlingar.

I NKI (Nöjd Kund Index) erhöll Strängnäs kommun 2021 betyg 80 av 100 möjliga, förra året hade vi 79. Bäst betyg fick miljö- och hälsoskydd, brandskydd och markupplåtelse. Sedan förra året har även bygglov ökat mycket samt livsmedelstillsyn lite. Upphandling är en ny kategori sedan två år och där ligger vi över riksgenomsnittet. Inom serveringstillstånd har vi backat lite jämfört med föregående år. Det är av vikt att vi fortsätter att utveckla våra kommunala tjänster och ger näringsidkarna än bättre service.

Arbetslösheten i kommunen fortsätter att sjunka och är för närvarande 6,3 %, vilket är lägre än både läns- och riksgenomsnittet. Arbetslösheten bland utrikesfödda i Strängnäs kommun är 17,4 % (okt 2022) vilket är en liten minskning jämfört med föregående år. Klart är dock att särskilda insatser måste till för att sänka arbetslösheten inom denna grupp. Arbetslösheten är också högre i åldersgruppen 18-24 år mot vad den är bland äldre.

Många av företagarna i Strängnäs har svårt att rekrytera personal och därmed även att klara sin kompetensförsörjning. Framöver behöver vi som kommun tillsammans med Region Sörmland hitta vägar för hur vi tillsammans kan planera för en bättre kompetensutveckling och samordnad utbildning.

Strängnäs kommun har fortfarande en av Sveriges dyraste hemtjänster jämfört med andra likvärdiga kommuner. I kommunens kommande LOU upphandling behöver vi tillse att resurserna används på ett mer effektivt sätt och eftersträva fortsatt valfrihet.

Sedan något år tillbaka finns dessvärre en tydlig trend bland unga gällande ökad brottslighet och användning av droger. Andelen orosanmälningar har ökat med 40 % under 2021 enligt information från centrala BRÅ i kommunen.

OMVÄRLDSANALYS (nationellt perspektiv)

SKR:s oktoberrapport visar att vi har en osäker ekonomisk utveckling framför oss som bland annat orsakas av följderna av Coronapandemin och invasionen av Ukraina, men också inflation, ökade kostnader och den demografiska utvecklingen. Det är ett väldigt osäkert läge med utdragen återhämtning för de arbetade timmarna, ökad arbetslöshet med svår matchning, inflation och komponentbrist. Kommunerna får räkna med högre kostnader inom flera olika områden.

Pensionsskulden ökar snabbt 2023 och 2024 med åtskilliga miljarder, man talar om en fördubbling. Pensionskostnaderna kommer att minska om några år.

Förväntade höga investeringskostnader gör att en del investeringar kommer att skjutas upp då byggkostnaderna kommer att bli väldigt höga. Resultaten i kommunerna beräknas sjunka från och med nästa år.

Kommunerna kommer att ha svårt med finansiering och arbetskraft inom vissa yrken de kommande åren. Det innebär att man måste arbeta ännu mer effektivt, ägna sig mer åt sina kärnverksamheter, nyttja mer välfärdsteknik och genomföra mer digitalisering.

Antal invånare över 80 år ökar nu snabbare än de i arbetsför ålder, vilket troligtvis kommer innebära att inom bara några år får vi ännu svårare att klara bemanningen och kompetensbehoven inom äldreomsorgen och hemtjänsten. 170 av Sveriges 290 kommuner har en minskande andel personer i arbetsför ålder.

SKR konstaterar också att behoven av förändrade arbetssätt behövs ute i regionerna och kommunerna på grund av att demokratin utsätts för hot, ojämlikheten ökar och att förståelsen för lokala politiska institutioner minskar. Till det kommer också demografiska utmaningar, ökad krisberedskap, segregation och ökad individualisering. Dessa problem kan kommunerna inte lösa själva varför ett ökat samarbete med statliga myndigheter och civilsamhället behövs.

Arbetet med den antagna Klimat- och energiplanen måste intensifieras. Vi behöver ta flera kliv i rätt riktning gällande drivmedel för fordon. Förutsättningar för elektrifiering och alternativa bränslen behövs för att underlätta omställningen både för näringsliv och privatpersoner. Det ska vara självklart att välja promenad eller cykel för transport inom tätorterna. Något som också bidrar till bättre luft, mindre trafikbuller samt ökad folkhälsa. Kommunen bör anlägga en egen solcellspark samt se över hur avfallsberget kan minska och återbruket öka.

Det behövs fortsatt utveckling av kraftvärmeverket och infrastruktur för fjärrvärme i samverkan med Solör. Detta medför en miljövänligare produktion av egen el samt uppvärmning av byggnader inom kommunen. Vi behöver också se över hur energieffektivisering kan genomföras. I Sverige ligger vi över världsgenomsnittet. Ett viktigt uppdrag för det nybildade Klimatrådet är att föreslå åtgärder som gör att Strängnäs kommun kan bidra till sin del i uppfyllandet av Parisavtalet.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE MÅL

Medborgare

- Resultaten i skolan ska bli väsentligt högre
- Omsorgen ska prioriteras
- Medborgardialogen ska fortsätta utvecklas
- Den lokala arbetsmarknaden ska växa
- Den upplevda tryggheten ska stärkas

För att uppnå bättre resultat i skolan krävs tidiga insatser, ökad bemanning och förstärkning redan i förskolan. Familjecentraler fyller också en viktig funktion med sina stödinsatser. Elevhälsan behöver ytterligare resurser för att kunna identifiera barn och elever i behov av utökat stöd. Alltför många elever hamnar i socialt utanförskap eller i psykisk ohälsa på grund av den press som skolan och andra faktorer sätter på dem. Det finns en mycket tydlig korrelation mellan resultat och närvaro i skolan, därmed behövs ytterligare insatser för att få fler så kallade hemmasittare att komma tillbaka till skolan.

Arbetet med "Barns bästa i Sörmland" i vilket kommunerna arbetar tillsammans med Region Sörmland i Nämnden för socialtjänst och vård, är ett viktigt utvecklingsarbete för att erbjuda bästa möjliga och jämlika

förutsättningar för att barn och unga i Sörmland ska kunna upprätthålla god hälsa.

Välkända handlingsplaner och rutiner samt ökad kunskap bland personalen gör att inga barn utsätts för kränkningar eller mobbing i de kommunala verksamheter de finns med i.

Eleverna i både grundskola och gymnasium ska, som ett led i det kommunala trygghetsarbetet, få ökade kunskaper om mänskliga rättigheter vilket kan leda till minskat antal konflikter och därmed bättre inlärningsmöjligheter.

Lärarna behöver avlastas från administrativa uppgifter så att de kan ägna mer tid åt det pedagogiska uppdraget och få utökade möjligheter till kollegialt lärande, bland annat genom fortsatta satsningar på LÄS-projektet. Ökade resurser ska tillföras så att all personal i skolans verksamhet kan erbjudas kvalificerad fortbildning.

Den unika samarbetsmodellen mellan de kommunala skolorna och friskolorna fortsätter att stärkas genom Bildningsakademin i Strängnäs och kommer att generera samverkansvinster som gynnar alla elever.

Grundbeloppet för barnen i förskolan och grundskolan höjs, likaså tilläggsbeloppen för särskilda insatser. Resursfördelningsmodellen anpassas och tar i större utsträckning hänsyn till olika elevers behov och förutsättningar, oberoende av vilken huvudman skolan har. Det fria skolvalet främjas genom skolskjuts både till och från landsbygd oavsett vald skola och huvudman.

Vuxenutbildningen får ökad finansiering för att klara både nya lagkrav och större efterfrågan på utbildningar. Det är led i att bidra till minskad arbetslöshet, ökad matchning i kommunen och den gemensamma kompetensförsörjningen. Ett ökat samarbete med det lokala näringslivet är viktigt i det sammanhanget. I samverkan med Region Sörmland och länets kommuner genomförs ett antal utbildningar i gemensam regi för både gymnasieelever, vuxenutbildningen och medarbetare i kommunen. Nya former utvecklas ständigt mellan skola och arbetsliv så att alla ungdomar har en ökad insikt om möjligheterna till ett varierat yrkesliv. Alla nyanlända erbjuds tillgång till SFI studier.

Kommunens fritidsgårdar har hög besöksfrekvens och ungdomarna uppskattar det varierade utbudet av aktiviteter, de utvecklas och känner sig trygga i verksamheten. Team Ungdom är välkända både inom organisationen och bland medborgarna, har fler medarbetare och fyller en viktig funktion i att hjälpa ungdomar "på glid" att hitta tillbaka till en

meningsfull tillvaro. För att nå fler ungdomar på deras naturliga mötesplatser kommer den uppsökande verksamheten succesivt att öka.

Den omsorg kommunen erbjuder sina brukare är individanpassad i större utsträckning än tidigare. Nattbemanningen på SÄBO ökar som ett led i att öka de boendes och deras anhörigas trygghet. Mer tekniska hjälpmedel som till exempel nattkameror och medicinutdelare, införs för de som önskar och som ett led i att bevara personlig integritet. Ny välfärdsteknik, ökad digitalisering och innovationer leder till ökad kvalitet.

Demensvården är prioriterad och medarbetarna får mer utbildning och kunskap, både för att öka kvaliteten på servicen och som ett led att höja statusen på vårdyrken. Fler Silviasystrar har också utbildats och anställts.

Fler kulturaktiviteter anordnas och ger möjlighet till träffar för de äldre som bor på SÄBO och/eller nyttjar kommunens dagverksamhet.

Kommunen organiserar sina verksamheter och utvecklas ständigt för att brukare ska ha ökad kontinuitet och känna sig trygga med att de känner igen de som utför tjänsterna. Alla som har hemtjänst har en fast omsorgskontakt.

Vårt nya idrott- och rekreationsområde vid Larslunda växer fram enligt planeringen, med både kommunala och externa aktörer som driver verksamheterna. Det finns ett väldigt varierat utbud för att alla medborgare och besökare ska hitta något som passar, inspirerar dem och bidrar till ökad hälsa.

Så kallad smart belysning som både kan fjärr- och lokalstyras samt regleras utifrån närvaro ska införas i hela det kommunala gatunätet. Det medför energibesparing genom dimmerfunktion. När någon är närvarande blir belysningen starkare vilket bidrar till ökad trygghet.

Nya och fler former för regelbunden medborgardialog, både i fysiska och digitala möten, bidrar till ökat engagemang, kunskap och förståelse för det kommunala ansvaret bland medborgarna. Vi vill införa medborgarbudget i alla kommundelar där medborgarna på respektive ort får rösta fram vad de tycker är viktigast att utveckla just där de bor. Det bidrar till utveckling, lokal demokrati, delaktighet och brytande av normer.

Trygghetsfrågor är prioriterade och samarbetet mellan kommunen, polisen och civilsamhället utvecklas ytterligare och fungerar väl. Det är också ett bidragande till att ungdomsbrottsligheten minskar.

Tillsammans med länets kommuner och Region Sörmland arbetar kommunen i olika projekt för ökad folkhälsa bland medborgarna.

En ny kulturscen i Strängnäs som kan tillgodose medborgarnas önskemål om fler kulturaktiviteter, är under fortsatt projektering. I Mariefred pågår fortsatta utredningar om på vilket sätt en tillgänglighetsanpassad mötesplats med fler aktiviteter för medborgarna kan skapas.

Det finns fysiska mötesplatser på våra större tätorter (Strängnäs, Mariefred, Åkers Styckebruk och Stallarholmen). På övriga mindre orter/noder fyller hembygdsgårdar, föreningslokaler och andra informationsinsatser en viktig funktion i att enkelt kunna sammanföra de boende inom respektive område.

Utbredd bredbands- och fiberutbyggnad eller master i hela kommunen bidrar till alla medborgares möjligheter att delta i olika aktiviteter, driva företag samt bosätta sig på landsbygden.

Strängnäs kommun har totalt 44 mil kust vilket ger stora möjligheter för samtliga medborgare och besökare att kunna njuta av vattennära natur och upplevelser. Genom en gedigen planprocess bevarar förvaltningen dessa tillgångar samtidigt som man beviljar viss strandnära begränsad byggnation på områden som inte anses inskränka på medborgarnas friluftsliv och rörelsemönster.

Hållbart samhälle

- Genomförande av Energi och klimatplanen
- Kommunen fortsätter att uppnå god hushållning
- Kvaliteten i de kommunala verksamheterna är fortsatt konkurrensutsatt
- Näringslivsrankingen och NKI index fortsätter att stiga

Kommunen uppfyller många av miljömålen i Agenda 2030 och kan därför fokusera mer på jämställdhet och social hållbarhet.

Informationstjänsten med energi- och klimatrådgivning för företag, medborgare och föreningar som kommunen upphandlat av Energikontoret i Mälardalen AB kan på ett positivt sätt bidra till effektivare och snabbare omställning.

Genom det Måltidspolitiska programmet kommer kommunen ännu längre i sin strävan att använda ekologisk mat. För att ytterligare bidra till ett hållbart samhälle ska vi också använda närodlat mat så långt det är möjligt och finns tillgängligt. Programmet hålls levande i samråd med de brukare som är gäster i kommunens måltidsverksamheter.

Oron i omvärlden har medfört att kommunen ökar sin egen beredskap och fokuserar mer på självhushållning, strategiska markinköp och användandet av befintlig jordbruksmark. I nya kommunala fastigheter ska möjligheterna till stadsodling erbjudas så långt det är möjligt.

Kommunen bör i enlighet med målen för Agenda 2030 ansöka om att bli en Fair Trade City för att öka kunskapen om rättvis handel och bidra till bättre villkor för arbetstagare hos internationella producenter i utvecklingsländer.

Samarbetet med 4 M är aktivt och tillsammans tar kommunerna fram projekt, funktioner och tjänster som leder till effektivare service och delad expertkompetens. Tillsammans med Region Sörmland och länets kommuner fortsätter vi att öka samarbetet inom nya verksamhetsområden.

I NKI (öppna jämförelser i företagsklimat) och resultatet för år 2021 fick kommunen fortsatt höga betyg. Att fortsätta utveckla myndighetsutövandet och service till det lokala näringslivet är viktigt då de bidrar starkt till våra skatteintäkter. Regelverket för företagare, i likhet med den så kallade Rättviksmodellen, utvecklas ständigt.

Vår kommun har många turistattraktioner och det gör att destinationsutvecklingen alltid är aktuell. Näringslivsenheten bidrar med att matcha aktörer. De lokala aktörerna ser ytterligare vinster med att samordna sig och erbjuda fler paketlösningar.

Möjligheten att konkurrensutsätta fler verksamheter prövas ständigt. På teknik- och servicekontoret görs det inom gatuunderhåll, park, snöröjning och sopning. En del sker inom ramen för lokaldemokrati ute i kommundelarna.

Likt flera andra kommuner i Sörmland har vi en serviceplan för landsbygden. Den syftar till att säkerställa en rimlig nivå både på kommersiell och offentlig service, IT-infrastruktur, boende och tillgång till arbete. Exploateringen av nya företag och bostäder på landsbygden ökar.

Förvaltning och medarbetare

- Omsätta kompetensstrategin till aktiviteter
- Cheferna har goda möjligheter att utöva ett gott ledarskap
- Arbetet med effektiv förvaltning fortgår löpande
- Medarbetarna är kompetenta, engagerade och ambassadörer för kommunen
- Frisknärvaron ökar och sjukfrånvaron sjunker

Cheferna har ett rimligt antal medarbetare så att var och en kan bekräftas genom en bra dialog och återkoppling. Ledarskapet stärks genom flera utbildningsinsatser, både för chefer och ledare utan personalansvar.

Bättre arbetsvillkor för medarbetarna inom omsorgen bland annat genom förstärkt bemanning på särskilda boenden.

Som ett led i att klara kompetensförsörjningen har alla medarbetare en individuell utvecklingsplan som uppdateras varje år i samband med medarbetarsamtal. Kompetensförsörjningsstrategin är omsatt till aktiviteter på samtliga kontor.

Kommunen är en attraktiv arbetsplats där medarbetarna trivs, engagerar sig och aktivt deltar i planeringen för att göra verksamheten så bra som möjligt. Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter att stärkas och ett samarbete har inletts med Sunt Arbetsliv, vilket lett till att sjukfrånvaron fortsätter att sjunka och frisknärvaron ökar.

Digitaliseringen och den digitala mognaden har utvecklats fortare än förväntat inom förvaltningen vilket bidrar till att underlätta kontakter med medborgarna.

FOKUSOMRÅDEN/UTMANINGAR/PRIORITERINGAR

- Högre måluppfyllelse och bättre resultat i grundskolan och på gymnasiet
- Mer tid till värdeskapande aktiviteter och ökad kvalitet i äldreomsorgen
- Kompetensförsörjningen inom de kommunala verksamheterna och i det lokala näringslivet
- Stärka medborgarnas upplevda trygghet
- Hantera kommande investeringar med stabil soliditet
- Utökad samarbete med det lokala näringslivet och civilsamhället
- Fortsatt minskning av sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare
- Befolkningstillväxtens påverkan på infrastrukturen och utbyggnaden av och tillgången till välfärdstjänster.
- Fortsatt digitalisering

NÄMNDERNAS UPPDRAG

Varje nämnd har ett antal uppdrag inom kommunens kärnverksamheter som de ansvarar för. Förutom de uppdragen har de också fokus på:

Kommunfullmäktige

Ska fortsätta utveckla den politiska debatten och medborgarnas delaktighet i beslut som är aktuella.

Kommunstyrelsen

Löpande dialog med det lokala näringslivet för utvecklat samarbete.

Har löpande uppföljning och ansvar för att prioriteringar görs i syfte att nå långsiktig hållbarhet.

Har ett samordnande ansvar för Klimat- och energiplanens genomförande.

Arbeta för att kommunen i sin helhet uppnår en högre krisberedskap.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Kontoret tar fram en plan för att komma ikapp med den eftersatta inventeringen av enskilda avlopp.

De tätortsnära skogarna är viktiga både för produktion och rekreation. Vi ska ta fram en skogsplan för hur vi i kommunen på bästa sätt ska sköta om den skog vi själva äger med perspektiv på bevarande, utvecklande och delaktighet i klimatarbetet. Som ett led för att bevara biologisk mångfald har kommunen en särskild strategi för hur man ska bevara bin och andra insekter. Inventeringen av var man kan anlägga våtmarker fortskrider.

Teknik och fritidsnämnden

Strategin för att minska den så kallade asfaltskulden pågår och arbete med förslag på hur vi kan ta fram vägar i bra skick som medför mindre klimatbelastning påbörjas.

Kommunens höga befolkningstillväxt ställer högre krav på trafikplanering som ett led i att stärka trafiksäkerheten och miljön.

Projektering för nya sträckor av cykelvägar är prioriterat som en del för att främja folkhälsan och öka trafiksäkerheten.

Kulturnämnden

Medborgardialogen, utveckla befintliga metoder och hitta nya.

Nämnden ska hitta ett effektivt sätt att omsätta medborgarbudgeten i praktiken.

De innovativa tjänster som biblioteken tog fram under pandemin fortsätter man att utveckla ytterligare som uppskattad service till medborgarna.

Nämnden tillsammans med föreningar och kulturarrangörer planerar och organiserar olika aktiviteter som ska ske under den så kallade 500 årsresan, 6 juni 2023 då det är 500 år sedan Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs.

Socialnämnden

Arbetet med att upphandla hemtjänst i enlighet med LOU pågår, där det är av yttersta vikt att kravställandet blir väl genomtänkt och valfrihet för individen beaktas så långt det är möjligt.

Kommunen fortsätter att ansöka om medel från SKR för fortsatta utbildningsinsatser inom vård- och omsorg.

Det finns tydligt uttalade mål om att brukare med funktionsvariationer och diagnoser som är placerade i andra kommuner i möjligaste mån ska beredas plats inom kommunens boenden.

När det gäller våld i nära relationer och mäns våld mot kvinnor så har det ökat de senaste åren. Vi vill därför se över det förebyggande arbetet och ha fler utbildningsinsatser för medarbetarna. Likaså ska alltid försörjningsstöd som delas ut till par/familjer betalas ut lika mellan vårdnadshavarna/mottagarna. Det är också viktigt att vi följer upp och håller metoden med huskurage aktuell.

Barn- och utbildningsnämnden

Ännu mer differentierat salsystem

Fortsatt utredning om skolskjuts – valfri skola

Uppföljning av försöken med skolfrukost görs löpande

Fortsätta utveckla samarbetet med Bildningsakademin i Strängnäs, samarbetet mellan alla huvudmän.

KOMMUNALA BOLAGEN

Moderbolaget Strängnäs Kommunföretag AB fortsätter att stärka samspelet mellan den kommunala förvaltningen och dotterbolagen för att målsättning och arbete inom koncernen ska stämma överens som en helhet, bidra till ytterligare synergieffekter och öka förståelsen för de olika tjänster som bolagen levererar.

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR

- Oförändrad skattesats på 21,67 %
- Befolkningstillväxt \approx 2 %
- I enlighet med SKR:s rekommendationer för att klara den långsiktiga ekonomin har alla nämnder effektiviseringskrav på 0,7 %
- För att uppnå begreppet god ekonomisk hushållning bör resultatet för varje år vara minst + 2 % för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Utifrån förväntade resultat 2023 och 2024 är det inte möjligt utan delar av RUR måste användas för att uppnå ett positivt resultat.
- Vi har utgått ifrån resursfördelningsmodellen i våra prioriteringar.

EXTRA MEDEL PER NÄMND UTÖVER RESURSFÖRDELNINGSMODELLEN

Kommunstyrelsen

Hållbarhetsutveckling
Genomförande av Klimat- och energiplanen
Krisberedskap
Utveckling av näringslivet

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Handlingsplan för landsbygderna
Uppdrag som släpar efter p.g.a. pandemieffekter
Åtgärder som behövs utifrån kraftig tillväxttakt

Teknik- och fritidsnämnden

Eftersläpande asfaltskuld
Bidrag för enskilda vägar
Smart belysning på gång- och cykelvägar
Förverkligande av cykelplanen

Kulturnämnden

Medborgarbudget
500-års resan

Socialnämnden

Mer daglig verksamhet för äldre och andra ensamma
Ökad bemanning på SÄBO
Extra kostnader beroende på särskilda kriterier upphandling av hemtjänsten LOU
Inrättande av resursgrupp bestående av medborgare som ingår i olika insatser inom kommunens ansvarsområden
Utredning kring möjligheter att införa specialisttjänster för undersköterskor

Barn- och utbildningsnämnden

Försök med tvåläraresystem
Minskade undervisningsgrupper
Förstärkningar inom Elevhälsan
Utökad och utvecklad elevpeng
Fortsatt utredning av gratis skolskjuts för att förverkliga det fria skolvalet
Fortsatta försök med skolfrukost som ett led i ökad inlärningsförmåga
Utredning kring utökad vuxenutbildning utifrån lokala kompetensförsörjningsbehov
Tillgång till SFI utbildning för alla som efterfrågar det
Medel för fortsatt samarbete kring lärarutbildning med Åbo Akademi

PRIORITERINGAR INOM HORIZONTELLA MEDEL

Digitalisering

Team Ungdom

Utökad föreningsstöd för de föreningar som tar fram trygghetsskapande åtgärder och/eller når målgrupper som de kommunala verksamheterna har svårt att nå

Försök med verksamhet för motorburen ungdom

Fortsatt arbete med insatser för att sänka långtidssjukskrivningarna

Budgetramar flerårsplan 2023-2025

Nämnd, tkr	År 2023			
	Ram 2023 utifrån resursfördelningsmodell *	Opposition prio 2023 - Öka ram, + minska ram	Centerpartiet 	Budget 2023 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7 805	-1 000	-8 805	-7 805
Kommunstyrelsen	-183 841	-13 500	-197 341	-193 941
Teknik- och fritidsnämnden	-165 291	-8 300	-173 591	-171 191
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-33 450	-500	-33 950	-33 950
Kulturnämnden	-54 483	-10 000	-64 483	-59 483
Socialnämnden	-834 328	-23 000	-857 328	-857 328
Barn- och utbildningsnämnden	-1 087 698	-46 200	-1 133 898	-1 133 898
Summa nämnder och styrelser	-2 366 896	-102 500	-2 469 396	-2 457 596
Finansförvaltningen (summerad)	2 416 005	12 500	2 428 505	2 416 005
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-198 420	12 500	-185 920	-198 420
Pensionsförvaltning	-58 100		-58 100	-58 100
Exploateringar vinst/förlust	0		0	0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-62 500		-62 500	-62 500
Övriga kommungemensamma kostnader	-3 500		-3 500	-3 500
Kommungemensamt extraordinärt	0		0	0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-56 888	12 500	-44 388	-56 888
<i>Särskilda löneprioriteringar</i>	-3 500		-3 500	-3 500
<i>Demografisk volymjustering</i>	-20 000	7 500	-12 500	-20 000
<i>Politiska prioriteringar</i>	0		0	0
<i>Skattereserv</i>	-13 388		-13 388	-13 388
<i>Horisontell styrning</i>	-20 000	5 000	-15 000	-20 000
lanspråktaga medel från eget kapital	-17 432		-17 432	-17 432
Skattenetto	2 598 715		2 598 715	2 598 715
Räntenetto	15 710		15 710	15 710
Årets resultat	49 110	-90 000	-40 890	-41 590
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0		0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	41 590	-700	40 890	41 590
Årets resultat enligt balanskravet	90 700	-90 700	0	0
lanspråktaga medel som reserverat under eget kapital	17 432		17 432	17 432
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	108 132	-90 700	17 432	17 432
Resultatmål	4,2%		0,7%	0,7%

Budgetramar flerårsplan 2023-2025

Nämnd, tkr	År 2024			
	Ram 2024 utifrån resursfördelningsmodell *	Opposition prio 2024 - Öka ram, + minska ram	Centerpartiet 	Plan 2024 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-8 201		-8 201	-8 201
Kommunstyrelsen	-188 393	-9 600	-197 993	-197 993
Teknik- och fritidsnämnden	-173 076	-8 300	-181 376	-178 976
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-35 115	0	-35 115	-33 615
Kulturnämnden	-57 232	-4 000	-61 232	-61 032
Socialnämnden	-873 072	-26 000	-899 072	-896 072
Barn- och utbildningsnämnden	-1 131 816	-40 800	-1 172 616	-1 168 016
Summa nämnder och styrelser	-2 466 904	-88 700	-2 555 604	-2 543 904
Finansförvaltningen (summerad)	2 521 660	12 839	2 534 499	2 521 660
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-227 749	12 839	-214 910	-227 749
Pensionsförvaltning	-61 200		-61 200	-61 200
Exploateringar vinst/förlust	0		0	0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-94 400		-94 400	-94 400
Övriga kommungemensamma kostnader	-3 572		-3 572	-3 572
Kommungemensamt extraordinärt	0		0	0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-60 959	12 839	-48 120	-60 959
Särskilda löneprioriteringar	-6 000		-6 000	-6 000
Demografisk volymjustering	-20 000	7 500	-12 500	-20 000
Politiska prioriteringar	-339	339	0	-339
Skattereserv	-14 620		-14 620	-14 620
Horisontell styrning	-20 000	5 000	-15 000	-20 000
Ianspråktaga medel från eget kapital	-7 618		-7 618	-7 618
Skattenetto	2 735 549		2 735 549	2 735 549
Räntenetto	13 860		13 860	13 860
Årets resultat	54 756	-75 861	-21 105	-22 244
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0		0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	22 244	-1 139	21 105	22 244
Årets resultat enligt balanskravet	77 000	-77 000	0	0
Ianspråktaga medel som reserverat under eget kapital	7 618		7 618	7 618
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	84 618	-77 000	7 618	7 618
Resultatmål	3,1%		0,3%	0,3%

Budgetramar flerårsplan 2023-2025

Nämnd, tkr	År 2025			
	Ram 2025 utifrån resursfördelningsmodell *	Opposition prio 2025 - Öka ram, + minska ram	Centerpartiet 	Plan 2025 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-8 400		-8 400	-8 400
Kommunstyrelsen	-193 595	-9 500	-203 095	-202 195
Teknik- och fritidsnämnden	-177 067	-8 300	-185 367	-181 467
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-35 954		-35 954	-34 454
Kulturnämnden	-58 619	-4 000	-62 619	-62 419
Socialnämnden	-891 755	-26 000	-917 755	-912 755
Barn- och utbildningsnämnden	-1 149 429	-35 200	-1 184 629	-1 181 629
Summa nämnder och styrelser	-2 514 820	-83 000	-2 597 820	-2 583 320
Finansförvaltningen (summerad)	2 595 858	13 011	2 608 869	2 595 858
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-222 915	13 011	-209 904	-222 915
Pensionsförvaltning	-24 500		-24 500	-24 500
Exploateringar vinst/förlust	0		0	0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-133 000		-133 000	-133 000
Övriga kommungemensamma kostnader	-3 666		-3 666	-3 666
Kommungemensamt extraordinärt	0		0	0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-61 749	13 011	-48 738	-61 749
Särskilda löneprioriteringar	-6 000		-6 000	-6 000
Demografisk volymjustering	-20 000	7 500	-12 500	-20 000
Politiska prioriteringar	-511	511	0	-511
Skattereserv	-15 238		-15 238	-15 238
Horisontell styrning	-20 000	5 000	-15 000	-20 000
Ianspråktaga medel från eget kapital	0		0	0
Skattenetto	2 804 262		2 804 262	2 804 262
Räntenetto	14 510		14 510	14 510
Årets resultat	81 038	-69 989	11 049	12 538
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0		0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0		0	0
Årets resultat enligt balanskravet	81 038	-69 989	11 049	12 538
Ianspråktaga medel som reserverat under eget kapital	0		0	0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	81 038	-69 989	11 049	12 538
Resultatmål	2,9%		0,4%	0,4%

Flerårsplan 2023-2025

Strängnäs kommun

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund.

Partiets politik och verksamhet bestäms av vårt mål:

**att förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet och solidaritet,
ett samhälle befriat från klass-, köns- och etniskt förtryck,
ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle där kvinnor och män bygger sin egen
framtid i frihet och samverkan.**

Läget i kommunen idag

Strängnäs kommun har en period bakom sig med mycket bra ekonomiska resultat, men nu är vi i en lågkonjunktur. En välfungerande ekonomistyrning och extra statliga pandemipengar i kombination med lägre kostnader än förväntat för pandemin har tidigare år skapat överskott som vida överskridit budget. De pengarna kommer att behövas nu.

Skolresultaten är inte märkbart bättre än när Skolutvecklingsprogram 2023 började. Enskilda bra resultat i skolor har inte skapat en trend. Barn med behov av särskilt stöd får för ofta inte fungerande åtgärdsplaner. De strukturella problemen med en socioekonomiskt segregerad skola möts inte av det sätt skolan finansieras eller av åtgärder från den styrande majoriteten. Skolan är avgörande för samhället och för individen. Kostnaden för skolans misslyckande är många gånger högre än kostnaden för att skapa vettiga förutsättningar för skolan och enskilda elever.

Personalbehovet inom omsorgen är högt och tillgången på utbildad personal inte tillräckligt. En åldrande befolkning och att vi lever allt längre ökar behoven av kommunala insatser. Det är positivt att vi lever längre och kommunen måste då möta behovet av både aktiviteter, infrastruktur och omsorg. Kommunens roll är extra viktig för de som på dagens välfärdsmarknad inte har råd att köpa daglig hjälp och omsorg.

Över den kommunala verksamheten ligger samma ansvar för omställning av samhället som ligger på staten, företag och invånare. Om vi ska vända klimatutvecklingen och undvika katastrofala temperaturhöjningar så måste alla göra sitt. Då måste inte minst offentlig sektor gå före, bygga upp förutsättningarna och visa vägen för invånarna. Strängnäs kommun har många fina ord på papper, men har varit sega i att göra dem till verklighet.

**“Tillsammans och med invånarnyttan i fokus,
skapar vi framtidens hållbara kommun
i hjärtat av Mälardalen”
- Strängnäs kommuns vision**

Vänsterpartiets flerårsplan

Flerårsplanen avser att visa hur vi vill att kommunen ska styras för att uppnå den vision som fullmäktige beslutat om.

Läs även vårt kommunalpolitiska program och våra interpellationer, motioner och inlägg om enskilda frågor på strangnas.vansterpartiet.se

TILLSAMMANS FRAMTID HÅLLBARHET HJÄRTA

Innehållsförteckning

Inledning	1
Övergripande mål	4
”Välståndet	4
“Människorna	4
”Planeten	4
Perspektiv - Invånare	5
Perspektiv - Medarbetare	6
Perspektiv - Samhälle	7
Ekonomisk plan 2023-2025 med budgetramar för 2023	8
Kommungemensamma uppdrag	10
Nämndernas uppdrag och budget	10
Kommunfullmäktige och Valnämnden	11
Kommunstyrelsen	12
Barn- och utbildningsnämnden	13
Socialnämnden	14
Kulturnämnden	16
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	17
Teknik- och fritidsnämnden	18
Investeringsramar per nämnd	19

Vänsterpartiets fullmäktige-grupp (Merja, Ted, Carolina, David, Yvonne) foto: Boggi Svensson Freij

Övergripande mål

"VÄLSTÄNDET

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT SÄKERSTÄLLA ATT ALLA MÄNNISKOR KAN LEVA I VÄLMÅGA OCH HA MENINGSFULLA LIV OCH ATT EKONOMISKA, SOCIALA OCH TEKNISKA FRAMSTEG SKER I HARMONI MED NATUREN.

"MÄNNISKORNA

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT AVSKAFFA ALLA FORMER OCH DIMENSIONER AV FATTIGDOM OCH HUNGER OCH SÄKERSTÄLLA ATT ALLA MÄNNISKOR KAN FÖRVERKLIGA SIN POTENTIAL I VÄRDIGHET OCH JÄMLIKHET OCH I EN HÄLSOSAM MILJÖ

"PLANETEN

VI ÄR FAST BESLUTNA ATT SKYDDA PLANETEN FRÅN ATT FÖRSTÖRAS, INKLUSIVE GENOM HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION, GENOM ATT FÖRVALTA DESS NATURRESURSER PÅ ETT HÅLLBART SÄTT OCH VIDTA OMEDELBARA ÅTGÄRDER MOT KLIMATFÖRÄNDRINGARNA, SÅ ATT PLANETEN KAN TILLGODOSE NUVARANDE OCH KOMMANDE GENERATIONERS BEHOV.

FN - ATT FÖRÄNDRÄ VÅR VÄRLD: AGENDA 2030 FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

**INGEN SKA
LÄMNAS
UTANFÖR**

Perspektiv - Invånare

I STRÄNGNÄS KOMMUN ERBJUDS VÄLFÄRDSTJÄNSTER AV GOD KVALITET SOM UTGÅR FRÅN INVÅNARNAS BEHOV OCH SOM ÄR STABILA ÖVER KONJUNKTURSÄNDRINGAR.

Det ska gå att lita på skolan, omsorgen, socialtjänsten och alla delar av välfärden. För invånarna betyder det också förutsägbarhet. Från ett år till ett annat ska inte förutsättningarna ändras till det sämre. Det gäller även i lågkonjunktur.

Politiken behöver alltså vara långsiktig och fokuserad på de kommunala tjänsternas kvalitet och omfattning och inte i första hand på överskottsmål och soliditet. Det behövs däremot också kontroll på ekonomin och förståelse för att fastställd budget i grunden ska hållas, men också att det är meningslöst att ställa krav som inte motsvarar de resurser som tilldelats organisationen.

Kommunen måste möta invånarnas behov. Att genomföra förändringar som för tryggheten längre från människor är inte kommunens roll. Det går till exempel inte att tvinga fram en digitalisering om det betyder att de som behöver stödet inte kommer fram. Det såg vi allt för tydligt när ansökan om försörjningsstöd skulle göras helt digitalt, även av personer som inte kan eller inte har självklar tillgång till datorer eller mobiler och som inte kan signera en ansökan digitalt.

Det ska vara självklart att en invånare som har ett behov av kontakt med kommunen ska nå fram. Vården och andra organisationer där det är avgörande för invånaren att samordning sker ska inte behöva jaga kommunen.

Skolan i Strängnäs kommun levererar idag inte det invånarna och samhället behöver. Strängnäs har drabbats hårt av de styrningsproblem och segregation som friskolesystemets nuvarande utformning medför. Samtidigt har styrande majoriteter helt misslyckats med att möta den kraftiga socioekonomiska segregation som uppstått. Det påverkar enskilda elevers förutsättningar att få den skolgång de har rätt till och underminerar skolans möjlighet att hjälpa barn i behov av särskilt stöd.

DEMOKRATIÄN ÄR LEVANDE OCH INKLUDERANDE. DE SOM BOR OCH VERKAR I STRÄNGNÄS KOMMUN ÄR MEDSKAPANDE OCH DELAKTIGA I KOMMUNENS UTVECKLING.

Medborgardemokrati och inflytande är någon som kan förbättra en kommun. Det förutsätter kvalitet i dialogen och att den nämnd eller den del av förvaltningen som öppnar för synpunkter också har tänkt efter på vad synpunkterna ska användas till och var det finns förändringsmöjligheter. Dialogen ska ge besluten mer underlag och göra den kommunala verksamheten bättre.

Kommunal verksamhet är till för människorna i kommunen, direkt eller indirekt. Öppenheten är avgörande för ett inkluderande och hållbart samhälle.

Medborgarkontoren har en viktig roll som kan bli större om de ännu mer används för att skapa dialog inför beslut i frågor som berör kommundelen.

Perspektiv - Medarbetare

Vi vill se en organisation som styrs med tillit. Inte på någon nivå i organisationen är tillit nyckeltal, uppföljningsmått och kvantifierbara mål.

För oss är tillit är att peka ut riktningen och de övergripande målet. Hur arbetet sedan fortskrider följs mest effektivt upp genom de faktiskt resultat som uppnås, inte genom förutbestämda eller konstruerade mätetal. För Vänsterpartiets politik och målsättningar är däremot vägen till målen långt ifrån oväsentlig, för vägen mot ett mål påverkar hur andra mål kan uppnås. Målen hänger ihop med varandra och på vägen mot ett mål kan ett annat motverkas. Detta är dock något som alla vet och förstår, tillit är då att våga lita på att medarbetarna tänker igenom upplägg och utförande av arbetet på ett komplett sätt.

**TILLSAMMANS UTVECKLAR VI ARBETSSÄTT OCH STRUKTURER.
VI ANVÄNDER VÅRA RESURSER EFFEKTIVT OCH
VERKSAMHETEN ÄR LÅNGSIKTIGT HÅLLBAR.**

Alla arbetsuppgifter som går ut på att inhämta information och jämföra mot gällande regler kan automatiseras. Personalen behövs i mötet med människor. När antalet äldre och barn ökar under planperioden och kommande år så behövs all kompetent personal inom omsorg och skola istället för inom administration.

En effektiv och långsiktigt hållbar verksamhet bygger på medarbetarnas engagemang och kompetens. Att varje enskild medarbetare får möjlighet att forma sitt arbete för att nå målen ger en känsla av självbestämmande och arbetsglädje. Det bygger en attraktiv arbetsplats vare sig det är i klassrummet, ett kontor i kommunhuset eller hemma hos en invånare med hemtjänst.

Omsorgen och medarbetarna där måste lyftas på ett långsiktigt sätt. Fler unga måste se omsorgen som en framtida arbetsplats för att behoven av personal ska kunna mötas tillsammans med en fortsatt digitalisering. Det innebär bland andra saker högre lön och bättre arbetsvillkor men också regelbunden kompetensutveckling, karriärvägar samt vårdsvenska för de som nyligen kommit till Sverige. För att långsiktigt stärka medarbetarna och därmed omsorgen vill vi gå mot att införa 6 timmars arbetsdag med bibehållen lön.

**STRÄNGNÄS KOMMUN HAR STOLTA OCH KOMPETENTA MEDARBETARE
SOM TILLSAMMANS UTVECKLAS OCH
SKAPAR MODERNA OCH ATTRAKTIVA ARBETSMILJÖER**

Kompetensutveckling är avgörande för att stimulera och behålla personal, för att de ska kunna utnyttja hela sin potential i arbetet. Kvalitet i utförandet, bra arbetsmiljö, kompetensutveckling och en kreativ arbetssituation går hand i hand med de äldres livskvalitet och barnens möjligheter att klara skolan. Personalens arbetsmiljö är också mötet med invånaren. Kompetensutvecklingen bör innefatta HBTQ-certifiering i alla kommunens verksamheter, samt effektivare utbildning och insatser mot mobbing.

De som jobbar som vikarier, antingen fast anställda i en vikariepool eller de som kommer in på timmar, måste också bli en del av verksamheten. Det kommer generellt att vara brist på flera yrkesgrupper inom den kommunala verksamheten framöver. Varje person måste få kompetens och ett gott intryck av Strängnäs kommun som en arbetsgivare och arbetsplats man vill stanna. Det är viktigt för personen, kommunen och arbetsinsatsen.

Perspektiv - Samhälle

STRÄNGNÄS KOMMUN HAR ETT AKTIVT ARBETE KRING HÅLLBARHETSFRÅGOR, MED KLIMATET I FOKUS OCH AGENDA 2030 SOM BAS. TILLSAMMANS UTVECKLAR VI LOKALSAMHÄLLET MED MÄNNISKOR SOM VILL BO OCH LEVA I, VERKA I OCH BESÖKA VÅR KOMMUN.

Ett hållbart samhälle måste bidra till klimatomställningen och samtidigt bygga jämlikt.

I alla beslut behöver klimatfrågan lyftas. Varje gång ett kommunalt bolag, en nämnd eller fullmäktige tar ett beslut som påverkar kommunen eller invånarnas klimatpåverkan negativt så behöver det framgå. Klimat- och energiplanen är äntligen på plats men ännu saknas såväl tydliga aktiviteter som budgetering för att den ska få effekt. Nu krävs krafttag för att få ned utsläppen av växthusgaser.

Vänsterpartiet vill ge SEVAB/ESEM och fastighetsbolaget SFAB i uppdrag att intensifiera arbetet med att göra det möjligt för privatpersoner och verksamheter att tanka biogas och vätgas samt att arbeta för installation av fler laddstolpar i kommunen. Solceller bör planeras och installeras på alla nybyggda kommunala fastigheter och gradvis på de byggnader som finns idag (till att börja med skolorna).

Kommunala hyresrätter ska planeras och byggas inom allmännyttan (Strängnäs bostad AB). De ska då byggas med fokus på låg kostnad och lågt klimatavtryck, exempelvis genom mindre lägenheter, rimlig standard och byggnader i trä. Hyresrätter med extra service och gemensamhetsytor riktade till äldre invånare, så kallade trygghetsbostäder, ska vara en del av utbudet och att kostnaderna då hålls nere är avgörande för att de ska vara möjliga att hyra för alla invånare. För att nå rätt målgrupp vill vi ha en kommunal bostadsförmedling med en kö som är begränsad till de som bor i Strängnäs. Solceller och laddstolpar ska vara en självklarhet inom allmännyttan.

Kollektivtrafiken ska bli ett starkare alternativ till den egna bilen. Avgifterna ska helt tas bort inom Strängnäs.

En ny stadsbuss som trafikerar Karinslund- Strängnäs centrum- Resecentrum -Larslunda - Solberga - Biskopskvarn utgör ett konkret och genomförbart sätt för mer miljövänlig transport till jobb, affärer och idrottsutövning. Det ökar också självständigheten för personer med funktionsnedsättning, ungdomar och äldre när behovet av egen bil minskar.

Busstrafiken mellan kommundelarna måste förstärkas, både med linjer och turtäthet. Det bidrar till jämlikhet och såväl social- och miljömässig hållbarhet. Kultur- och idrott samt handel måste vara tillgängligt för alla, även utan bil.

Cykelbanor mellan kommundelarna enligt den fastställda cykelplanen ska genomföras under perioden, så att alla som kan och vill har ett säkert, billigt och miljövänligt sätt att ta sig mellan tätorterna. Det är viktigt för klimatet och folkhälsan att biltrafiken minskar. Cykelbanor måste byggas för att skapa en vana och intresse av att cykla. Det går inte att vänta på att cyklandet ska öka utmed högtrafikerade vägar. För att underlätta och effektivisera genomförande så ska cykelbanorna vara av enkel konstruktion.

Ekonomisk plan 2023-2025 med budgetramar för 2023

Den ekonomiska planen innehåller budgetramar samt en specificering av vad de justeringar som görs utöver budgetmodellen är avsedda att användas till. Budgetramar och planerade budgetramar för nämnderna och fullmäktige framgår av tabellen nedan.

Kommungemensamma kostnader inkluderar interna räntor och avskrivningar, pensioner och arbetsgivaravgifter, hyresbudget för nya eller ändrade byggnader, ianspråktaga medel från eget kapital och interna återförda intäkter/kostnader.

En del av budgeten budgeteras utanför nämndernas och kommunstyrelsens verksamheter. Det avser medel för särskilda lönesatsningar, politiska omprioriteringar, buffert för skatteprognosförändringar, hantering av oprognostiserade förändringar i antal invånare med behov av kommunal service (exempelvis omsorg eller skola) samt horisontella medel som möjliggör pengar till satsningar där flera nämnder ingår gemensamt. Exempel på horisontella projekt är extra arbetsmiljöåtgärder, insatser för barn och unga (som Team Ungdom) och klimatåtgärder.

Skatteintäkterna baseras på en oförändrad skattesats om 21:67 kr år 2023 och ökning till 21,97 år 2025.

Vårt förslag medför ett resultat på 0,3 % över planperioden och 0,8 % om skatteprognosbuffert inte behöver användas.

Under perioden används resultatutjämningsreserven i sin helhet, förutom det som avsätts för år 2022.

Nämnd, Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Politiska prioriteringar Budget 2023
Kommunfullmäktige	-7,9	-8,3	-8,5	0
Kommunstyrelsen	-190	-204	-210	-6
Teknik- och fritidsnämnden	-169	-177	-181	-4
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-41	-43	-44	-8
Kulturnämnden	-63	-66	-67	-9
Socialnämnden	-878	-923	-943	-44
Barn- och utbildningsnämnden	-1130	-1176	-1193	-43
Summa nämnder och styrelser	-2480	-2598	-2646	-113
Kommungemensamma kostnader	-142	-167	-161	
Resurs och reservmedel	-37	-41	-42	
varav kommungemensamma satsningar	0	0	0	
varav skatteprognosbuffert	-13	-15	-15	Planperioden
Resultatmål	0,7%	0,3%	0,0%	0,3%
varav använd resultatutjämningsreserv, Mkr	44	56	0	100
-om skattebuffert inte används	1,2%	0,8%	0,5%	0,8%

Politiska prioriteringar (klicka på länkarna för att läsa mer)

Kommungemensamma uppdrag - horisontella resurser

Utökad stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro

Tidiga insatser för barn och unga

Övergripande arbete Agenda 2030 - konkret klimatarbete

Ekonomiska förutsättningar -Horisontella resurser

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Kommunstyrelsen

Förstärkta utredningsresurser

Utökad kollektivtrafik

Avgiftsfri kollektivtrafik

Barn- och utbildningsnämnden

Ökad socioekonomisk kompensation

Stöd till barn med särskilda behov

Utökad kompetensutveckling

Socialnämnden

Mer personal

Lönesatsning på omsorgen

Verksamhetsutveckling

Arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser och aktivitetsansvar)

Återställd hyra i särskilda boenden/LSS-boenden

Kulturnämnden

Biblioteksverksamhet

Kulturskolan

Fritidsgårdar och Ungdomens hus

Medborgardialog

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Strategiskt miljöarbete och verkställande av strategier

Tillsyn gällande energi och klimat

Teknik- och fritidsnämnden

Strategiskt arbete

Utveckling av måltider

Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga

Enkelt avhjälpna hinder

Kommungemensamma satsningar

Utökat stöd för bättre arbetsmiljö och ökad frisknärvaro

Att arbetsgivaren är aktiv redan från ett tidigt skede i en sjukfrånvaro och snabbt kan göra anpassningar och insatser förkortar sjukfrånvaron, vilket är en fördel för alla. Stor vikt ska läggas vid att hitta anpassningar av arbetet som gör att de anställda som kan jobba deltid eller arbetsträna ska kunna få möjlighet till det så tidigt som möjligt.

Kompetensutveckling och stöttning till cheferna för att skapa en bra arbetsmiljö på sina enheter ska fortsätta. Individanpassad kompetensutveckling för medarbetare generellt i organisationen för att skapa en mer givande arbetsmiljö ges mer resurser.

Det kan även behövas direkt bemanningsstöd på enheter med en hög arbetsbelastning eller många vikarier som ersätter sjuka medarbetare.

Tidiga insatser för barn och unga

Vi vill se ytterligare nämndövergripande arbete för att gemensamt lösa problem och underlätta för barn och ungdomar. Där ser vi särskilt ett hemasittarteam enligt Nytorpsmodellen och Team Ungdoms verksamhet samt fritidsgårdarnas funktion som mötesplatser för barn och ungdomar som viktiga punkter.

Övergripande arbete Agenda 2030 - konkret klimatarbete

För att klimatarbetet ska få fart inom organisationen så bör det hanteras övergripande där förvaltningen inom olika kontor och inom olika nämnders områden hittar gemensamma vägar att sänka direkta utsläpp, transportsätt och körda mil eller genom minskade eller mer klimatsmarta inköp och mer klimateffektiv hantering av fastigheter.

Detsamma gäller gemensamma projekt för att underlätta för kommuninvånarna sänka sin klimatpåverkan.

Ekonomiska förutsättningar - Kommungemensamma satsningar

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommungemensamma satsningar	23	24	26
varav			
Åtgärder för bättre arbetsmiljö	5,0	4,0	4,0
Tidiga insatser barn och unga	10,0	10,0	10,0
Klimatåtgärder	8,0	10,0	12,0

Dessa fördelas på nämnderna enligt följande

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	5,0	4,0	4,0
Barn- och utbildningsnämnden	5,0	5,0	6,0
Socialnämnden	7,0	9,0	10,0
Kulturnämnden	2,0	2,0	2,0
Teknik- och fritidsnämnden	1,0	1,0	1,0
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	3,0	3,0	3,0

Nämndernas uppdrag och budget

Nämnderna ska fortsätta sina grundläggande uppdrag och tillskott sker för att lyfta omsorgen, miljöarbetet, kulturen och medborgardialog samt för att jobba med skolornas utmanande socioekonomiska struktur och arbete med barn som behöver extra stöd.

0,7 % nedskärning endast på kommunstyrelsen

I den långsiktiga ekonomiska plan som beslutats av fullmäktige så ingår en årligt återkommande sänkning av nämndernas kostnader med 0,7 % innan fördelning av resurser sker enligt budgetmodellen.

Vi ser inte några förutsättning för att genomföra den nedskärningen i någon nämnd under planperioden och den är i vårt förslag endast inkluderad för kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige och Valnämnden

Fullmäktige

Medborgarna ska i större grad uppmanas att aktivt delta och engagera sig i de ärenden som kommer upp i fullmäktige, genom de politiska partierna men även genom medborgarförslag och frågor.

Rollen som det högsta politiska organet i kommunen medför att kraven på fullmäktige är höga. Vi förväntar oss en öppenhet mot invånarna både i kommunikation inför större beslut samt när beslut fattas gällande medborgarförslag. Det är viktigt att fullmäktige balanserar intresset av kort handläggningstid och snabba beslut med invånarnas möjligheter att i god tid reagera till de valda ledamöter som företräder dem.

Välutvecklade beslutsunderlag utifrån Agenda 2030 ska vara standard och beslutsärenden som når fullmäktige ska alltid innehålla en minst en övergripande beskrivning av barn-, miljö/klimat- samt ekonomisk konsekvens. Förväntad påverkan på jämställdhet och jämlikhet ska vara tydligt i alla beslut. Konsekvensen ska alltid beskrivas både utifrån avslag och bifall.

Valnämnden

Under perioden sker EU-val, men det är inget nationellt val planerat.

Ekonomiska förutsättningar - Kommunfullmäktige

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	7,9	8,3	8,5

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Förstärkta utredningsresurser

Kommunen använder för mycket konsulter. Inte sällan till utredningar och rapporter som hade blivit bättre om de haft bättre lokal förankring och ett tydligare mandat att föreslå konkreta åtgärder som passar inom organisationen.

Vi föreslår att kommunstyrelsens utredningsresurser utökas för att minska konsultkostnader och för att få mer användbart underlag.

Utökad kollektivtrafik

Kollektivtrafiken är det effektivaste sättet att ställa om persontrafiken i hållbar riktning. Vi vill göra det till ett självklart och praktiskt val för invånarna att åka buss, genom att förbättra lokaltrafiken till kommundelarna med nya linjer och med utökad turtäthet. Utökningen ska ske genom anropsstyrd trafik på landsbygden och genom ytterligare bussar som trafikerar stadslinjerna.

Hållplatsernas säkerhet och användbarhet ska ses över. Ett fortsatt fokus på att inkludera Larslunda, Solberga och verksamhetsområdena i Biskopskvarn i ett kollektivtrafiknät. Där startas en ny stadsbusslinje från år 2024.

Vi vill se en förbättrad busstrafik i en kombination av stadstrafik och landsbygdstrafik mellan i Mariefred och Åkers styckebruk där det aldrig är mer än 200 m till en hållplats med timtrafik och anropsstyrd trafik i alla bostads- och industriområden i och omkring tätorterna.

En mer användbar kollektivtrafik bidrar till att uppnå mål för jämlikhet och social hållbarhet, att alla har råd och möjlighet att ta sig till jobb, skola och aktiviteter. Det gör också att barn och ungdomar i kommundelarna kan utnyttja utbudet av kultur - och idrott i Strängnäs och Mariefred även om föräldrar inte kan skjutsa.

Avgiftsfri kollektivtrafik

Kollektivtrafiken med buss inom kommunen ska vara avgiftsfri från och med år 2024.

Ekonomiska förutsättningar - Kommunstyrelsen

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	185	200	206
varav			
Egna utredningsresurser	1,0	1,0	1,0
Ny stadsbusslinje	0,0	3,0	3,0
Avgiftsfri kollektivtrafik	0,0	8,0	8,0

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet.

För att öka rektorernas närvaro som pedagogiska ledare och för att lärare ska kunna arbeta mindre med kringuppgifter så tillförs nämnden resurser för att införa stödtjänster, exempelvis administrativa chefer och socialpedagoger.

Ökad socioekonomisk kompensation

Den socioekonomiska segregationen i Strängnäs är tydlig, speciellt gällande föräldrarnas utbildningsnivå och därmed studievana i hemmet.

Föräldrarnas utbildningsnivå har visat sig vara den absolut viktigaste socioekonomiska faktorn för hur väl eleverna lyckas i skolan. Orsaken till denna segregation är i huvudsak kösystemet som tidigt låser platser på skolor och i kombination med valfrihetssystemet är en uppenbar väg för friskolor att genom riktad reklam och andra åtgärder i praktiken välja elevernas socioekonomiska bakgrund. Det finns få åtgärder på kommunal nivå för att bryta denna nationellt bestämda förutsättning för friskolesystemet.

Den del av skolpengen som fördelas på socioekonomisk grund ska utökas, till totalt 60 Mkr från dagens 39 Mkr för grundskolan och från 17 Mkr till 25 Mkr förskolan, för att stötta de skolor och förskolor som har en större socioekonomisk utmaning. Detta sker delvis genom ramtillskott och i övrigt genom fördelning av övrig skolpeng.

Stöd till barn med särskilda behov

Situationen för de barn som inte kan få stöd nog genom den vanliga verksamheten behöver förbättras. En neuropsykiatrisk funktionsnedsättning oavsett om den är diagnoserad eller inte har stor påverkan på en elevs förmåga att delta i undervisningen. Skolornas behov får mer stöd för att klara sitt uppdrag även för dessa barn.

De barn som inte klarar att vara i skolan och skolkar eller blir hemmasittare behöver mer stöd än idag. Detta är ett uppdrag som nämnden har gemensamt med övriga nämnder i den mån de behövs och som finansieras i horisontella medel.

Utökad kompetensutveckling

Medel tillförs nämnden för att möjliggöra ytterligare kompetensutveckling, med fokus på barn med särskilda behov eller funktionsnedsättning.

Ekonomiska förutsättningar - Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämnden	1125	1171	1187
varav			
Barn med behov av särskilt stöd	4,0	4,0	4,0
Ökad Salsa	20,0	21,0	22,0
Utökad kompetensutveckling	4,0	4,0	4,0
Ingen besparing	9,8	10,2	10,3

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för kommunens insatser inom individ- och familjeomsorgen, äldreomsorgen, funktionshinderomsorgen, arbetsmarknadsenheten och integration. Målgruppen sträcker sig från små barn till äldre vuxna.

I Strängnäs kommun ska den som har behov av insatser inom socialnämndens ansvarsområde kunna fortsätta att utvecklas var man än bor. Oavsett om man får insatser av personal från hemtjänst, hälso- och sjukvård eller bor på särskilt boende möter personalen människan där den är.

Socialnämnden ska ge trygghet och omsorg till de som behöver kommunen mest och stötta andra nämnder i deras verksamheter för att göra Strängnäs till en kommun för alla.

Samverkan med brukarorganisationer ska utvecklas under perioden.

Nämndens verksamhet ska i så stor utsträckning som möjligt ske i kommunala lokaler.

Mer personal

Vi vill anställa fler inom särskilda boende och hemtjänst för att få en bemanning som möjliggör kvalitetsarbete och mer van personal vid sjukdomsperioder. Samma personal som finns på plats när kollegor deltar i kompetensutbildning eller internt kvalitetsarbete är de som också finns på plats när någon bli sjuk.

Det behövs också fler handläggare, socionomer och socialsekreterare inom socialkontoret för att kunna öka tillgänglighet till kommunalt stöd och möjliggöra kompetensutveckling och kvalitetsarbete.

Lönesatsning på omsorgen

En grundläggande förutsättning för en välfungerande verksamhet är tillgången på kompetent personal.

Idag är omsorgen inte tillräckligt attraktiv för ungdomar eller för den personal som måste finna incitament att stanna kvar inom sitt yrke och i Strängnäs kommuns verksamhet. Ett problem är lönenivåerna inom omsorgen, både för att hålla kvar kompetent personal och för att öka intresset för att ungdomar ska utbilda sig till undersköterskor och sjuksköterskor.

Vi budgeterar en löneökning på 3 % utöver den normala lönefördelningen 2023 och ytterligare 2 % per år till 2024 riktad till personal inom omsorgen. Det är inte tillräckligt för att långsiktigt öka intresset men det är en nödvändig start efter att pandemin övertydligt visat på personalens dagliga insats för kommuninvånarna.

Verksamhetsutveckling

Socialnämnden kommer under planperioden att behöva fokusera på verksamhetsutveckling, digitalisering/robotisering och kompetenshöjning. Fler äldre och en lågkonjunktur med ökande arbetslöshet lägger grunden för ett effektiviseringsbehov sett till vilka arbetsuppgifter som personalen gör. Tekniskt stöd inom omsorgen som även förbättrar för de som tar emot omsorgen behöver införas.

Välfärdsteknik kan frigöra resurser för att förbättra den omsorg som sker. E-tjänster och robotisering av handläggning inom flera områden, samt inte minst tekniskt stöd (som kameratillsyn, GPS-larm/individuella trygghetslarm och surfplattor) kan stärka individen och bidra till ett bättre resursutnyttjande. Den enskilde kommuninvånarens förutsättningar att leva ett självständigt liv med hög delaktighet och hög livskvalitet blir bättre.

Modellen för implementering av digitalisering, robotisering ska utökas med tekniskt stöd i omsorgen och kombineras med en testplattform där medarbetare och invånare med omsorgsbehov kan se nytta med nya lösningar.

Nämnden tillförs medel för utökad kompetensutveckling om funktionsnedsättningar för personal inom omsorgen och gällande införande av välfärdsteknik samt för faktiska organisatoriska förändringar och tekniska förbättringar.

Arbetsmarknadsåtgärder (praktikplatser och aktivitetsansvar)

Kommunen behöver fortsatt ta ett ansvar för arbetslöshet hos unga vuxna. Arbetslöshet är ett statligt ansvar som inte kommer att fungera bättre efter förändringarna av Arbetsförmedlingens organisation och uppdrag. Kommunen har ett grundläggande intresse i social hållbarhet.

De grupper som står långt från arbetsmarknaden får allt svårare att få ett jobb. Socialnämnden ska intensifiera arbetet med att erbjuda praktikplatser och anpassade anställningar inom den kommunala verksamheten för de grupper som står långt från arbetsmarknaden. Det är viktigt både för personen och kommunen.

Återställd hyra i särskilda boenden/LSS-boenden

När det nya hyressystemet infördes för bland annat särskilda boenden och gruppboenden så ökades det totala hyresuttaget på ett otillåtet och felriktat sätt. Vi vill återställa den totala hyresnivån till samma som innan hyressystemet infördes.

Ekonomiska förutsättningar - Socialnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Socialnämnden	871	914	933
varav			
Mer personal	9,1	9,1	9,1
Verksamhetsutveckling	0,5	0,5	0,5
Utökad kompetensutveckling individomsorg/LSS	3,5	3,5	3,5
Arbetsmarknadsåtgärder, praktikplatser, aktivitetsgaranti och försörjningsstöd	5,5	5,5	5,5
Utökad antal nattkameror och trygghetslarm, med personal för insatser	1,5	1,5	1,5
Lönesatsning	4,4	8,0	8,0
Minskad hyra särskilda boenden/LSS	5,0	5,0	5,0
Ingen besparing	7,5	7,9	8,0

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kulturhus Multeum, de kommunala mötesplatserna och biblioteksverksamheten samt kulturskolan och fritidsgårdarna.

Under perioden ska nämnden skapa fler tillfällen för personer med funktionsnedsättning att uppleva och utöva kultur.

Biblioteksverksamhet

Biblioteken har en viktig funktion att fylla och tillgängligheten för boende i alla kommundelar ska vara god, både genom att det finns filialer och att öppettiderna är generösa. Filialerna i Mariefred, Stallarholmen och Åkers styckebruk ska fortsättningsvis även ha öppet på lördagar.

För att utveckla verksamheten tillförs medel för en till bibliotekarietjänst inrättad på att stötta skolorna som inte har några egna skolbibliotek och för att förstärka de uppsökande verksamheterna får de som bor på särskilda boenden

Kulturskolan

För att göra kulturskolans verksamhet mer tillgänglig för alla så ska avgifterna sänkas under perioden. Åtgärder ska också genomföras för att minska köerna till populära aktiviteter, eftersom kösystem missgynnar de som av olika skäl kommer sent in i systemet.

Det är viktigt att kulturskolan på sikt flyttar från nuvarande lokaler som inte är anpassade för personer med funktionsnedsättning.

Fritidsgårdar och Ungdomens hus

Nämnden får ramtillskott för att fritidsgårdarna ska kunna öppna tidigare så att elever inte behöver vänta mellan att skolan slutar och fritidsgården öppnar. Det är en fördel för ungdomar som ska delta i aktiviteter senare på dagen och som inte bor i tätorten.

Fritidsgården i Stallarholmen återstartas.

Fritidsgårdarna ska även ha öppet under skollov, inklusive sommarlovet.

Medborgardialog

Nämndens ansvar för medborgardialog bör få ett fokus under perioden. Nämnden behöver stötta övriga nämnder i deras utveckling av dialogen gällande kontaktvägar och informationsspridning. Det gäller inte minst samarbete med kontaktcenter.

Ekonomiska förutsättningar - Kulturnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kulturnämnden	61	64	65
varav			
Socialbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Barnbibliotekarie	0,6	0,6	0,6
Kulturskolan - för alla	0,8	0,8	0,8
Fritidsgård i alla kommundelar, även sommar	3,4	3,4	3,4
Satsning medborgardialog	0,8	0,8	0,8
Ingen besparing	0,5	0,5	0,5

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden är den nämnd som fullgör uppgifter inom plan- och byggnadsväsendet. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom miljö-, hälsoskydds- och naturvårdsområdet, livsmedelsområdet samt smittskyddsområdet. Tillsynen ska till stor del finansieras genom avgifter och statligt stöd.

Nämnden skall även biträda kommunstyrelsen i den strategiska samhällsplanering samt i det strategiska arbetet med kommunens bostadsförsörjning och markförsörjning.

Strategiskt miljöarbete och verkställande av strategier

Nämnden tillförs resurser för att utveckla och verkställa det strategiska arbetet inom miljö och samhällsbyggnad. Det gäller exempelvis arbete med att uppdatera Översiktsplanen, få fart på arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i kommunens vattendrag och sjöar samt inte minst minskad klimatpåverkan och klimateffekter inom samhällsplanering och kommunal verksamhet.

Nämnden ska vara aktiv i att söka statlig delfinansiering inom LOVA/LONA och kunna hantera sådana projekt för att förbättra den ekologiska statusen för sjöar och vattendrag i kommunen.

Tillsyn gällande energi och klimat

Det egeninitierade tillsynsarbetet inom natur, bygg och miljöskydd ska öka. Särskilt fokus på energiförbrukning och klimatpåverkande utsläpp hos företag, med informations spridning och stöd gällande åtgärder i nära samarbete med kommunal energirådgivare.

Tillsyn gällande vattenkvalitet och påverkan på vatten

Prioritering av tillsyn över åtgärder som påverkar vattenkvalitet i Mälaren, grundvatten och vattendrag. För att minska utsläppet av näringsämnen till vattendrag och sjöar så ska tillsyn öka åtgärdstakten för dåliga enskilda avlopp nära vatten samt minska bräddningar från kommunala avloppsnät och reningsverk.

Tillsyn och åtgärder gällande förorenade områden

Arbete med de förorenade områden som finns inom kommunen ska gå vidare med noggrannare undersökningar och åtgärder. Det gäller främst identifierade områden i riskklass 2 som ligger nära tätorter samt de som ligger nära vattendrag, bland annat nedlagda deponier, verkstäder som använt halogenerade lösningsmedel samt förorenade sediment.

Ekonomiska förutsättningar - Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

	Budget	Plan	Plan
Budgetram (Mkr)	2023	2024	2025
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	38	40	41
varav			
Stategiskt arbete och genomförande av planer (oljeskydd, idrottspolitisk, vattenplan, trafikplan)	0,8	0,8	0,8
Utveckling av måltider för barn och äldre	0,5	0,5	0,5
Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga	0,8	0,8	0,8
Enkelt avhjälpna hinder	0,3	0,3	0,3
Ingen besparing	0,3	0,3	0,3

Teknik- och fritidsnämnden

Teknik- och fritidsnämnden ansvarar för kommunens drift och underhåll av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, måltidsutbud och matleveranser, räddningstjänst samt stadsmiljö och intern kommunal service.

Strategiskt arbete

Arbete med Oljeskyddsplanen, Idrottspolitiskt programmet, Vattenplanen, Cykelplanen och Trafikplanen intensifieras. Planerna ska aktualiseras så att de går att arbeta efter och nämnden ska sedan fokusera på att faktiskt genomföra planerna.

Dessa planer ska vara viktiga styrdokument för förvaltningens arbete och som underlag för samhällsplanering och politiska beslut. De är den kommunala versionen av nationell reglering inom folkhälsa, miljö, natur och klimat.

Utveckling av måltider

Ett fortsatt utvecklingsarbete genomförs i samarbete med berörda nämnder för att utveckla måltidssituationen för barn och äldre som finns inom kommunala verksamheter eller som på annat sätt får mat från kommunen. Arbetet kan resultera i tekniska eller organisatoriska åtgärder, förändrad mat, eller tillskott av kulturinslag eller gemenskap till måltidssituationen.

Arbetsplatser för personer med begränsad arbetsförmåga

Inom nämndens operativa verksamhet tilldelas utökade resurser för handledning och lön för att det ska gå att skapa anpassade tjänster för att anställa kommuninvånare som står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta ska ske i nära samarbete med socialnämndens verksamheter och Jobbtorg.

Enkelt avhjälpna hinder

I invånarnas vardag finns saker som medför ett hinder. Det kan vara en felplacerad blomlåda, en för hög trottoarkant, en skylt som inte går att läsa för den som ser dåligt eller en trapp som är lätt att halka i. Detta är ofta enkelt avhjälpna hinder som snabbt kan åtgärdas utan större investeringar eller insats, men som hjälper i vardagen.

Nämnden ska under perioden aktivt bjuda in invånarna att påpeka hinder och därefter åtgärda dem.

Ekonomiska förutsättningar - Teknik och fritidsnämnden

Budgetram (Mkr)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Teknik- och fritidsnämnden	168	176	180
varav			
Arbete med vattenkvalitet i Mälaren och småsjöar	0,7	0,7	0,7
Förorenade områden	0,4	0,4	0,4
Kompetensspridning - Energi och klimat	0,6	0,6	0,6
Strategiskt arbete	1,8	1,8	1,8
Ingen besparing	1,5	1,6	1,6

Investeringsramar per nämnd

Investeringar, Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunfullmäktige	0	0	0
Maskiner och inventarier	0	0	0
IT och digitalisering	0	0	0
Kommunstyrelsen	34	48	14
Föreopade områden	2	3	2
Maskiner och inventarier	4,1	3,6	4,1
IT och digitalisering	9,1	5,9	6,9
Anläggningar, övrigt	18,4	35,4	1,4
Barn och utbildningsnämnden	14	12	25
Maskiner och inventarier	6,1	4	17,8
IT och digitalisering	7,5	7,5	7,5
Socialnämnden	19	17	12
Testmiljö för omsorgsteknik	6	5	5
Fler nattkameror	0,5	0	0
Individuella trygghetslarm	1	1	1
Kommunikationsplattor och VR	1	1	1
Maskiner och inventarier	7,7	2,4	2,6
IT och digitalisering	2,4	7,3	2,7
Kulturnämnden	7	14	19
Maskiner och inventarier	7	11,9	16,8
IT och digitalisering	0,4	2,3	2,3
Miljö och Samhällsbyggnad	3	2	15
Maskiner och inventarier	0,2	0,1	1,4
IT och digitalisering	1,4	0,8	6,2
Anläggning, övrigt	1,6	0,9	7,6
Teknik och fritid	150	177	100
Regionala sommarcykelvägar, 5-årsplan	10	50	30
Cykelvägar enligt cykelplan, 5-årsplan	16	16	16
Maskiner och inventarier	14,3	14,8	10,1
IT och digitalisering	0,8	1,5	1,3
Anläggning, övrigt	22,5	22,9	28,1
Idrotts- och fritidsanläggningar	86	71,5	14,3
Summa	226	269	186

Vänsterpartiet Strängnäs

strangnas@vansterpartiet.se

Facebook: strangnasvanstern

Instagram: strangnasvanstern

Läs mer om vår politik på <http://strangnas.vansterpartiet.se>

Bli medlem!

vansterpartiet.se/bli-medlem/

Budget 2023

LIBERALERNAS BUDGETALTERNATIV

En liberalare Strängnäs kommun

Konstruktiv politik som gör skillnad

Vår utgångspunkt i politiken är individen, dennes rättigheter, egenansvar och frihet. Vi vill se en öppen demokrati med insyn i beslutsprocessen. Medborgarnas möjlighet till deltagande är nödvändig för att stärka förtroendet för det demokratiska samhället. Ett starkt näringsliv och god tillväxt är nyckeln till samhällets fortsatta utveckling. Samspelet mellan en effektivt skött kommun och välfungerande näringsliv maximerar möjligheterna för ökad livskvalitet för alla, oavsett om man är barn, skolungdom, förvärvsarbetsande, företagare eller pensionär. Dessa utgångspunkter präglar Liberalerna i Strängnäs kommuns budgetreservation för 2023.

Vår kommun ska växa men samtidigt behålla sin särart grundad på de olika tätorternas unika egenskaper. Genom ett nytt Resecentrum och dubbelspår till Stockholm är vi en integrerad del av Sveriges främsta tillväxtregion. De boende ska här erbjudas en mycket god kommunal service där valfrihet för brukaren är en självklarhet. Vi ska ha förskolor, skolor och en omsorg om de äldre och mest utsatta som är bland de bästa i landet. Vi ska vara en kommun som tar ansvar för att kommande generationer får goda livsförutsättningar. Miljö- och hållbarhetsfrågorna måste därför få en central roll i ett liberalt grönt Strängnäs. Hållbarhet har även att göra med vår förmåga att ta ekonomiskt ansvar. En god ekonomisk hushållning innebär att vi över tid måste ha ett ekonomiskt resultat på minst 2 % av skattenettet. Kommunen har stora investeringsbehov som långsiktigt ska genomföras.

Övergripande mål:

- Inom 10 år hör Strängnäs kommun till de 10 bästa kommunerna gällande kärnverksamheten (skola och omsorg) samt ekonomi.
- Kommunen har en välutvecklad lokal demokrati.
- Strängnäs kommun är attraktiv för boende och näringsliv.

Vi ser följande områden och åtgärder som de viktigaste:

1. **En liberal kommun där den lokala demokratin är stark.**
2. **En liberal kunskapskommun:** där målet är att alla elever ska ha godkända betyg i årskurs 9 samt att läraryrket stärks genom att höja lärarnas status.
3. **En liberal hållbar kommun:** där vår kommun blir ett slutet kretsloppssamhälle och beroendet av fossila bränslen successivt avvecklas med målet att bli en fossilbränslefri kommun. Vi fokuserar på jämställdhet och social hållbarhet.
4. **En liberal kommun god att åldras i:** där boende erbjuds en god kommunal service, där valfrihet för brukaren är en självklarhet samt ett ökat byggande av trygghets- och särskilda boenden.
5. **En liberal kommun med ett expanderande näringsliv:** där hela kommunen genomsyras av en positiv attityd till företag och entreprenörskap samt förbättrad tillgänglighet och service, genom skapande av attraktiva centrum i alla kommunens tätorter.
6. **En liberal kulturkommun:** där Kulturskolan och biblioteken fortsätter att utveckla sina uppskattade verksamheter samt att Strängnäs blir en Fristadskommun.
7. **En liberal aktiv kommun** med fritid, rörelse, rekreation och smarta trafiklösningar.

1. En liberal kommun där den lokala demokratin är stark

Demokratimål:

- Medborgarna ska vara fullt informerade om kommunens verksamhet och ekonomi.
- Medborgarna ska enkelt kunna initiera folkinitiativ genom t ex folkomröstningar.

- Tydliga och mätbara mål för kommunens verksamhet, så medborgarna kan följa utvecklingen.
- Frivilligorganisationer skall ha en aktiv roll i medborgarnas verksamhet.
- Större inflytande från kommundelarna vad gäller verksamhetens genomförande.
- Aktiva medborgardialoger inom flera sakområden.
- Utveckling av den deltagande demokratin och folkinitiativen.

2. En liberal kunskapskommun

Kunskapsmål:

- Inom 10 år ligger de kommunala skolorna bland de 10 bästa i Sverige.
- En väl fungerande elevhälsa.
- Ökat grundbelopp för förskolor och grundskolor.

- Ökad lärarledd undervisningstid.
- Ökad lärartäthet - färre elever per lärare.
- Satsning på mindre klasser, fler lärare och speciallärare.
- Fler utbildade lärare i förskolan för att säkerställa tidiga pedagogiska insatser.
- Förbättrad arbetsmiljö både i förskolan och skolan.
- Ökat samarbete mellan gymnasieskolorna och näringslivet.
- Alla Strängnäs kommuns skolor ska vara likvärdiga.

3. En liberal hållbar kommun

Hållbarhetsmål:

- Strängnäs kommun ligger bland de 10 bästa kommunerna i landet vad gäller Agenda 2030 om 5 år.
 - En jämställd och socialt hållbar kommun.
- Kommunen styr genom sitt planmonopol helt centrumutvecklingen som ett led att uppnå levande och attraktiva stadskärnor.
 - Kommunen ska styra mot hållbar expansion och ställa villkor på grönt bostadsbyggande med minskad klimatpåverkan.
 - Vi utvecklar förnybar energi t ex biogas och gör oss oberoende av fossila bränslen.
 - Systematiskt arbete för ett hållbart utnyttjande av våra naturresurser.
 - De livsmedel som används i kommunens verksamheter är ekologiska och närproducerade.
 - En ödehusinventering ska vara genomförd i kommunen under 2023.

4. En liberal kommun god att åldras i

Omsorgsmål:

- Strängnäs kommun ligger bland de 10 bästa kommunerna i landet vad gäller omsorg om fem år.
 - 85+ ska kunna flytta till särskilt boende när de önskar utan kommunal bedömning.
 - Ökat engagemang mellan det offentliga, privata och civila samhället för att uppnå god omsorg med hög kvalitet.
- Seniorpolitiken får de resurser som fordras för att tillräcklig bemanning efter behov ska kunna finnas.
 - Utbyggandet av särskilda boenden i alla kommundelar ska fullföljas
 - Byggandet av trygghetsboende uppmuntras.
 - Lika villkor för kommunala och privata aktören inom senioromsorg och vård ska gälla.
 - Den enskildes inflytande och medbestämmande ska öka och valfriheten inom hemtjänsten ska behållas.
 - En systematisk analys, som bygger upp kunskap kring nyttan, värdet och riskerna med att den digitala välfärdstekniken, ska genomföras.
 - De årsrika ses fortsatt som en personell resurs vid bemanning i yrkeslivet.
 - Kompetensutbildningar, för att kunna införa fasta omsorgskontakter startas.
 - En funktion som Äldreombudsman inrättas under 2023.

5. En liberal kommun med ett expanderande näringsliv

Näringslivsmål:

- Våra stadskärnor är attraktiva för upplevelser och handel.
 - En kreativ och nyskapande turistnäring i kommunen.
 - Strängnäs kommun har en proaktiv näringslivspolitik.
-
- En god kommunal planberedskap som möjliggör områden för nya företagsetableringar.
 - Hela kommunen genomsyras av en positiv attityd till företag och entreprenörskap med förbättrad tillgänglighet och service.
 - Kommunen hjälper våra företag att, genom ett bra utbildningssystem, få tillgång till den arbetskraft de behöver för att växa.
 - Mötesplatserna för företagare, tjänstemän och politiker vidareutvecklas.
 - Torghandlarna erbjuds goda betingelser för att kunna utöva sina verksamheter.
 - Möjliggör för fler mindre företag att delta i kommunens offentliga upphandlingar genom att tillsätta en upphandlingsrådgivare och samordnare.
 - Relevanta och anpassade avgifter till företag för olika tillstånd och kontroller.
 - En digital plattform ska finnas för kommersiella lokaler.

6. En liberal kulturkommun

Kulturpolitiska mål:

- Kulturens roll att främja demokrati och integration ska utvecklas, därför ökas resurserna med 10 % per år under en femårsperiod.
 - Föreningar och studieförbund ska ha en större roll i kulturlivet - kommunen ska skapa förutsättningarna.
 - Ett kulturcentrum i anslutning till Multeum byggs inom 5 år, som även fungerar som mötesplats.
-
- "Meröppet" (dygnet runt öppet, obemannat utanför kontorstid) införs på minst ett bibliotek i kommunen.
 - Ytterligare satsningar på Kulturskolan och dess verksamheter vilka utvecklas i hela kommunen. Avgifterna i Kulturskolan sänks för att uppmuntra till ökat deltagande.
 - Kommunen ansluter till "Fristadssystemet" och ger stöd och hjälp till hotade/förföljda författare, journalister och andra kulturutövare.
 - Införande av årligt demokratipris för främjande av demokratiutveckling.
 - Uppmuntra elevernas kreativa skapande genom olika aktiviteter, t ex att anordna en årlig vårsalong för alla niondeklassare.

7. En liberal aktiv kommun

Fritids- och trafikmål:

- Fortsatt utveckling av Larslunda till ett idrotts- och rekreationsområde, samt behålla Vasavallen som skol- och näridrottsplats.
 - Fritidsgårdarnas resurser ökar med 10 % årligen de kommande fem åren.
 - Kollektivtrafiken ska vara anpassad efter medborgarnas behov.
-
- Skapa bättre förutsättningar för det spontana motions- och idrottsutövandet genom att frilägga mer tid på idrottsanläggningarna för allmänheten och öka kommunala skötseln i befintliga rekreationsområden som motionsspår och utegym.
 - Utveckla en god trafikmiljö genom att se över trafiknätet i sin helhet i kommunen och sätta in trafikprojekt där det ger mest resultat på säkerhet, miljö och trängsel.
 - Allokera mer medel till vägunderhållet för befintliga vägar och fortsätta utbyggnad av ett sammanhängande gång och cykelnät.
 - Förskönandet av våra kommundelar fortsätter med fokus på att skapa hållbara platser som är vackra, kräver litet underhåll och som sammanför kommuninvånare.
 - Fortsatt utvecklingen av Larslunda idrottsplats till ett rekreations-, idrotts- och friluftscener och värna en god ekonomisk och långsiktig lösning med privata och kommunala aktörer. Vasavallen ska behållas som skol- och näridrottsplats.
 - Fritidsgårdarnas uppsökande verksamhet utvecklas för att nå olika grupper ungdomar och bidra till tryggheten i lokalsamhället. Även läxhjälp och skolstöd ska erbjudas på fritidsgårdarna.

Budgetram 2023

Nämnd, tkr	Utfall 2021	Ramjust Budget 2022	Prognos 2022 (DÅ2)	År 2023			
				Ram 2023 utifrån resursfördelnings- modell *	Opposition prio 2023 - Öka ram, + minska ram	Budget 2023 enligt Liberalerna	Budget 2023 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-6 250	-8 900	-8 650	-7 805	63	-7 742	-7 805
Kommunstyrelsen	-163 113	-193 140	-192 319	-183 841	21 000	-162 841	-193 941
Teknik- och fritidsnämnden	-145 292	-163 934	-164 934	-165 291	1 332	-163 959	-171 191
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-24 716	-37 981	-35 915	-33 450	269	-33 181	-33 950
Kulturnämnden	-51 235	-57 741	-56 591	-54 483	-5 500	-59 983	-59 483
Socialnämnden	-757 795	-794 853	-790 853	-834 328	-28 278	-862 606	-857 328
Barn- och utbildningsnämnden	-957 338	-1 053 533	-1 053 533	-1 087 698	-66 237	-1 153 935	-1 133 898
Summa nämnder och styrelser	-2 105 740	-2 310 083	-2 302 794	-2 366 896	-77 351	-2 444 247	-2 457 596
Finansförvaltningen (summarad)	2 295 122	2 342 583	2 427 803	2 416 005	20 000	2 436 005	2 416 005
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summarad)	-82 053	-176 271	-112 257	-198 420	20 000	-178 420	-198 420
Pensionsförvaltning	-47 519	-41 400	-41 400	-58 100		-58 100	-58 100
Exploateringar vinst/förlust	-166	0	7 230	0		0	0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-4 446	-49 879	-7 379	-62 500		-62 500	-62 500
Övriga kommungemensamma kostnader	-3 997	-3 400	-3 600	-3 500		-3 500	-3 500
Kommungemensamt extraordinärt	0	0	-14 200	0		0	0
Resurs- och reservmedel (summarad)	-5 089	-64 692	-31 200	-56 888	20 000	-36 888	-56 888
Särskilda löneprioriteringar	0	-1 520	0	-3 500		-3 500	-3 500
Demografisk volymjustering	0	-13 772	0	-20 000	10 000	-10 000	-20 000
Politiska prioriteringar	0	-6 200	0	0		0	0
Skattereserv	2 714	-22 200	-12 200	-13 388		-13 388	-13 388
Horisontell styrning	-7 803	-21 000	-19 000	-20 000	10 000	-10 000	-20 000
lanspråktaga medel från eget kapital	-20 835	-16 900	-21 708	-17 432		-17 432	-17 432
Skattenetto	2 361 632	2 505 554	2 534 599	2 598 715		2 598 715	2 598 715
Räntenetto	15 543	13 300	5 461	15 710		15 710	15 710
Årets resultat	189 382	32 500	125 009	49 110	-57 351	-8 241	-41 590
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0		0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	41 590		41 590	41 590
Årets resultat enligt balanskravet	189 382	32 500	125 009	90 700	-57 351	33 349	0
lanspråktaga medel som reserverat under eget kapital	18 629	16 900	22 916	17 432		17 432	17 432
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	208 011	49 400	147 925	108 132	-57 351	50 781	17 432
Resultatmål	8,8%	2,0%	5,8%	4,2%		2,0%	0,7%

* Inkl effektivisering 0,7% enl Långsiktig ekonomisk planering

- = kostnad, + = intäkt

Budgetförutsättningar:

Vi har utgått från följande förutsättningar:

- Befolkningstillväxt, 2 %.
- Effektivisering, 1,5 %.
- I enlighet med god ekonomisk hushållning och Sveriges kommuner och regioners (SKRs) rekommendationer bör resultatet vara minst 2,0 %.

Yrkande:

- Att antal Liberalernas förslag till budget för 2023.

EN VÄLFÄRD ATT LITA PÅ I STRÄNGNÄS KOMMUN

Förslag till budget för
Strängnäs kommun 2023
med flerårsplan för 2023–2026

Strängnäs

En välfärd att lita på i Strängnäs kommun

Strängnäs kommun har genom sitt strategiska läge vid Mälaren en knapp timme från Stockholm, sin rika kulturhistoriska miljö och natursköna omgivning en enorm potential. En småstadsidyll med goda grundförutsättningar för att erbjuda ett tryggt samhälle för alla, från unga år till ålderns höst. Utbyggnaden av dubbelspåret för tågtrafiken har ökat attraktionskraften ytterligare. Vår kommun har alla förutsättningar att expandera i en lagom takt. Framför allt genom inflyttning från huvudstaden. Personer som vill leva och bo med sina familjer i en småstadsidyll, samtidigt som de vill behålla arbetet i Stockholmsområdet.

I ett expansivt skede gäller det att förvalta och förädla våra tillgångar på ett klokt sätt. Nöjdare invånare, en stark centrumutveckling med "levande" stadskärnor, ett gott näringslivsklimat och en ökad inflyttning genererar i förlängningen ökade skatteintäkter som kan stärka välfärden. Men framför allt måste vi arbeta långsiktigt och strategiskt för att återupprätta kvaliteten och valfriheten inom välfärden och för att höja den upplevda tryggheten i kommunen.

Vår tids kanske viktigaste uppgifter är att skapa förutsättningar för att ge barn och unga en god uppväxt samt äldre en trygg och värdig omsorg. Vi Kristdemokrater vill därför helhjärtat satsa på kommunens lagstadgade kärnverksamheter såsom förskola, skola och social omsorg. Vi prioriterar även att arbeta förebyggande för att alla invånare ska känna trygghet. Kultur och fritid är verksamheter som inte är lagstadgade men som vi prioriterar eftersom ett rikt kulturliv gynnar såväl den enskilde som samhället i stort.

Glädjande nog har Kristdemokraterna fått igenom ett antal motioner inom välfärds- och kulturområdet under de senaste åren. Det handlar om ett förstärkt arbete för att förhindra sexuella övergrepp mot barn i förskolor och skolor samt inom idrottsföreningar, införande av en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen, etablering av den Magiska stigen på Långberget och dokumentation av Strängnäs kommuns rika kulturhistoriska miljö och byggnader som en del i Gustav Vasas 500-årsjubileum under 2023. Ett antal av våra motioner som lämnades in under det gångna året är under beredning.

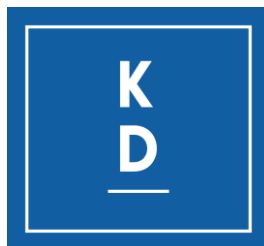
Kristdemokraterna i Strängnäs kommun presenterar här budget för 2023 tillsammans med viktiga steg som under 2023 - 2026 kommer driva kommunen i rätt riktning för att möta de utmaningar och problem som finns inom vår kärnverksamhet. Vi lovar inte allt till alla. Men vi lovar att prioritera välfärden.

Strängnäs i december 2022
Kristdemokraterna genom

Pia Steensland
Gruppledare, ledamot i Kommunfullmäktige

Fredrik Bergsten Wrede
Ledamot i Kommunfullmäktige

Camilla Sehlin
Tjänstgörande ersättare i Kommunfullmäktige

Våra övergripande satsningar på familj, barnomsorg och skola

Människan är i behov av gemenskap med andra och fungerande relationer för att utveckla ett rikt språk, känna sig delaktig och behövd samt för att må bra och kunna utvecklas. Den mest grundläggande formen av gemenskap är familjen, där människor möts över generationsgränserna i kärlek och tillit. Denna insikt är en grundbult i den kristdemokratiska ideologin.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas språkliga och intellektuella utveckling samt att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag. Skolan ska bygga på, och förmedla vidare, de värden och dygder som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Skolan ska inte bara utbilda människor till att klara sig på arbetsmarknaden, utan också till medborgare som kan bidra och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden och kulturarv. Om skolan inte lyckas i sitt uppdrag skapar vi stora framtida problem för barn och unga men också för Sverige som land.

För att skapa en bättre samverkan, helhetssyn och synergieffekter kring de insatser som berör barn och unga har Kristdemokraterna under lång tid förespråkade en sammanslagning av all den verksamhet som berör barn och unga till en gemensam nämnd. Vi noterar att majoriteten under förgående mandatperiod har tagit ett steg i den riktningen och ser mycket positivt på den påbörjade samverkan mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden. Dock behöver satsningen få en högre prioritet och arbetsformerna utvecklas för att samverkan ska ge önskad effekt. Kristdemokraterna avser att följa utvecklingen noga.

Familj, barnomsorg och förskola

Genom att satsa på familjen och de yngsta bygger vi ett tryggt samhälle. Strängnäs kommun skall erbjuda flera alternativ till barnomsorg och tidiga insatser vid behov av stöd. Tidiga insatser kan exempelvis handla om att erbjuda stöd till föräldrar, mindre barngrupper i förskolan, tillgång till legitimerade förskolelärare eller kontakt med logoped. Detta är insatser som sammantaget skapar trivsel, trygghet och utrymme för kvalitativa möten där samtalen får en avgörande betydelse för barnens sociala och språkliga utveckling. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av insatserna är nödvändig. Likaså kvalitetssäkring av överlämning vid övergångar till förskola och senare skola oavsett huvudman. Genom att på detta sätt investera i tidiga insatser – på riktigt – genereras positiva besparingseffekter inom den sociala omsorgen men det är barnen och föräldrarna med behov av stöd som är de stora vinnarna. I sammanhanget vill Kristdemokraterna utreda förutsättningarna för att införa ett maxtak på 12 barn i förskolans småbarnsgrupper och på 15 barn per grupp i övriga åldrar.

Genom att identifiera de barn och familjer med behov av stöd redan före förskola och skolstart kan vi tidigt erbjuda och sätta in de anpassningar och åtgärder som behövs för att barn och föräldrar ska utvecklas till sin fulla potential utifrån sina unika förutsättningar. Inte sällan identifieras barn och föräldrar med behov av särskilt stöd redan under graviditeten eller på barnavårdscentralen. Familjecentralen i Strängnäs är ett gott exempel på verksamhet som möjliggör tidiga, ofta avgörande insatser. Kristdemokraterna har upprepade gånger lyft behovet av att etablera familjecentraler i flera av kommunens tätorter i kommunen och gläds åt att majoriteten nu visar ett intresse för en etablering i området Mariefreds/Läggesta i samverkan med Region Sörmland. Vi kommer följa frågan noga.

Elevhälsa och föräldrastöd

Elevhälsan är styvmoderligt behandlad i kommunen. Resurserna räcker inte till för förebyggande insatser. Många föräldrar vittnar om att de upplever att deras barn inte får det stöd som de behöver. Det är avgörande att, i ett tidigare skede än idag, fånga upp barn som mår dåligt. En del i att främja god fysisk och psykisk hälsa samt skapa förutsättningar för ett bättre inlärningsklimat och måluppfyllelse är att skapa förutsättningar för att fysisk aktivitet blir ett naturligt inslag i den dagliga skolverksamheten. Pedagogiska promenader är ett gott exempel. Vi gläds också över att regeringen har aviserat att det kommer föreverkliga Kristdemokraternas förslag om ett fritidskort som kommer ge ekonomiskt stöd till barn och unga för att delta i lärarledda fritids- och idrottsaktiviteter. Det ekonomiska stödet kommer vara högre för barn som lever i familjer med ekonomisk utsatthet.

Samverkan mellan hem och skola bör stärkas. För att höja familjens tillit till skolan och för att skapa en god lärandemiljö är barnens säkerhet och trygghet en förutsättning. Evidensbaserade handlingsplaner för att motverka mobbing och näthat ska finnas. Likaså trygga skolvägar och en säker skolmiljö. Föräldrastödsprogram ska erbjudas blivande föräldrar och föräldrar minst två gånger under barnets uppväxttid och tonår. Precis som BRIS lyfter i sin rapport "Barn i skottlinjen" är det viktigt att de föräldrar som saknar tillräcklig förmåga eller kunskap att själva stå med ansvaret för sina barn för ett kontinuerligt stöd.

M-KD-L regeringen har i samverkan med SD riktat flera satsningar i statsbudgeten som syftar till att stärka elevhälsan, att främja psykisk hälsa och att stödja föräldrar. Kristdemokraterna förutsätter att Strängnäs kommun aktivt kommer söka dessa statsanslag och deltar aktivt i relevanta aktiviteter.

Grundskolan

Kommunen ska erbjuda en skola där varje barn får utvecklas till sin fulla förmåga utifrån sina egna förutsättningar. Legitimerade lärare med rätt kompetens ska få goda utvecklingsmöjligheter och konkurrenskraftig lön. Här har vår kommun stor förbättringspotential. De senaste åren har vi hört till de 25 sämsta skolkommunerna i Sverige. Fyra av tio elever når inte den kunskapsnivå som krävs för behörighet till gymnasiet. Det är oacceptabelt.

Politiken måste ge kommunala skolor såväl som friskolor tillräckligt med resurser för att kunna upprätthålla en god läromiljö för att alla elever ska kunna nå kunskapsmålen – även eleverna med särskilda behov. Vi får inte heller glömma de högpresterande eleverna som också har rätt till en stimulans som är anpassad efter deras kunskapsnivå och behov. Ur dessa aspekter har majoriteten (M och S) brustit. Skolprogrammet 2023 som togs fram under mandatperioden 2014-2018 hade goda intentioner, men effekten på elevernas kunskapsinhämtning- och målpuppfyllelse har uteblivit.

För att bryta och vända den negativa utvecklingen är det avgörande att säkerställa att det finns ett tydligt ledarskap och legitimerade lärare med rätt kompetens på varje skola som så långt det är möjligt avlastas från det administrativa arbetet. Likaså att höja grundbeloppet, den så kallade elevpengen, i kommunens samtliga skolor oavsett huvudman. Kristdemokraterna ser positivt på det resurstillskott som majoriteten ger barn- och utbildningsnämnden då det förbättra möjlighet att stärka dessa delar. Det är dock angeläget med en behovsbudgetering som kartlägger hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskola för att fastställa vilken nivå som elevpengen bör ligga på. Som en del i denna kartläggning är det också angeläget att inhämta statistik och information kring de elever som har problematisk frånvaro och är eller riskerar att bli en så kallad hemmasittare. Ett sådant underlag är en grundförutsättning för att kunna identifiera och erbjuda individanpassade stödåtgärder till de elever som behöver stöd för att kunna återgå till skolan och undervisningen. Därtill önskar Kristdemokraterna fler konkreta åtgärder för att stödja lärarna och främja elevernas kunskapsinhämtning. Vi föreslår därför, inom ramen för majoritetens föreslagna resursökning, en utredning om förutsättningarna för att införa en försöksverksamhet med två-lärarsystem i skolorna med de största behoven.

Vi har allt att vinna på att upprätta och vårda en god relation mellan kommunen och friskolorna. Friskolorna i kommunen är icke-vinstdrivande och det är de som levererar den högsta kvaliteten när det gäller att nå kunskapsmålen. Vi Kristdemokrater är övertygade om att alla huvudmän är villiga och intresserade av att tillsammans ta ansvar, samverka och utbyta erfarenheter för att skapa de bästa förutsättningarna för att kommunens ALLA elever och skolpersonal ska få den bästa möjliga läro- respektive arbetsmiljön. Den senaste tiden har små steg tagit för att närma sig friskolorna genom initiativet ”Bildningsakademien i Strängnäs”. Intentionen är god, men satsningen behöver utvärderas för att säkerställa att den ger ett mervärde för de olika huvudmännen och möter behoven utifrån deras respektive förutsättningar.

Yrkeshögskola

Kristdemokraterna vill utreda förutsättningarna för att kunna etablera en yrkeshögskola på Campus i Strängnäs och vår motion med detta ändamål är under beredning. En yrkeshögskola skulle skapa förutsättningar för att ge lönsamhet i lokalutnyttjandet för Thomasgymnasiet men framför allt erbjuda utmärkt vidareutbildning för många människor inom områden där det finns nationell kompetensbrist. Glädjande nog ställde samtliga partier sig bakom förslaget under en paneldebatt under Näringslivsdagen i Strängnäs under valrörelsen 2022. Vi är därmed hoppfulla om att få stöd för vår motion.

Inom familj, barnomsorg och skola prioriterar Kristdemokraterna att:

- Utredda förutsättningarna för att införa ett maxtak på 12 barn i småbarnsgrupperna och 15 i övriga grupper.
- Stödja etablering av familjecentral i fler tätorter inom kommunen.
- Lärare och skolläring avlastas administrativt för att kunna verka fullt ut i det pedagogiska rummet.
- Kartlägga hur stort det faktiska behovet av särskilt stöd är inom förskola och grundskolan
- Inhämta statistik och information kring de elever som har problematisk frånvaro och är eller riskerar att bli en så kallad hemmasittare
- Utredda förutsättningarna för att införa en försöksverksamhet med två-lärarsystem i skolorna med de största behoven
- Stimulera barn och unga till fysisk aktivitet
- Utvärdera utfallet av Bildningsakademien i Strängnäs
- Utredda förutsättningar för att etablera en yrkeshögskola i Strängnäs kommun.

Våra övergripande satsningar inom äldreomsorgen

Ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Äldre personer är en tillgång för hela samhället. Ett välfärdssamhälle kan i hög grad bedömas utifrån kriterier som respekt, tillvaratagande och omsorg om den äldre generationen. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Var och en ska ses som en person med eget och unikt värde med skilda intressen och bakgrunder. God vård, ett behovsanpassat boende och självbestämmande över sin vardag är en självklarhet – hela livet.

Hemtjänst med hög kvalitet och bibehållen valfrihet

Kristdemokraternas målsättning är att hemtjänsten ska präglas av hög kvalitet, långsiktigt god kostnadseffektivitet och valfrihet för den enskilde. Då de privata aktörerna som idag driver hemtjänstverksamhet i Strängnäs kommun gör det med lika god kvalitet som den kommunala men till en lägre kostnad, är det Kristdemokraternas långsiktiga målsättning att den övervägande majoriteten av hemtjänsten i framtiden drivs av privata aktörer med bibehållen valfrihet för hemtjänsttagaren och dess anhöriga. Vi beklagar därför att majoriteten (M och S) tillsammans med ett antal andra partier tidigare i år beslöt att ta bort valfriheten inom hemtjänsten genom att avveckla tillämpningen av lagen om valfrihet (LOV). Kristdemokraterna yrkade avslag på majoritetens förslag då upphandling av delar av hemtjänsten enligt lagen om offentlig upphandling (istället för LOV) gör avkall på valfriheten samtidigt som förstudien i beslutsunderlaget inte gav några konkreta svar på hur förslaget ska leda till att kostnaderna minskar inom den kommunala hemtjänsten.

Istället för att avveckla, vill vi Kristdemokrater utveckla LOV inom hemtjänsten. Genom en bättre samverkan med de privata aktörerna kan kommunen dra lärdom kring vilka nyckelfaktorer som är nödvändiga för att skapa en kostnadseffektiv verksamhet med bibehållen hög kvalitet. Genom tydliga kvalitetsmål och sanktioner när målen inte uppfylls kan kommunen också reglera och ställa krav på de privata aktörernas verksamhet.

Värdighetsgaranti

Vi är glada över att Strängnäs kommun efter en motion för Kristdemokraterna, har infört en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen. Utifrån värdighetsgarantin ska personalens arbetssätt främja att den äldres självbestämmande och delaktighet stärks. Arbetssättet ska även förmedla trygghet och bidra till meningsfulla aktiviteter för de äldre. Vi avser att följa upp hur värdighetsgarantin efterlevs i praktiken.

Hög kvalitet på omsorgen och goda villkor för personalen

Coronapandemin satte de generella bristerna som finns inom Sveriges äldreomsorg i blyxtbelysning. För att höja kvaliteten inom äldreomsorgen gjorde regering och riksdag flera satsningar för att stärka äldreomsorgen. Äldreomsorgslyftet syftar till att höja kompetensen inom vård och omsorg om äldre hos såväl personal som första linjens chefer. Äldresatsningen som grundade sig i ett initiativ i riksdagen av KD, M och V syftar till att stärka den medicinska kompetensen och förbättra personalens arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Äldresatsningen är till stora delar ett prestationsbaserat stöd som kan komma Strängnäs kommun till del först när kommunen har visat på förbättrad verksamhet i enlighet med satsningens intentioner. Det handlar om att erbjuda personalen kompetensutveckling samt att stärka den medicinska kompetensen genom att utöka sjuksköterskebemanningen, införa en medicinskt ansvarig rehabiliterare och i samverkan med regionen införa en medicinskt ansvarig läkare. Det handlar också om att omvandla tidsbegränsade anställningar till tillsvidareanställningar. Det är angeläget att Strängnäs kommun fullföljer dessa nationella satsningar på bästa sätt.

När det gäller tillsvidareanställningar vill vi betona att alla inte ska behöva jobba heltid om de inte vill det, men alla ska ha en trygg anställning med ett arbetsschema som präglas av långsiktighet. Det är också angeläget att personalen inkluderas i schemaläggning och andra delar som ger dem möjlighet att påverka sin arbetsmiljö och arbetssituation. Detta då sjukfrånvaron i Strängnäs, och då inte minst inom omsorgsverksamheten, är alarmerande hög i nationella jämförelser och brist på möjlighet att påverka situationen på arbetsplatsen är en känd bidragande faktor till hög sjukfrånvaro.

Äldreboendegaranti

Vi vill utreda förutsättningarna för att införa en äldreboendegaranti som innebär att alla över 85 år som så önskar, får plats i anpassat boende, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende när personen själv bedömer att behovet finns. Detta utan biståndsbedömning.

Insatser för att förebygga och bryta ofrivillig ensamhet hos äldre

Statistik och forskning visar att de äldsta drabbas mycket hårt av ofrivillig ensamhet. Men ensamheten kan också vara svår att upptäcka. Att lida av ofrivillig ensamhet kan vara stigmatiserande och den ensamme kan finna det svårt att själv bryta

ensamheten. Det är viktigt att upptäcka den här typen av isolering och fånga upp människor som behöver ett socialt nätverk innan de upplever några av de hälsorisker som ensamheten bär med sig.

Det finns goda exempel från t ex Storbritannien med så kallade ”sociala lotsar” för att förebygga och bryta den ofrivilliga ensamheten. Dessa sociala lotsar är ett antal frivilliga, som i sitt arbete naturligt träffar folk, t ex kaféägare, frisörer, butiksägare eller personal på bibliotek som är uppmärksamma på om de träffar personer i behov av sociala kontakter och då aktivt frågar om de vill ha stöd på något sätt. Vi kristdemokrater anser att det vore värdefullt att genomföra ett pilotprojekt med sociala lotsar i Strängnäs kommun. I första hand bör de frivilliga som möter personer i sitt arbete kunna hänvisa till civilsamhällets organisationer, som kan erbjuda en mängd olika aktiviteter och stödfunktioner för den som vill skaffa sig sociala relationer. Men de bör även ha möjlighet att ta kontakt med kommunen eller vården. Ett annat sätt att upptäcka och motverka ofrivillig ensamhet är att kommuner erbjuder äldre ett samtal om livssituationen och det som kommunen och det civila samhället kan erbjuda i form av sociala aktiviteter. Det är något som prövats i Danmark men också i vissa kommuner i Sverige. Kristdemokraterna anser att samtliga äldre över 80 år som inte har hemtjänst eller bor på anpassat boende ska erbjudas denna typ av ”äldresamtal”. Äldresamtalen kan utformas på olika sätt men bör ge en möjlighet för hemsjukvården att upptäcka medicinska behov i tid – så att allvarigare hälsotillstånd kan undvikas. Samtalen kan dessutom – och inte minst – bidra till att skapa trygghet och bryta ensamhet för den äldre, något som i sig kan höja livskvaliteten och skjuta upp behovet av andra mer omfattande omvårdnadsinsatser.

Vi beklagar att majoriteten har avslagit våra motioner med ovanstående förslag som syftar till att motverka ofrivillig ensamhet. Vi är samtidigt hoppfulla om att majoriteten ska tänka om och prioritera satsningar för att motverka ofrivillig ensamhet då M-KD-L regeringen i samverkan med SD har avsatt statsanslag till detta ändamål. Kristdemokraterna förutsätter att Strängnäs kommun aktivt kommer söka dessa statsanslag och kommer delta aktivt i relevanta aktiviteter. Vi kommer följa frågan noga.

Inom äldreomsorgen prioriterar Kristdemokraterna att:

- Återinföra och utveckla lagen om valfrihet (LOV) inom hemtjänsten
- Stärka den medicinska kompetensen inom äldreomsorgen
- Förbättra personalens arbetsvillkor och erbjuda kompetensutveckling
- Utredda förutsättningarna för att införa en äldreboendegaranti
- Inrätta en medicinskt ansvarig rehabiliterare, MAR
- Verka för att bryta den ofrivilliga ensamheten

Våra övergripande satsningar inom socialtjänstens område

Målet för Kristdemokraternas politik inom socialtjänstensområde är att stödja gemenskaperna och de enskilda människorna till egen försörjning, god omvårdnad och möjliggöra aktivt deltagande i samhället. Socialtjänsten har därför en vid och fundamental uppgift inom det offentliga. Socialtjänsten har det yttersta ansvaret för att människor i kommunerna ska ha det bra, tak över huvudet och mat på bordet. Uppdraget är dock vidare än så och handlar om att ge trygghet socialt och ekonomiskt, arbeta för goda levnadsvillkor och delaktighet i samhällslivet. Socialtjänsten har således ett brett områdesansvar som både ska ses geografiskt och innehållsmässigt. Det ställer stora krav och är en av kommunens huvuduppgifter. På senare tid har vi erfårit att flertalet personer, som tidigare har erhållit försörjningsstöd, har fått indragit stöd trots en oförändrad levnadssituation. Motiveringar ska ha varit att kommunen tillämpar en striktare regel tillämpning. Detta är något som oroar oss Kristdemokrater. Vi vill betona att det är grundläggande att bedömningen av rätten till försörjningsstöd är rättssäker och tar hänsyn till det totala samhällsekonomiska perspektivet. Vi ser positivt på att det har tillsatts en utredning kring konsekvenserna av den striktare regel tillämpningen och kommer följa frågan noga.

Hemlöshet

Bostad Först är den metod som socialstyrelsens nationella riktlinjer och Sveriges kommuner och regioner rekommenderar att kommunerna använder som primär insats vid hemlöshet. Metoden tar sin utgångspunkt i att det första, och ibland enda, en hemlös person behöver är ett eget boende, en plats att kalla sitt hem. Man måste börja med bostaden och sedan erbjuda den hjälp den boende vill ha och är mottaglig för. De krav som ställs är de samma som för alla hyresgäster, betala hyran, sköt lägenheten och stör inte dina grannar. Bostad Först innefattar stöd anpassat efter de behov som den enskilde personen uppfattar sig ha. Detta skapar en relation där personen har möjlighet att både lyckas och misslyckas. Evidensen visar att metoden skapar en trygg miljö där personen känner sig delaktig, blir lyssnad på och får bekräftelse på att han eller hon duger. Detta är avgörande faktorer för att våga bryta andra dysfunktionella levnadsmönster som missbruk och på sikt kriminalitet. Detta till skillnad från traditionella metoder som exempelvis trappstegsmodellen, där personen i hemlöshet ska anpassa sig till uppsatta krav som baseras på "våra" uppfattningar av personens problematik. Våldigt få personer med skadligt bruk av alkohol eller droger lyckas med alla dessa krav eller "trappsteg". Efter ett misslyckande tvingas man att börja om från det första trappsteget igen. Var och en inser att denna modell leder till det ena misslyckandet efter det andra, självförtroendet minskar, de sociala relationerna försvinner och inte sällan hamnar man i hemlöshet.

Vi beklagar att majoriteten (M och S) 2020 avsåg Kristdemokraternas motion om att utreda förutsättningarna för att införa Bostad Först som den primära insatsen vid hemlöshet. Detta trots att regeringen nyligen, efter ett tillkännagivande från en enig riksdag, hade gett i uppdrag till Socialstyrelsen "ge förslag på åtgärder för att stödja kommunernas införande av insatsen Bostad först, i syfte att öka antalet inskrivna och öka följsamheten till Socialstyrelsens nationella riktlinjer." Kristdemokraterna menar att det är en självklarhet att följa de aktuella nationella riktlinjerna. Under hösten 2022 la vi Kristdemokrater ytterligare en motion om att införa Bostad Först då hemlösheten dessvärre har ökat ytterligare i Strängnäs kommun. Om detta vittnar inte minst de samtal som vi har haft med aktörer inom det civila samhället i Strängnäs. Vi hoppas därför på att det nu finns ett brett stöd i kommunfullmäktige för att arbeta evidensbaserat för att minska hemlösheten. Då regeringen har avsatt resurser i statsbudgeten för att kommuner ska använda sig av Bostad Först förutsätter vi att kommunen kommer ansöka om dessa medel och införa metoden. Det skulle ge många människor i utsatthet en god möjlighet att komma tillbaka in i samhällsgemenskapen. Metoden är dessutom konstandseffektiv för kommunen utifrån det totala samhällsekonomiska perspektivet.

När det gäller insatser för att motverka hemlöshet och att stödja familjer som lever i ekonomisk utsatthet är det också angeläget att samverka med aktörer inom det civila samhället inom området. Stadsmissionen är en sådan aktör som är etablerad i Eskilstuna och Nyköping. Kristdemokraterna ser behov av att Stadsmissionen etableras även i Strängnäs. Av de fyra miljoner kronor som Kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2022 avsätter vi en miljon för att möjliggöra etablering av Stadsmissionen i Strängnäs kommun.

Fontänhus – för stärkt psykisk hälsa och delaktighet i samhället

Fontänhusens modell är en psykosocial arbetsinriktad rehabilitering som stödjer människor som lever med psykisk ohälsa på vägen till återhämtning. Grundtanken är att ta tillvara och utveckla människors friska sidor genom arbete och gemenskap. Medlemmarna deltar frivilligt i verksamheten och bidrar efter förmåga. Genom att bryta isolering, strukturera sin dag, arbeta med meningsfulla uppgifter, ingå i en gemenskap stärker medlemmen sin självkänsla. Fontänhusen har en inbjudande och inkluderande miljö där människor oavsett bakgrund, svårigheter och ålder kan delta. Den unika atmosfären har visat sig vara ovärderlig för medlemmarnas återhämtning. Framför allt hjälper den människor att bygga sig en hållbar tillvaro där psykiska svårigheter inte längre definierar livskvaliteten.

Redan 2018 motionerade vi kristdemokrater om vi borde kartlägga behovet av och att utreda förutsättningarna för att etablera ett fontänhus i Strängnäs kommun. Majoriteten röstade nej till vår motion men sedan dess har det etablerats en förening för att bilda ett fontänhus i Strängnäs. Nu är det angeläget att stödja deras arbete. Vi beklagar att majoriteten (M och S) genom media fortsätter att uttrycka att de inte är intresserade av att stödja etableringen av ett fontänhus i Strängnäs kommun. Vi beklagar att de inte ser vilken social investering det skulle vara för människor som lever med psykisk ohälsa.

Det är alltid en vinst att stärka människors livskvalitet genom insatser som ökar gemenskap och delaktighet i samhället. Men det är också en samhällsekonomisk vinst för kommunen då kostnader för andra bidragsformer och stödinsatser som dessa personer behöver kan minska. Ett antal utredningar från USA och Kanada visar att på fem år får samhället tillbaka mellan fem till fjorton gånger den investering som det kostar för att etablera ett fontänhus. Av de fyra miljoner kronor som kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2023 avsätter vi två miljoner för att stödja etableringen av ett fontänhus i Strängnäs kommun.

Stöd vid funktionsnedsättning

Den kristdemokratiska politiken är förankrad i en människosyn som utgår från människans okränkbara värde och att alla människor är olika. Utifrån sina egna villkor ska alla ha rätt till full delaktighet i samhället. Målet för funktionshinderspolitiken är att personer med funktionsnedsättning ska ha likvärdiga levnadsförhållanden med övriga befolkningen. Politiken ska fokusera på att förbättra tillgänglighet, utbildningsmöjligheter och förankring på arbetsmarknaden. Kristdemokraterna vill ha ett samhälle som ser, bejakar och inkluderar alla människor.

Den personliga assistansen och andra insatser inom LSS (Lagen om stöd och service vid vissa funktionsnedsättningar) kan vara direkt avgörande för att människor med funktionsnedsättning och deras familjer ska kunna leva ett liv med delaktighet och självbestämmande i sitt eget liv. Det är avgörande att all LSS-verksamhet präglas av trygghet. Det är därför grundläggande att cheferna inte har ansvar för fler enheter än att de kan utföra ett närvarande ledarskap vid varje enhet och att all personal inom verksamheten har kunskap för att upptäcka utsatthet och inte minst att det finns tydliga rutiner att agera utifrån om det skulle finnas misstanke om våldsutsatthet.

Det är också angeläget att kostnaderna för insatserna inom LSS ses i det totala samhällsekonomiska perspektivet. Nyligen tvingades en familj flytta ifrån Strängnäs till en annan kommun pga att sonen inte blev beviljad den personliga assistans som var nödvändig för att klara vardagen. Det är orimligt. För att stärka tryggheten för familjer och personer med behov av stödinsatser utifrån LSS anser Kristdemokraterna att beslut om att kommunen ska överklaga gynnande domar för den enskilde ska fattas av socialnämnden (dvs inte på tjänstemannanivå).

Inom socialtjänstens område prioriterar Kristdemokraterna att:

- Införa Bostad Först som den primära insatsen vid hemlöshet
- Stödja etablering av Stadsmissionen i Strängnäs kommun
- Stödja etableringen av ett Fontänhus
- Främja kvalitet och trygghet inom funktionshinderområdet

Våra övergripande satsningar inom kulturen

En stark och levande kultur i lokalsamhället är avgörande för att gamla som unga ska trivas i sin vardag och känna delaktighet i samhällsgemenskapen. Ett rikt föreningsliv, bra verksamhet inom kulturskolan, tillgång till vårt historiska arv och tilltalande trygga stadsmiljöer är viktiga beståndsdelar i en levande miljö.

Nybyggnationer av idrottsanläggningar är en nödvändighet för att kunna erbjuda halltider till den utökade efterfrågan från idrottsföreningarna i kommunen. För att skapa bättre ekonomiska förutsättningar i dessa processer förutsätter vi att byggnation av ändamålsenliga – men inte överdådiga, att anläggningars hållbarhet prioriteras samt att kommunen eftersträvar samarbeten med näringslivet och andra privata aktörer som vill bidra till att främja kulturlivet och medborgarnas hälsa. Här ser vi med glädje framemot utvecklingen av Larslunda och att hela området och dess anläggningar uppfyller ovan nämnda prioriteringar för att främja våra medborgares bästa utifrån klok förvaltning av våra gemensamma skattemedel. Vi är också tacksamma för att majoriteten hörsammade Kristdemokraternas önskemål om att ett tillgänglighetsperspektiv ska präglade hela projektets utformning. Dock är det angeläget att säkerställa och följa upp att tillgänglighetsperspektivet förverkligas under alla steg från planering till utförande och drift av verksamheten.

De aktiviteter, matcher, tävlingar, konserter och utställningar som arrangeras av föreningar, ideella krafter och av den kommunala kulturskolan anser vi bidrar till en förbättrad integration, bättre bildning, ökad samverkan och gemenskap över generationsgränserna samt bidrar även till individens personliga utveckling och hälsa. En levande kultur genom exempelvis upplevelsestigar i likhet med Magiska stigen och dess efterföljare, innebär också att barn och unga stimulerar sin fantasi och får inspiration till att utöva nya kulturyrningar. Det görs med fördel i alla vackra naturområden i våra kommundelar. Vi vill även utveckla Visholmen till ett attraktivare besöksmål genom att bl. a undersöka möjlighet till en skulpturstig i likhet med den på Landsort i Sörmlands skärgård.

Vi har en stark föreningstradition i kommunen. Många eldsjälarna arbetar ideellt. Vi måste stötta dem i deras verksamheter och inse att utan dem mister vi både trygghet, glädje och gemenskap. De motverkar också den upplevda ensamheten. Ett nytt Kulturcenter är i vardande och vi ser nu möjligheter till ett starkare kulturliv för alla åldrar och ett tätare samarbete med Kulturskolans olika program och aktiviteter under ett och samma tak. Mötesplats Strängnäs gestaltas nu efter många års önskan av oss kristdemokrater och utökar bl.a möjligheten för en mer livaktig medborgardialog. Vi får ett Kulturhus värt namnet!

Vi kristdemokrater ser positivt på att mötesplatser i flera kommundelar skapats men ser också att bygdegårdarna, Härad, Fogdö, Länna och Aspö bör stärkas. Även medborgardialogen bör utvecklas än mer i alla kommundelar.

Inför 2023 och firandet av att Gustav Vasa valdes till kung i Strängnäs 1523 har vi kristdemokrater motionerat om att utse en kommunillustratör i form av en förslagsvis målare, fotograf eller tecknare att dokumentera våra anrika byggnader och historiska arv från den tiden och framåt. Vi gläder oss åt att motionen har fått ett enhälligt stöd i kulturnämnden och ser fram emot aktiviteterna under jubileumsåret.

Inom kulturen prioriterar Kristdemokraterna att:

- Stärka bygdegårdarna i Härad, Fogdö, Länna och Aspö som mötesplatser.
- Kultur- och fritidsaktiviteter för alla, i samtliga kommundelar.
- Kulturskolans verksamheter ska ha en central roll i kommunens kulturliv.
- Ge barn i förskola och barnomsorg ökad möjlighet att ta del av kulturutbudet i kommunen.
- Ändamålsenliga och inspirerande fritidsgårdar med utökad vuxennärvaro.
- Upprätta upplevelsestigar i samtliga kommundelar i samarbete med det civila samhället.
- Exponera vårt historiska arv i alla våra kommundelar och på så sätt öka attraktiviteten och besöksnäringen.
- Utse en kommunillustratör att dokumentera vårt historiska arv i samband med 500 års jubiléet.
- Utveckla Visholmen till ett attraktivare besöksmål.

Våra övergripande satsningar för att skapa ett tryggt, hållbart och delaktigt samhälle

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg och att de känner delaktighet i samhället. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det dock om ett samhälle där medborgarna känner tillit, tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll. I föreningslivets gemenskap fostras tillit, ansvarstagande och civilkurage. Det är också angeläget att vi förvalta våra gemensamma resurser på ett långsiktigt hållbart sätt.

Insatser för att öka tryggheten

Vår kommun är fantastisk på många sätt, men samtidigt finns det ett utanförskap bland ett antal unga. Under de senaste åren har det tyvärr rapporterats om ökad skadegörelse, hot och våld samt gängbildningar som skapar otrygghet i kommunen. Vi måste göra allt i vår makt för att bryta det utanförskap som dessa unga befinner sig i och för att återskapa den upplevda tryggheten. Redan för 2019 anordnade Kristdemokraterna i Strängnäs tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan ett kostnadsfritt öppet möte där allmänheten och olika aktörer hade bjudits in till ett konstruktivt samtal runt vad vi kan göra tillsammans för att öka den upplevda tryggheten i Strängnäs kommun. Runt 100 personer deltog och det gick inte att ta miste på allmänhetens engagemang och vilja att bidra i ett långsiktigt arbete för att bryta den negativa utveckling som nu pågår. Samma engagemang fanns bland samtliga aktörer som närvarade inklusive representanter ifrån det civila samhället, Fryshuset i Stockholm och Beroendecentrum Ung i Eskilstuna vars verksamheter riktar sig till ungdomar som är mitt i eller i riskzonen att drabbas av utanförskap. Som en uppföljning på mötet motionerade vi kristdemokrater i kommunfullmäktige om att: Skapa långsiktiga mål för att inkludera ungdomar i samhällsgemenskapen och för att öka medborgarnas upplevda trygghet, genomföra en kartläggning av problematikens utbredning och att upprätta en konkret och långsiktig handlingsplan för att nå de utsatta målen. Dessvärre röstade Majoriteten (M och S) nej till våra förslag och motionen avslog.

Från kristdemokraternas sida beklagar vi att många människor sannolikt har farit illa av att majoritetens senfärdighet och ovilja att tidigt ta problemen på allvar. Samtidigt välkomnar vi självklart att majoriteten något år senare kom på bättre tankar och presenterade en handlingsplan för att öka tryggheten. Handlingsplanen adressera mycket av den problematiken som Kristdemokraterna belyste redan 2019 och omfattar delar som ett aktivt uppföljningsarbete inom socialtjänstens verksamhet för att uppmärksamma personer som återkommande förekommer i gängbildning av kriminell karaktär, att trygghetsperspektivet ska vara en integrerad del i stadsbyggnadsarbetet för att undvika att miljöer skapas som upplevs otrygga, att aktivt stödja implementering av Samverkan Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid –SSPF i samverkan med föräldrar till barn även i tidiga åldrar för att främja brottspreventiv samverkan på individnivå samt ett stärkt drogförebyggande arbete.

Vi följer majoritetens arbete noga och vill betona att det är avgörande att insatserna inte blir isolerade tomtebloss-effekter. Det är politikens ansvar att skapa förutsättningar för att samtliga aktörer ska hitta sina vägar och få kontinuerligt stöd för att nå det gemensamma målet om att inkludera ungdomar i samhällsgemenskapen och för att öka medborgarnas upplevda trygghet. Det inkluderar en stark och ihållande samverkan mellan politiken, ungdomarna, skolan, föräldrarna, socialförvaltningen, polisen och det civila samhället. Det är också avgörande att de berörda ungdomarna blir inkluderade i processen. De vet själva bäst vad som krävs för att de ska känna sig sedda och delaktiga i samhället.

För att nå målet i trygghetsplanen prioriterar Kristdemokraterna utöver majoritetens aktiviteter också att införa en ungdomsjour som genom kompetent personal i samverkan med volontärer ska driva utåtriktad verksamhet på skolor, fritidsgårdar och inom idrottsföreningar för att fånga upp unga som lever i utsatthet. Arbetet bör omfatta kunskaps- och kompetenshöjande insatser men också att säkerställa att det finns telefonlinjer och chattfunktioner för att kunna erbjuda unga det stöd de behöver i akuta situationer. Av de fyra miljoner kronor som Kristdemokraterna tillför socialnämnden utöver majoritetens satsning för 2022 avsätter vi en miljon för att möjliggöra etablering av en ungdomsjour i Strängnäs kommun. Därutöver prioriterar vi ett starkt förebyggande arbete kring narkotika som inkluderar den evidensbaserade metoden ”Krogar mot knark” där kommunen, polisen och krogbranschen samverkar för att minska bruket av, och de negativa konsekvenserna kopplade till, narkotika.

Ökad tillgänglighet och delaktighet i samhället

Att ett samhälle är tillgängligt för alla är en grundbult i ett demokratiskt samhälle. Kristdemokraterna vill därför utreda förutsättningarna för att införa en tillgänglighetsstrategi i kommunen. Strategin ska vara vägledande för att all kommunalverksamhet ska beakta tillgänglighetsperspektivet när det gäller allt ifrån exempelvis planering och utförande av ny- och ombyggnation samt stadsplanering, bemötande, kommunikation, upphandlingar, information och utbildning, kultur- och fritidsaktiviteter samt insatser för att främja arbete och sysselsättning.

Förvaltning av våra gemensamma resurser

Här i Mälardalen har vi goda möjligheter till att stödja invånarnas förmåga att öka sin självförsörjningsgrad kring grönsaker och andra livsmedel. Utöver att stärka totalförsvarsförmåga, natur och biologisk mångfald skulle en ökad självförsörjningsgrad inom kommunen bidra till en långsiktigt hållbar förvaltning av våra gemensamma resurser. Som en del i detta vill Kristdemokraterna utreda förutsättningarna för en självförsörjningsstrategi som syftar till att förenkla processer och uppmuntra medborgarna till självförsörjning kring livsmedel. Det är exempelvis angeläget att skapa fler kolonilotter och stadsnära odlingar, såväl privata som kommersiella i de olika kommundelarna. Majoritetens förslag om att höja kolonilotternas arrende är därför olyckligt och något som Kristdemokraterna har kritiserat. Vidare ser vi gärna att de kommunala bostadsbolagen utökar möjligheten till privata eller gemensamma odlingsplatser. Något som också kan främja social gemenskap inom bostadsområdet.

För att skapa ett tryggt, hållbart och delaktigt samhälle prioriterar Kristdemokraterna att:

- Noga följa arbete med att genomföra insatserna i handlingsplanen som ska stärka tryggheten
- Etablera en ungdomsjour i Strängnäs kommun.
- Evidensbaserat narkotikaförebyggande arbetet genom metoden Krogar mot Knark
- Införa en tillgänglighetsstrategi
- Utreda förutsättningarna för en självförsörjningsstrategi kring livsmedel
- Främja förutsättningarna för att skapa fler kolonilotter och stadsnära odlingar

RÄTT PRIORITERINGAR GER VÄLFÄRD UTAN SKATTEHÖJNING

I ett skede när kommunen expanderar är det viktigt att förvalta och förädla våra gemensamma tillgångar på ett klokt sätt. Nöjdare invånare, en stark centrumutveckling med ”levande” stadskärnor och en ökad inflyttning genererar i förlängningen ökade skatteintäkter som kan stärka välfärden. Goda villkor för pendling till arbete utanför kommunen måste därför främjas. Kristdemokraterna beklagar att majoriteten införde parkeringsavgift vid resecentrum 2018. Vi röstade emot förslaget om att avgiftsbelägga utomhusparkeringen eftersom det i praktiken innebär högre kostnader – en straffavgift - för pendlare. Något som riskerar att människor som är intresserade av att flytta till Strängnäs väljer att istället flytta till en annan mer pendlarvänlig kommun i Mälardalen. Av samma anledning röstade vi också emot avgiftbeläggningen vid Läggesta station.

Investeringar

Strängnäs kommun står de närmaste 10 åren inför flera mycket stora investeringar. Det är därför av stor vikt att man inför varje större investering tar fram flera alternativ för hur det aktuella ärendet kan lösas. Diskussioner måste också föras om möjlighet att justera i tidsplanen för investeringarna så att soliditeten får så lite negativ påverkan som möjligt.

Prioritering av välfärden

Strängnäs kommun måste prioritera det som är kommunens kärnuppdrag – barnomsorg, skola och äldreomsorg. Omformulering av resurser och effektivisering av viss verksamhet är nödvändig. Stor uppmärksamhet måste ägnas åt kvalitetsfrågorna. Men det handlar även om att våga avstå från de utgifter som ligger utanför det kommunala kärnuppdraget. Vi måste även säkerställa att varje beslut föregås av tillfredsställande konsekvensutredningar. Kommunen har tyvärr även en historia av avtal och hyreskontrakt som inte är ekonomiskt fördelaktiga för kommunen. Befintliga avtal och kontrakt samt kompetensen inom avtalsjuridik bör ses över. Större aktsamhet om medborgarnas skattemedel bör iakttas vid framtida kontraktsskrivning.

Ett blomstrande näringsliv

Vi Kristdemokrater ser företagaren som den viktigaste resursen för att välfärden ska utvecklas och blomstra. Vi har inte råd att riskera att företag väljer att etablera sig i en närmkommun för att våra handläggningstider är för långa eller processen för krånglig. Det är därför angeläget att tillsammans med näringslivet utarbeta en långsiktig strategi för hur Strängnäs ska kunna vara attraktiv kommun för att växa och främja nyetablering.

För Kristdemokraterna är det prioriterat att förenkla tillståndsprövningar och att säkerställa att kommunens upphandlingspolicy även gynna mindre lokala företag. Vi vill också att kommunen ska bli bättre på att samverka med de privata aktörerna när det gäller kvalitetsutveckling av kärnverksamheterna. Det gäller inte minst aktörerna inom vård- och omsorgssektorn vilket är en viktig anledning till att vi till återinföra och utveckla LOV inom hemtjänsten.

Kristdemokraterna vill även se att kommunen agerar som ett nav för tvärfunktionell samverkan mellan näringsliv, utbildning och akademi inklusive Mälardalens Universitet (MDU), men också med socialtjänsten och arbetsförmedlingen. Tillsammans med en etablering av en yrkeshögskola kan denna samverkan kartlägga kommunens framtida kompetensbehov samt uppvärdera och skapa attraktiva arbetsvillkor för yrkeskategorier inom relevanta bostadsområden. Därtill kan det skapa goda förutsättningar för att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden, såsom exempelvis nyanlända och människor med funktionsnedsättning, ska komma in i arbete.

För att värna välfärden utan att göra skattehöjningar prioriterar Kristdemokraterna att:

- Kvalitetssäkra beslutsprocesser och underlag inför investeringar och ingång av avtal
- Tillsammans med näringslivet utarbeta en långsiktig strategi för hur Strängnäs ska kunna vara attraktiv kommun för att växa och främja nyetablering

Kristdemokraterna yrkar på att:

- Anta resursfördelningen enligt kristdemokraternas prioriteringar i Tabell 1.

Tabell 1

Nämnd, tkr	Budgetramar år 2023			
	Ram 2023 utifrån resursfördelningsmodell *	KD prio 2023 - Öka ram, + minska ram	Budget 2023 enligt KD	Budget 2023 enligt majoriteten
Kommunfullmäktige	-7 805		-7 805	-7 805
Kommunstyrelsen	-183 841	-6 100	-189 941	-193 941
Teknik- och fritidsnämnden	-165 291	-5 900	-171 191	-171 191
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-33 450	-500	-33 950	-33 950
Kulturnämnden	-54 483	-5 000	-59 483	-59 483
Socialnämnden	-834 328	-27 000	-861 328	-857 328
Barn- och utbildningsnämnden	-1 087 698	-46 200	-1 133 898	-1 133 898
Summa nämnder och styrelser	-2 366 896	-90 700	-2 457 596	-2 457 596
Finansförvaltningen (summerad)	2 416 005	0	2 416 005	2 416 005
Kommungemensamma kostnader & intäkter (summerad)	-198 420		-198 420	-198 420
Pensionsförvaltning	-58 100		-58 100	-58 100
Exploateringar vinst/förlust	0		0	0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	-62 500		-62 500	-62 500
Övriga kommungemensamma kostnader	-3 500		-3 500	-3 500
Kommungemensamt extraordinärt	0		0	0
Resurs- och reservmedel (summerad)	-56 888	0	-56 888	-56 888
Särskilda löneprioriteringar	-3 500		-3 500	-3 500
Demografisk volymjustering	-20 000		-20 000	-20 000
Politiska prioriteringar	0		0	0
Skattereserv	-13 388		-13 388	-13 388
Horisontell styrning	-20 000		-20 000	-20 000
Ianspråktagna medel från eget kapital	-17 432		-17 432	-17 432
Skattenetto	2 598 715		2 598 715	2 598 715
Räntenetto	15 710		15 710	15 710
Årets resultat	49 110	-90 700	-41 590	-41 590
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0		0	0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	41 590		41 590	41 590
Årets resultat enligt balanskravet	90 700	-90 700	0	0
Ianspråktagna medel som reserverat under eget kapital	17 432		17 432	17 432
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	108 132	-90 700	17 432	17 432
Resultatmål	4,2%		0,7%	0,7%

* Inkl effektivisering 0,7% enl Långsiktig ekonomisk planering

- = kostnad, + = intäkt

2023

Flerårsplan 2023–2025

Sverigedemokraterna Strängnäs

Innehåll

Inledning	2
Vision	3
Kommunstyrelsen	4-5
Socialnämnden	6
Barn- och utbildningsnämnden	7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	8
Kulturnämnden	9
Teknik- och fritidsnämnden	10
Situationen i dagsläget & Politiken	11
Sammanfattning	12

Inledning

Nu är det äntligen snart jul som säkert många av oss alla längtat till på olika sätt. Tänk vad skönt att kunna koppla av från skola och arbetet för att få tid till att träffa släkt och vänner.

Dock ska man inte glömma bort alla i vår kommuns organisation, kommunens alla företagare som arbetar under Jul & Nyårshelgen för att hålla en god service i samhället. Oerhört viktigt och bra.

Strängnäs kommun har ett strategiskt läge som många kommuner drömmer om. Vi är norra Sörmlands hjärta med närhet till storstäder, Mälaren, skogar, strövområden och ett rikt kulturarv. Vår landsbygd är något som vi är stolta över och som vi än mer vill utveckla för en sammanhållen kommun där samtliga kommundelar lever och frodas.

Vår flerårsplan baseras mycket på det vi gick till val på, dvs en plan som är konsekvent och som man kan lita på. Den är medvetet framskriven så att man inte behöver vara högtbildad ekonom för att förstå vad det är vi vill åstadkomma. Vi vill att man med enkelhet ska kunna läsa sig till vilka prioriteringar och besparingar vi i SD Strängnäs anser som viktigast.

I grund och botten baserar vi vår flerårsplan på den styrande majoritetens budget där vi från den gjort de prioriteringar som vi anser nödvändiga för att Strängnäs som kommun ska kunna fortsätta blomstra.

Vår kommun är fantastisk fin med en mängd fördelar och även möjligheter till förbättringar. Vi ser till kommunens bästa utan någon form av politisk prestige. Vår högsta prioritet är att medverka till kloka förslag eller med egna initiativ bidra till kommunens bästa.

”Praktiska lösningar är bättre än politiska lösningar”

Vänligen SD Strängnäs med Gruppledare Björn Karlsson

Vision

Vår vision är att varje medborgare i Strängnäs kommun ska känna trygga genom hela livet. Detta skapas genom att ge medborgarna en lugn och trygg ålderdom, en skola och barnomsorg som levererar hög kvalitet och ger barn stöd samt att vi arbetar för en god arbetsmiljö för alla som arbetar inom kommunens verksamheter.

Att vara invånare i Strängnäs kommun ska vara kopplat till stolthet och glädje över att leva i en välfungerande och trygg kommun, där vi ser alla och där ingen faller mellan stolarna.

Sverigedemokraterna vill säkerställa att varje individ, gammal som ung, känner förtroende för att vi som sitter på politiska uppdrag fattar kloka beslut för kommuninvånarnas bästa. Oavsett vad det handlar om. Vi vill öka förtroendet för politiker genom att arbeta för en nära dialog med den enskilda individen. Alla ska känna sig hörda och sedda!

Vi ska ta tillvara på den historia och det fantastiska kulturarv som går att hitta i Strängnäs kommun. Våra investeringar ska vara hållbara för framtiden. Vi ska lyfta fram och värna om närheten till vatten och natur som är en av många anledningar till kommunens popularitet.

Fördelarna med att vara bosatt i just Strängnäs är många och vi i SD Strängnäs vill dra vårt strå till stacken och lyfta det vi anser allra viktigast för att vår kommun ska vara välmående och frodas.

Sverigedemokraterna Strängnäs ledord är – **PRIORITERINGAR & TRYGGHET!**

Kommunstyrelsen

Prioriteringar

- ✓ Tryggheten i våra utemiljöer ska stärkas, bland annat genom ökad kameraövervakning på utsatta platser och ökad belysning på platser med bristfälligt ljus. Vi vill få bukt med stök, skadegörelse och annan kriminell verksamhet. Alla kommuninvånare ska vara trygga oavsett tid på dygnet. Vi tycker det är viktigt att få stopp på den kriminella verksamheten.
- ✓ Utöka samarbetet mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden för att förebygga ungdomsbrottslighet.
- ✓ Fortsätta arbetet med en långsiktig utbildnings- och kompetensutvecklingsplan där syftet är att all personal ska få möjligheten att utvecklas inom kommunen och där man erbjuds olika möjligheter till att byta karriär inom kommunens verksamheter. Strängnäs kommun ska framöver bli känd för personalens långa anställningstid.

Strängnäs kommun är en väl fungerande kommun inom de flesta verksamhetsområden, men tyvärr finns brister inom skolan och i tryggheten på stan.

Detta är något som vi finner helt oacceptabelt. Alla ska känna sig trygga i vår kommun, på stan, på skolorna och på alla andra platser i kommunen.

Vi får aldrig sluta prioritera arbetet som förebygger alla former av våld och trakasserier. Polisens och kommunens samarbete är en oerhört viktig faktor, samt att föräldrar tidigt involveras i polisens och kommunens arbete. Både förebyggande syfte och när det händer tråkigheter.

Vi tror att ett sätt att fånga in ungdomar som är på väg att hamna snett i samhället är att se till att det finns ett tätt samarbete mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kulturnämnden. Här kan vi politiker verkligen vara med och göra skillnad! Se över fritidsgårdarna, mötesplatsernas utbud och öppettider, tillgången till fler vuxna som möter ungdomarna på stan samt säkerställa trygga samtalsforum för de barn som finner det svårt att vara hemma.

Det är viktigt att Strängnäs kommun fortsätter vara en kommun med goda möjligheter för de små och stora företagen.

Viktigt är att fortsätta arbetet med att sänka sjukfrånvaron, att fortsätta arbetet med att ta fram en långsiktig plan för att utveckla personalen så att kommunen är och förblir en attraktiv arbetsgivare. Ännu ett steg i den riktningen är att vår personal ska få ytterligare möjligheter till kompetensutveckling genom utbildning och arbete på andra enheter inom kommunen.

Alla nämnder har till uppgift att arbeta in barnperspektivet i samtliga beslut. Detta tror vi går att utveckla ytterligare och att vi med tiden kommer hitta en bra och tydlig rutin kring just detta.

Dagsläget:

Det är viktigare än någonsin att politiken visar vägen på alla tänkbara sätt. Dvs politiska principer eller fördomar får helt enkelt inte vara ett hinder för kloka och bra beslut för kommunens invånare. I våra prioriteringar kan man se vad vi vill göra och vad vi vill arbeta fram.

Sverigedemokraterna Strängnäs kommer vara drivande för mer förbättringar i kommunen.

Socialnämnden

Prioriteringar

- ✓ En höjd grundbemanning inom äldreomsorgen för att kunna säkerställa att genomförandeplaner och "första möten" ska kunna prioriteras, samt avskaffa delade turer.
- ✓ Påbörja arbetet med att börja använda vårdhundar inom äldreomsorg.
- ✓ Samtlig personal inom hemtjänst och äldreboenden ska ha god kunskap i svenska språket i både tal och skrift.
- ✓ Utöka läkartiden på äldreboenden.

Vi vill utöka antalet trygghetsboenden i kommunen och även se till så att hemtjänstpersonal kan utgå från dessa för att minska körtiden.

Vi är övertygande om att en ökad grundbemanning skulle minska sjukskrivningarna och dess kostnader. Vi vill avskaffa delade turer inom hemtjänsten och vid nyanställning eller vikariat ska all personal vara kontrollerade i polisens belastningsregister. Något som vi tror skulle uppskattas av våra äldre är ett införande av vårdhundar inom äldreomsorgen. En värdig och human äldrevård är det minsta våra pensionärer ska kunna kräva efter ett långt yrkesliv.

Vi tycker det är en självklarhet är att samtlig personal på äldreboenden och inom hemtjänsten ska ha goda kunskaper i svenska språket så att det aldrig kan uppstå missförstånd eller andra oklarheter. Antalet olika personal som besöker våra äldre bör dessutom hållas till ett minimum.

Gällande föreningsbidrag så anser vi att föreningar som prioriterar verksamhet för våra äldre och funktionsnedsatta bör prioriteras av oss politiker i högre grad än det görs idag.

Dagsläget:

Vi vill göra en översyn av bemanningsläget så att en ökad grundbemanning ger bästa möjliga resultat på rätt plats. Dvs hur mycket som behövs stärkas inom hemtjänsten och inom äldreboenden. Vilka ev. fler områden inom äldreomsorgen behövs stärkas upp med mer bemanning? Vad behövs för att klara av att avskaffa delade turer? Dessa frågor ser vi som angelägna att få svar på med underlag.

Barn- och utbildningsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Återanställa kringpersonalen. Vaktmästare, studievägledare, ålderslärare m.m.
- ✓ Upprätta en plan för att det ska finnas skolor på landsbygden oavsett driftform av kommun eller friskola.
- ✓ Säkerställa barnens och barnomsorgspersonalens trygghet genom att öka grundbemanningen även inom förskolans verksamhet, där det behövs.
- ✓ Se till att alla vuxna inom skolans verksamheter vet rutinerna om vad som behöver och ska göras när ett barn utsätts för kränkande behandling och mobbning. Både under skoltid och efteråt.

Vi vill prioritera en långsiktig plan för att kommunen ska ha skolor både på landsbygd och i våra centralorter. Det är oerhört viktigt för vår kommuns attraktionskraft att båda alternativen finns. Alla barn är unika och att kunna erbjuda variationen för elever att välja just den skolan som passar deras behov är jätteviktigt.

Gällande barnomsorgen tycker vi att kommunen även här ska kunna erbjuda valfrihet i form av både förskola och dagbarnvårdare för att man skall kunna placera sitt barn utefter just den enskildes behov och stimulansnivå.

Lärarnas tid ska gå till att undervisa. Genom att återanställa kringpersonal på skolorna ger vi lärarna möjligheten att fokusera på just lärande.

Barn ska aldrig känna någon form av otrygghet i skolan. Vi politiker måste ge rektorerna förutsättningar för att säkerställa deras personals kunskaper kring mobbning och kränkande behandling. I dagens samhälle kan mobbningen lätt "följa med hem" i och med att allt fler barn använder en egen telefon och sociala medier, även i tidig ålder. Skolans personal måste då ha kunskap i hur man hanterar olika situationer där barn blir utsatta på olika sätt.

Dagsläget:

Elevernas lärande måste på bästa möjliga sätt säkras, så att de kan vara trygga i att de kan gå vidare till nästa årskurs med både rätt förutsättningar och sina önskvärda betyg. Därför är det av yttersta vikt att en lärars tid går till undervisning, att lärare har möjlighet att stötta elever som har det svårt och även de elever som ligger långt fram. Det gör man med fler vuxna i skolan som i olika yrkesroller för verksamheten framåt. Det gäller även inom barnomsorgen där det är viktigt med en personaltäthet som garanterar en fullgod barnomsorg av högsta kvalitet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Utredda möjligheterna med bostäder för unga och den ökade äldre generationen.
- ✓ Det ökade behovet av el-kapacitet bör utredas i samråd med 4 Mälarstäder.

Frågor kring vår kommuns framtida miljö och samhällsbyggnad är något som vi Sverigedemokrater tycker är ytterst viktiga att planera med god framförhållning och med realistiska åtgärder. Bland annat genom att kommunen har god planering gällande bostadsbyggande, infrastruktur och kommunala byggnader.

Vi ser det som viktigt att fortsätta arbetet med att förenkla bygglovsprocesser så att det är fortsatt attraktivt att bygga bostäder och att företagare investerar med verksamheter i kommunen. Avgifter för bygglov och ansökningar ska inte höjas utan snarare eftersträvas att hålla låga så dessa inte ses som ett hinder för byggare.

Vårt sjönära läge är en tillgång som vi ser som viktigt att utveckla. Samarbetet med våra fyra Mälarstäder är fortsatt väldigt viktigt.

I det samarbetet finns möjligheter till samordningsvinster.

Kommunens översiktsplan ska vara långsiktig men ändå följa med i samhällets förändringar.

Miljöförslag ska vara realistiska och praktiskt genomförbara. Ett exempel är en säkrad vattenförsörjning och säkrad elförsörjning för kommunens alla verksamheter och hushåll.

Något som vi ser som betydande är att fortsätta utvecklingen av våra idrottsplatser och rekreationsområden.

Nybyggnation i våra orter ska i möjligaste mån följa den långa historiska traditionen av byggnader i kommunen. Vi ser det som viktigt att det kulturarv vi har även följer med in i framtida byggnadsprojekt.

Kulturnämnden

Prioriteringar

- ✓ Öka stöd och samarbeten med våra hembygdsföreningar i kommunen.
- ✓ Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter

Kulturen är otroligt viktig både socialt och individstärkande. Vår kommun har ett fantastiskt och unikt kulturutbud. Här fyller våra hembygdsföreningar en mycket viktig funktion i och med deras förmåga att lyfta fram vår historia på ett ovärderligt sätt. Strängnäs Kommun har kungliga anor långt bak i tiden och tillsammans med våra fornminnesrika marker bidrar detta till att skapa en trivsamt miljö för de boende och ett attraktivt besöksmål för turister.

Strängnäs kommun har ett väl fungerande kulturliv som vi sverigedemokrater vid flera tillfällen berömt. Kommunens kulturverksamhet påverkar i stor grad andra verksamhetsområden så som skola, barnomsorg, familjeliv, äldreomsorg, friskvård och mycket mer.

Vi vill lyfta firandet av traditionella svenska högtider och även det nationella, regionala och lokala kulturarvet så att det lyfts fram i möjligaste mån i kommunens verksamheter.

SD Strängnäs ser även att man bör fortsätta utveckla kommunens olika mötesplatser så att dessa blir än mer välbesökta. Se över utbudet av aktiviteter och eventuellt utöka öppettiderna för att fler unga ska känna sig välkomna.

Vi vill se över och utvärdera de olika bidragens fördelningar så att dessa än mer används till att framhäva och lyfta vår unika kultur i Strängnäs.

Vi ser det som positivt att man gör en översyn av ett framtida kulturhus som ligger i tiden och även i framtiden.

Vår kommuns Kulturskola är i behov av bättre anpassade lokaler för att bedriva sin verksamhet i. Här vill vi självklart ge dem de förutsättningar de behöver för att kunna fortsätta med sitt mycket uppskattade arbete.

Teknik- och fritidsnämnden

Prioriteringar

- ✓ Fortsätta arbetet med säkra skolvägar och säkra övergångsställen.
- ✓ Välstädade skolgårdar, förskolor och andra offentliga platser. Det vill säga snyggt, välskött och rent ska vara ett varumärke för kommunen.
- ✓ Se över kommunens verksamheter i samråd med organisationer för funktionsnedsatta för att kartlägga brister i tillgänglighet och upprätta en åtgärdsplan.

100% av kommunens befolkning påverkas direkt av teknik- och fritidsnämndens arbete. En hög samhällsservice är en viktig förutsättning för att höja kommunens attraktionskraft. Idag är nämnden i stort sett en mycket välfungerande nämnd som lever upp till de flesta av medborgarnas förväntningar.

Vi ser en positiv utveckling med Larslunda IP och ser möjligheten med att utveckla det området till en plats med en rad olika aktiviteter, där det finns något som passar alla. Vi vill även se över vilka möjligheter som finns att utveckla idrottslivet och föreningslivet utanför centralorten.

Ett område inom nämnden som vi Sverigedemokrater önskar lyfta är måltidsservice. Den mat som serveras i våra kommunala verksamheter ska vara nylagad och näringsrik. Det är viktigare med god och uppskattad mat än med mat som följer trender. Kött från vilt, nöt, gris, fisk och fågel ska serveras i samklang med vegetariskt alternativ. Ett vegetariskt alternativ ska absolut finnas, men ska inte ersätta kött- och fiskrätter på menyn. Vi ser gärna att man utvecklar och tar in mer vilt i kommunens måltidsplaner. Det ökar efterfrågan av köttet och bidrar till att stammen av vildsvin kan minskas markant.

Ekologiskt är inte ett ensamt mål att eftersträva, utan det är många gånger bättre att satsa resurserna på närodlat och mat från Sverige. Specialkost ska endast serveras på underlag av medicinsk grund.

Vår vattenförsörjning och vattenreserv är en viktig fråga att belysa ur många perspektiv, där vi säkerställer Strängnäs kommuns goda läge.

Arbetet med att göra all kommunal verksamhet tillgänglig för människor med funktionsvariationer är något som för oss är en hög prioritet. I det arbetet bör kommunen även samverka med privata aktörer som kan medverka till en ökad tillgänglighet.

Situationen i dagsläget

Vår kommun har ekonomiskt klarat sig fram till dags datum. Från ekonomer kommer dock råden att vi bör vara försiktiga med ekonomin och därmed hålla i med ett långsiktigt perspektiv. Vi ser på dessa signaler med största allvar och tycker att de satsningar som kan göras ska vara väl värda varje krona och dessutom med mätbara resultat. Det vill säga; de satsningar vi ska göra i kommunen ska vara konkreta till verksamheterna och därmed kommuninvånarna.

Politiken

Vi ser det som viktigt att kontinuerligt se över den politiska organisationen för att effektivisera verksamheten, förvalta den så representativt som möjligt och minimera kostnaderna för att skattemedel i högre utsträckning ska gå till kommunens verksamheter. Därför säger vi nej till höjda arvoden.

Nu när de digitala möjligheterna ökat med att närvara på möten digitalt. En utveckling som vi definitivt tycker ligger i tiden och som även framöver kan minska kostnaderna för politiken. Kan man minska antalet fysiska möten spar man in reseersättningar och bidrar dessutom på ett positivt sätt till miljön.

För oss sverigedemokrater är det allra viktigast att så mycket som möjligt av resurserna går till de anställda i de kommunala verksamheterna och till kommunens medborgare. Därför tycker vi att politiken måste föregå med gott exempel. Ex att vi fortsätter utveckla och införa fler digitala möten även i framtiden. Detta ger medel som man kan lägga på områden som trygghet, skola och äldreomsorg.

Vi har ingen politisk prestige eller principer att säga nej till samarbeten som gynnar kommunens alla invånare.

Vi är alltid öppna för olika förslag som kan vara bra för kommunen.

Det ska ni alla kommuninvånare veta och vara trygga med.

Sammanfattning:

Vi ser vår kommun som en kommun med oändligt många möjligheter, men som tidigare nämnt ser den ekonomiska situationen allt svårare för alla den närmaste tiden. Dock ser vi ett starkt behov att stärka vår äldreomsorg som nu, mer än någonsin, behöver stöd och resurser.

Vi säger nej till förslaget med ökande arvoden på årligen 5,8 miljoner, utan vi fördelar om dessa med satsningar till äldreomsorg och skola.

Vi prioriterar även att omfördela medel från hållbarhetsfrågor till en ökad grundbemanning inom äldreomsorgen och skolan. Vi vill betona att hållbarhetsfrågor inte är oviktiga, men vi prioriterar hellre våra äldre och vår personal inom skola och äldreomsorg. Dessa områden har sedan länge fått stå tillbaka för andra prioriteringar.

Vi föreslår en omfördelning från hållbarhetsfrågor med 3 miljoner per år till förmån för satsningar till skola & äldreomsorg.

Så summan av våra omprioriteringar till äldreomsorg och skola är totalt 8,8 miljoner per år.

Skattesats

Sverigedemokraterna anser att en kommun alltid ska sträva efter att hålla skatten så låg som möjligt, men med dagens förutsättningar anser vi att den bör förbli oförändrad.

Sverigedemokraterna Strängnäs yrkar därför:

- Att anta framlagda budgetramar med Sverigedemokraternas prioriteringar.